

T.C.
TOKAT GAZİOSMANPAŞA ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
SÜRDÜRÜLEBİLİR YEREL KALKINMADA NİKSAR İLÇESİNİN
CİTTASLOW AÇISINDAN ÜYELİK POTANSİYELİNİN
DEĞERLENDİRİLMESİ

Hazırlayan
Derya ARSLAN

İktisat Anabilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi

Danışman
Prof.Dr. Rüştü YAYAR

TOKAT – 2020

BİLİMSEL ETİK SAYFASI

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü tez yazım kılavuzuna göre, Prof. Dr. Rüştü Yayar danışmanlığında hazırlamış olduğum "Sürdürülebilir Yerel Kalkınmada Niksar İlçesi'nin Cittaslow Açısından Üyelik Potansiyelinin Değerlendirilmesi" adlı Yüksek Lisans tezimin bilimsel etik değerlere ve kurallara uygun, özgün bir çalışma olduğunu, aksinin tespit edilmesi halinde her türlü yasal yaptırımını kabul edeceğimi beyan ederim.

04.08.2020

Derya ARSLAN

SUNUŞ VE TEŞEKKÜRLER

Öncelikle; değerli hocam, danışmanım Prof. Dr. Rüştü YAYAR 'a yüksek lisans tez çalışmamın gerek hazırlık aşamasında, gerekse yüksek lisans eğitimime başladığım zamandan itibaren, rehberliği ile her türlü konuda desteğini ve yardımını hiçbir zaman esirgemediği için, beni fikirleri ve önerileriyle cesaretlendirip aydınlattığı için sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Hayat rotamda her zaman kentler, kentlerin gelişimi, tarihi, kültürü, doğal güzellikleri, doğal kaynakları ve bunlara benzer ayrıcalıklı özellikleri ile kentlere dair tüm detaylar her zaman dikkatimi çekip araştırma konum olmuştur. Kentler varlığını nasıl ifade eder sorusu ile tez konum kendiliğinden soyut düşüncelerden arınıp somut bir yolculuğa çıktı. Doğa sevgisi ve perspektif bakış açımın gelişmesinde, estetik ve kültürel algımda küçük yaşlardan itibaren bana destek olan annem Ayten URFALI ve babam Rahmi URFALI' ya teşekkürü bir borç bilirim. Doğa, kentler, insanlar, yaşamlar tezimin doğal kaynağını oluşturmaktadır. Ayrıca enstitüdeki eğitimin boyunca bana destek olan ve çok şey katan hocalarıma teşekkürler ederim. Çalışmalarına başladığım günden itibaren yüksek lisans tezim ve akademik çalışmalarım süresince verdiği destek ve bana olan inancı için sevgili eşim Saffet ARSLAN' a teşekkürlerimi bir borç bilirim. İlkokul 1. sınıfa giden canım kızım İpek ARSLAN' ın tez çalışmam sürecinde: “Bitti mi anne? Senin dersin basit, benimki zor!” cümleleri ile tamamladığımız tez çalışmamda, sabrı için kızıma teşekkür ediyorum. Bu sürecimde yanımda olan tüm arkadaşlarım ve sevdiklerime yürekten teşekkürler...

SÜRDÜRÜLEBİLİR YEREL KALKINMADA NİKSAR İLÇESİNİN CITTASLOW AÇISINDAN ÜYELİK POTANSİYELİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

ÖZET

Bu çalışmada dünyada öze dönmek, yereldeki değerlerin sosyal ve ekonomik gelişimdeki rolünü betimlemek, yerelleşmek yolu ile yerel çapta sürdürülebilir kalkınma kavramının ne denli önemli olduğunu vurgulanmıştır. Sakin Şehir (Cittaslow) ve Yavaş Yemek (Slow Food) girişimlerinin sürdürülebilir yerel kalkınma konusunda bir model olarak kabul edilebilirliğini tartışmak amacı ile hazırlanmıştır.

Konunun sağlam bir zeminde ve net bir biçimde anlaşılabilir olması için; kalkınma, sürdürülebilir kalkınma, yerel kalkınma, Sakin Kent (Cittaslow) yaklaşımı, yavaş yemek (Slow Food) yaklaşımı detaylı bir biçimde incelenmiştir. Slow Food uygulamalarının kapsamının ve kazanımının Cittaslow ile birlikte önemli kazanımlar sağlayacağı konusu üstünde durulmuştur. Niksar İlçesi'nin sosyal, ekonomik, kültürel ve coğrafi yapısı da incelenerek, Niksar'ın Cittaslow kriterleri açısından uyumluluğu araştırılıp sonrasında tartışılmıştır. Bu araştırmada Niksar'ın sürdürülebilir yerel kalkınmasında Sakin Şehir (Cittaslow) üyeliğinin etkilerinin olumlu yönde gelişimler göstereceği varsayımı ile 72 adet Cittaslow kriteri Niksar açısından tek tek incelenmiştir. Değerlendirme sonucuna göre 72 alt maddeden 22 tanesinde konu ile ilgili çalışma bulunmayıp, 50 adetinde ise plan ve proje olduğu gözlemlenmiştir. Niksar İlçesi'nin üyelik potansiyelinin pozitif yönelimde olduğu tespit edilmiştir. Araştırmada alan yazından elde edilen 52 adet sorudan oluşan anket formu ile Niksar'da yaşayan kişilerin Sakin Şehir algıları ve desteklemeye dair ölçüleri belirlenmiştir. Anket çalışması 2020 yılında ilçede yaşayan farklı demografik özelliğe sahip 88 kişiyle yüz yüze görüşerek yapılmıştır. Veri analizi, tanımlayıcı istatistikler ile faktör, anova ve t testi uygulanmıştır. Analiz sonucunda Niksar'ın Sakin Şehir unvanına sahip olmasını isteyenler ve Sakin Şehir kavramını bilme oranı son derece yüksektir. Katılımcıların büyük bir çoğunluğu Niksar'da yerel kalkınmanın turizm ve yerel değerlerin tanıtımı ile sağlanacağı sonucuna ulaşmıştır.

Anahtar kelimeler: Sürdürülebilirlik, Yerel Kalkınma, Cittaslow, Niksar.

EVALUATION OF THE MEMBERSHIP POTENTIAL OF THE NIKSAR DISTRICT IN TERMS OF CITTASLOW IN SUSTAINABLE LOCAL DEVELOPMENT

ABSTRACT

In this study, it is emphasized how important the concept of sustainable development on a local scale by returning to the essence in the world, describing the role of local values in social and economic development, and localization. It was prepared to discuss the acceptability of the Calm City (Cittaslow) and Slow Food (Slow Food) initiatives as a model for sustainable local development.

In order for the subject to be understandable and clearly understandable; development, sustainable development, local development, Cittaslow approach, Slow Food approach are examined in detail. It was emphasized that the scope and achievement of Slow Food applications will provide significant gains with Cittaslow. The social, economic, cultural and geographical structure of Niksar District was also examined, the compatibility of Niksar in terms of Cittaslow criteria was investigated and discussed later. In this research, 72 cittaslow criteria were examined one by one with regard to Niksar with the assumption that the effects of membership of the Calm City (Cittaslow) in the sustainable local development of Niksar will be evaluated individually. According to the evaluation results, 22 of 72 sub-items are not related to the subject, and 50 of them are plans and projects. It has been observed. It has been determined that the membership potential of Niksar District is in a positive direction. In the research, the questionnaire form consisting of 52 questions obtained from the literature, the perceptions of the people living in Niksar and their dimensions regarding support were determined. The survey was conducted in 2020 by meeting face-to-face with 88 people with different demographic characteristics. Data analysis, descriptive statistics, factor, anova and t test were applied. As a result of the analysis, those who want Niksar to have the title of calm city and know the concept of skin city are extremely high. It is concluded that the majority of the participants in Niksar will achieve local development through the promotion of tourism and local values.

Keywords: Sustainability, Local Development, Cittaslow, Niksar.

İÇİNDEKİLER

Sayfa

BİLİMSEL ETİK SAYFASI	i
SUNUŞ VE TEŞEKKÜRLER.....	ii
ÖZET	iii
ABSTRACT.....	iv
İÇİNDEKİLER	v
TABLolar	ix
ŞEKİLLER.....	xi
FOTOĞRAFLAR	xii
KISALTMALAR.....	xiii
GİRİŞ	1
BÖLÜM 1: SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK, SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA ve YEREL KALKINMA	3
1.1.SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK KAVRAMI ve SÜRDÜRÜLEBİLİR OLMAK	3
1.1.1.Sürdürülebilirlik Kavramı.....	3
1.1.2.Sürdürülebilir Olmanın Etkileri	4
1.1.3. Sürdürülebilir Toplumlar ve İç İç Üç Bileşen Oluşumu	5
1.2.SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA.....	6
1.2.1.Kalkınma Kavramı ve Sürdürülebilir Kalkınma.....	6
1.2.2.Sürdürülebilir Kalkınmanın Perspektifleri.....	9
1.2.2.1. Ekonomik Perspektif.....	10
1.2.2.2. Ekolojik Perspektif	12
1.2.2.3. Sosyal Perspektif.....	13
1.2.3. Sürdürülebilir Kalkınmanın Son 100 Yıllık Tarihsel Süreci	15
1.2.4. Sürdürülebilir Yerel Kalkınma Kavramı.....	17
BÖLÜM 2: CITTASLOW(YAVAŞ ŞEHİR, SAKİN ŞEHİR) ve SLOW FOOD (YAVAŞ YEMEK) KAVRAMLARI, ORTAYA ÇIKIŞI VE GELİŞİMİ	19
2.1. CITTASLOW KAVRAMI ve YAVAŞ FİKRİNİN ORTAYA ÇIKIŞI.....	19
2.1.1. Cittaslow (Sakin Kent) Nedir?.....	19
2.1.2.Küreselleşmeye Karşı Girişimler, Yavaşlık Özentisi ve Slow (city-food) Akımı. 20	
2.1.3.Cittaslow Felsefesi ve Organizasyon Yapısı	21

2.1.3.1. Cittaslow Felsefesi.....	21
2.1.3.2. Tarihte Cittaslow.....	22
2.1.3.3.Cittaslow Organizasyon Yapısı	23
2.1.3.4.Yavaş Yaşamak ve Yavaş Kentli Olmak	25
2.1.4.Sürdürülebilir Kalkınma ve Cittaslow(Yavaş Şehirler) Bağı	26
2.2.SLOW FOOD(YAVAŞ YEMEK) KAVRAMI, SLOW FOOD’UN ORTAYA ÇIKIŞI ve SLOW FOOD FAALİYETLERİ	31
2.2.1. Slow Food (Yavaş Yemek) Nedir?	32
2.2.2. Slow Food ve Cittaslow(Yavaş Şehir) Hareketi Bağı	34
2.2.3. Slow Food’un Amaçları.....	34
2.2.4. Slow Food(Yavaş Yemek) Organizasyonunun Yapısı	36
2.2.5. İlk Slow Food Köyü Germiyan ve Gelişimi	37
2.2.6. Slow Food Akımının Vizyonu ve Misyonu.....	38
2.2.7.Slow Food Adına Yapılan Faaliyetler	39
2.2.7.1. Sefertası Akımı	39
2.2.7.2.Terra Madre (Toprak Ana, Mother Earth).....	39
2.2.7.3. Yiyeceklerin ve Lezzetlerin Tattırımı Faaliyetleri.....	40
2.2.7.4.Nuh’un Ambarı (Ark of Taste) Projesi	41
2.2.7.5.Slow Food Presidia Projesi	41
2.2.7.6. Yeryüzü Pazarları (Earth Markets) Uygulamaları	41
2.2.7.7. Slow Food Youth Network (Slow Food Gençlik Gıda Hareketi).....	42
2.2.7.8. Diğer Uygulamalar	42
2.2.8.Slow Food’un Sürdürülebilir Kalkınma Açısından Önemi	42
2.3.SLOW TOURİSM (YAVAŞ TURİZM)	45
BÖLÜM 3: CITTASLOW ÜYELİK KRİTERLERİ, DÜNYA VE TÜRKİYE ÖRNEKLERİ	47
3.1.SAKİN KENT ÜYELİK SÜRECİ ve ÜYELİK KRİTERLERİ	47
3.1.1.Sakin Şehirlere Aday Olmak İçin Başvuru Yöntemi.....	47
3.1.2. Sakin Şehir (Cittaslow) Kriterleri	49
3.1.3.Sakin Şehir (Cittaslow) Kriterlerinin Revize Edilmesi.....	52
3.2. TÜRKİYE’DE VE DÜNYA’DA YAVAŞ ŞEHİRLER	53
3.2.1.Türkiye’deki Cittaslow Şehirleri	53
3.2.1.1.Türkiye’deki Cittaslow Şehirleri 2020 Güncel Sıralaması	53

3.2.1.1.1.Seferihisar (İzmir).....	55
3.2.1.1.2. Akyaka (Muğla).....	56
3.2.1.1.3.Perşembe (Ordu).....	57
3.2.1.1.4.Taraklı (Sakarya)	59
3.2.2.Dünya’da Cittaslow Şehirleri.....	60
3.2.2.1. Dünya’daki Cittaslow Şehirlerinden Bazı Örnekler	62
3.2.2.1.1.Orvieto (İtalya) Cittaslow Kenti	62
3.2.2.1.2. Kesennuma (Japonya).....	64
3.2.2.1.3. Sokndal (Norveç).....	65
3.2.3. Türkiye’de Sürdürülebilir Yerel Kalkınma İçin Sakin Şehirlerin Çoğalması	66
BÖLÜM 4:CITTASLOW KRİTERLERİ AÇISINDAN NİKSAR İLÇESİ’NİN DEĞERLENDİRİLMESİ	69
4.1.NİKSAR İLÇESİ’NİN TANITIMI	69
4.1.1.Niksar Adının Kaynağı (Nik-Hisar, Neocaeserea.)	69
4.1.2.Niksar’ın Bulunduğu Coğrafi Bölgenin Tanımlanması.....	70
4.1.3.Niksar İlçesi’nin Coğrafi Özellikleri	71
4.1.4.Niksar İlçesi’nin Tarihi.....	72
4.1.5. Niksar İlçesi’nin Nüfusu.....	73
4.1.6.Niksar İlçesinde Eğitim	73
4.1.7. Niksar İlçesi’nin Ekonomisi	73
4.1.8. Niksar İlçesinde Tarım ve Hayvancılık Verileri.....	74
4.1.9.Niksar’da Tarihi ve Turistik Mekanlar	75
4.1.9.1 Niksar Kalesi.....	76
4.1.9.2.Niksar Ulu Camii	77
4.1.9.3.Çöreği Büyük Camii	78
4.1.9.4.Yağlıbasan Medresesi	78
4.1.9.5.Leykekli Köprü	78
4.1.9.6. Melikgazi Türbesi	79
4.1.9.7.Hükümet Konağı.....	79
4.1.9.8.Roma Dönemi Arsenali	79
4.1.9.9. Talazan Köprüsü	80
4.1.9.10. Niksar’da Bulunan Diğer Tarihi ve Turistik Değerler.....	80

4.2. NİKSAR İLÇESİNİN KRİTER DEĞERLENDİRİLMESİ	80
4.2.1.ÇEVRE POLİTİKALARI.....	81
4.2.2.ALTYAPI POLİTİKALARI.....	85
4.2.3.KENTSEL YAŞAM KALİTESİ POLİTİKALARI	87
4.2.4.TARIMSAL, TURİSTİK, ESNAF ve SANAATKARLARA DAİR POLİTİKALAR	91
4.2.5. MİSAFİRPERVERLİK, FARKINDALIK ve EĞİTİM İÇİN PLANLAR	93
4.2.6.SOSYAL UYUM.....	95
4.2.7.ORTAKLIKLAR	97
4.3.CİTTASLOW KRİTER DEĞERLENDİRMESİ SONUCU VE ELDE EDİLECEK KAZANIMLAR.....	98
BÖLÜM 5: NİKSAR HALKININ SAKİN ŞEHİR KONUSUNDAKİ GÖRÜŞLERİNİ TESPİT ETMEYE YÖNELİK ALAN ARAŞTIRMASI.....	100
5.1.ARAŞTIRMANIN AMACI	100
5.2. ARAŞTIRMANIN KAPSAMI VE ÖNEMİ	100
5.3. VERİ VE YÖNTEM.....	100
5.4. ARAŞTIRMA SONUCUNDA ULAŞILAN BULGULARIN DEĞERLENDİRİLMESİ	101
5.4.1.Demografik Özellikler	101
5.4.2. Niksar, Cittaslow ve Sürdürülebilir Kalkınmaya Dair Bilgiler.	103
5.4.3. Yapı Geçerliliği ve Güvenirlilik Analizi.....	104
5.4.3.1. Açıklayıcı Faktör Analizi	104
5.4.3.2.Güvenirlilik Analizi	105
5.4.3.2.1. Sakin Şehir Hareketi Algısı Ölçeğine Ait Analiz Sonuçları.....	105
5.4.3.2.2. Sakin Şehir Algısı ve Destekleme Ölçeği Analiz Sonuçları.....	107
5.4.4.Hipotez Testi Sonuçları	108
SONUÇ ve ÖNERİLER	116
KAYNAKLAR	122
EKLER	144
Ek-1: Cittaslow (Sakin Kent) Üyelik Kriterleri	144
Ek-2: Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri	149
Ek-3: Niksar Sakin Şehir anketi.....	150
ÖZGEÇMİŞ	153

TABLOLAR

<u>Tablo No</u>	<u>Sayfa</u>
Tablo 1.1:Toplumların geleneksellik ve sosyallik açısından sürdürülebilir olması...	15
Tablo 2.1:Kentsel gelişimde alternatif gündemlerin kurumsal ile karşılaştırılması..	29
Tablo 2.2: Slow Food akımının sosyal, çevresel ve ekonomik boyutlarının etkiler..	44
Tablo 3.1: Cittaslow(Yavaş Şehir) kent nüfusuna göre üyelik aidatı.....	50
Tablo 3.2: Dünyadaki Cittaslow şehirleri.....	62
Tablo 4.1:Niksar İlçesindeki bazı kooperatif ve birlikler.....	74
Tablo 4.2: Niksar’da toprak varlığı kategorileri gösterimi.....	75
Tablo 4.3: Niksar’da üretilen tarım ürünleri miktarı.....	76
Tablo 4.4: Niksar 2019 yılı hayvancılık verileri.....	76
Tablo 5.1: Katılımcıların Cinsiyetleri.....	102
Tablo 5.2: Katılımcıların Yaş Dağılımı.....	102
Tablo 5.3: Katılımcıların Eğitim Durumları	103
Tablo 5.4: Katılımcıların Niksar'da İkamet Süresi.....	103
Tablo 5.5: Katılımcıların Gelir Seviyesi	103
Tablo 5.6: Katılımcıların Niksar, Sakin Şehir ve kalkınmaya yönelik bilgileri.....	104
Tablo 5.7: KMO ve Barlett Testi (Algı ölçeği analizi).....	106
Tablo 5.8: Faktör Analizi Sonuçları	107
Tablo 5.9: KMO ve Barlett Testi.....	108
Tablo 5.10: Sakin Şehir algısı faktör analizi sonuçları.....	109

Tablo 5.11: Ölçeklerin tanımlayıcı istatistikleri.....	109
Tablo 5.12: Sakin Şehir Algısına ait boyutlar ve Sakin Şehir Algısı ile Destekleme Arasındaki İlişki.....	110
Tablo 5.13: Sakin Şehir Algısının Boyutları ve Sakin Şehir Algısı ve Desteklemenin Yaşa Göre Farklılık Gösterme Durumu.....	111
Tablo 5.14: Sakin Şehir Algısının Boyutları ve Sakin Şehir Algısı ve Desteklemenin Cinsiyetlere Göre Değişiklik Gösterme Durumu.....	112
Tablo 5.15: Sakin Şehir Hareketi Algısının Boyutları ve Sakin Şehir Algısı ve Desteklemenin Eğitim Düzeyine Göre Farklılık Gösterme Durumu.....	113
Tablo 5.16: Sakin Şehir Hareketi Algısının Boyutları ve Sakin Şehir Algısı ve Desteklemenin Niksar’da İkamet Süresine Göre Farklılık Gösterme Durumu.....	114
Tablo 5.17: Sakin Şehir Algısının Boyutları ve Sakin Şehir Algısı ve Desteklemenin Gelir Seviyesine Göre Farklılık Gösterme Durumu.....	115
Tablo 5.18: Hipotezlerin Sonuç Tablosu.....	116

ŞEKİLLER

<u>Şekil No</u>	<u>Sayfa</u>
Şekil 1.1: Hart(1999)' a göre sürdürülebilirliğin tanımı	6
Şekil 1.2: Sürdürülebilir olmanın üç ana perspektifi	11
Şekil 1.3: Kalkınma Kademeleri ve Plan yaklaşımı	19
Şekil 2.1: Cittaslow'un resmi logosu	20
Şekil 2.2: Slow Food (Yavaş Yemek) akımının resmi logosu	32
Şekil 2.3: Slow Food (Yavaş Yemek) Organizasyonunun Şematik Gösterimi	38
Şekil 2.4: Çeşme / Germiyan köyü nüfus artış grafiği	39

FOTOĞRAFLAR

<u>Fotoğraf No</u>	<u>Sayfa</u>
Fotoğraf 2.1: İlk Slow Food köyünden genel görünüm, İzmir/ Çeşme/ Germiyan...	39
Fotoğraf 3.1: Türkiye’de Sakin Şehirlerin dağılımı.....	55
Fotoğraf 3.2: Seferihisar genel görünüm.....	57
Fotoğraf 3.3: Akyaka’dan bir görünüm.....	58
Fotoğraf 3.4: Perşembe İlçesinden genel görünüm.....	59
Fotoğraf 3.5: Taraklı kenti genel görünüm.....	60
Fotoğraf 3.6: Dünya ‘da Cittaslow şehirleri dağılımı.....	63
Fotoğraf 3.7: Orvieto kenti 1650 ve günümüzdeki hali.....	64
Fotoğraf 3.8: Cittaslow üyesi Japonya Kesennuma kenti.....	65
Fotoğraf 3.9: Norveç Sokndal’dan bir görünüm.....	67
Fotoğraf 4.1: Niksar, 1900 ‘lerden bir görünüm.....	70
Fotoğraf 4.2: Niksar İlçesi’nin bulunduğu konum.....	72
Fotoğraf 4.3: Niksar Kalesi Kuzey yamacı.....	78
Fotoğraf 4.4: Niksar Ulu Camii.....	79
Fotoğraf 4.5: Niksar Roma Arsenali.....	80
Fotoğraf 4.6: Niksar Talazan köprüsü.....	81
Fotoğraf 4.7: Niksar Belediyesi proje tanıtım kitapçığı.....	96
Fotoğraf 4.8: Derya ARSLAN tez çalışması Cittaslow amblemi gösterimi.....	96
Fotoğraf 4.9: Niksar Belediye’sinin yerel kalkınma raporunda Cittaslow	99

KISALTMALAR

EYS	Enerji Yönetimi Sistemi
DPT	Devlet Planlama Teşkilatı
OKA	Orta Karadeniz Ajansı
ÇEKÜL	Çevre ve Kültür Değerlerini Koruma ve Tanıtma Vakfı
DOKAP	Doğu Karadeniz Projesi
GDO	Genetiği Değiştirilmiş Organizma
GOPMYO	Gaziosmanpaşa Üniversitesi Meslek Yüksek Okulu
STK	Sivil Toplum Kuruluşları
UNDP	Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı
Vd	ve diğerleri
IPA	Avrupa Birliği Katılım Öncesi Yatırım Aracı
KAF	Kuzey Anadolu Fayı
GOP	Gaziosmanpaşa
TÜİK	Türkiye İstatistik Kurumu
GES	Güneş Enerjisi Sistemi
RES	Rüzgâr Enerjisi Sistemi
GMO	Genetik Modifiyeli Organizma
ABD	Amerika Birleşik Devletleri
GV	Gelir Vergisi
KDV	Katma Değer Vergisi
Km	Kilometre
M.Ö	Milattan Önce
M.S	Milattan Sonra
AB	Avrupa Birliği
YY	Yüzyıl

BM	Birleşmiş Milletler
WTO	Dünya Ticaret Örgütü
WHO	Dünya Sağlık Örgütü
OECD	Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü
UNEP	Birleşmiş Milletler Çevre Programı
WCED	Dünya Çevre ve Kalkınma Komisyonu
UN	Birleşmiş Milletler
IMF	Uluslararası Para Fonu
AVM	Alış Veriş Merkezi
UCT	Uluslararası Cittaslow Tüzüğü
UNESCO	Birleşmiş Milletler Eğitim Bilim ve Kültür Örgütü
TÜBİTAK	Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu

GİRİŞ

Geçmiş zamanda insanlar yaşamlarını, küçük kasabalarda ve kendi ürettikleri ürünleri tüketerek dışa bağımlı olmadan aynı zamanda stresten de uzakta doğal yaşamda sürdürüyorlardı. Bu tip üretim ve yaşam biçiminde insanlar farkında olmadan sürdürülebilirliğin tabanda nasıl bir işleyiş göstereceğine model olup aynı zamanda sürdürülebilirliğe de katkı sağlıyorlardı.

Yenidünya düzeninde son dönemlerde en önemli problematik hız olmuştur. Hız olgusu sanayi devrimi sonrasında her şeyin kontrolsüzce ivme kazanması ile artan nüfus ile birlikte farklı biçimde yaşam tarzını ortaya çıkarmıştır. Tam da bu noktada bu kadar hızlı tüketen ve sürdürülebilirlik olgusunun ihmal edildiği yenedünya düzenine karşı olarak bu tablonun tam tersi görünümüne ait değerler taşıyan “Slow Food” ve “Cittaslow” akımı ortaya çıkmıştır. Bu modelleşmeler İtalya’dan doğarak dünya çapına yayılım göstermiştir. 1999 yılından itibaren “Cittaslow” kentler birliği ana tema olarak; kentlerin doğasına, esnafına, kültürüne, tarihine, yemeklerine ve yöresel ürünlerine saygı duyarak korumacı politikası ile sürdürülebilir olmakla birlikte sürdürülebilir yerel kalkınmayı hedefler. Tarihi dokuyu korumak, turizmi canlandırmak, çevreyi korumak, yerel ürünlerin tanıtımını sağlamak ve sosyo- ekonomik hayatın canlılığını sağlamak için Cittaslow akımı çok iyi bir modelleşmedir.

Kaynakların daha sonraki nesillere ulaşabilmesi için sürdürülebilirlik, sürdürülebilir kalkınma ve yerel kalkınma ayrılmaz parçalar biçiminde grift olarak işlev görmektedir. Kamu kurumları ve yerelde özellikle belediyeler önemli uygulayıcı mercilerdir. Cittaslow tarzı belediyecilik uygulaması ile istenilen düzenlemeler doğrultusunda sürdürülebilir yaşam tarzının temeli atılarak bu konuda tüm standartlar da sağlanabilir.

Bu çalışmanın amacı; “Cittaslow” yaklaşımı tanımlanarak sürdürülebilir yerel kalkınma stratejisi kapsamında incelenmesi ve Niksar İlçesi’nin “Cittaslow” kriterleri ile değerlendirmesinin yapılarak üyelik potansiyelinin ortaya konulması hedeflenmiştir. Bu düşüncenin temelinde Niksar İlçesi ile bütünleşmiş tüm değerlerin korunarak tanıtımının yapılması, istihdam olanaklarının bu imaj ile artabileceğini ve kentte var

olan potansiyelin Cittaslow hareketi ile olumlu yönde değ rlenebileceğini d    ncesi   n planda olmuştur. Diğ r bir deyişle; bu çalışmada küreselleşme sürecinde aynıla mı  kentlerden biri olmak istemeyen kentlerin, sürdürülebilirliğini sağlamak ve ekonomik kalkınma hedefi ile ortaya çıkan Cittaslow (Sakin  ehir) Birliğinin önemini ortaya koyarak Niksar İlçesi'nin bu kriterlere uygunluğunu ekonomik, sosyo-kültürel ve çevresel durumunu ele alarak incelemektir.

Geçmişte daha önceki çalışmalarda bu konuda yapılan ilgili çalışmalardan yararlanılarak, tez, bildiri, makale ve güncel yazılar ile ilgili alanyazın taraması yapılmıştır. Bununla birlikte Sakin  ehir kriterleri değerlendirilmesi aşamasında Niksar Belediyesi arşivinden faydalanılmıştır. Çalışma be  bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde sürdürülebilir kalkınma ve yerel kalkınmadan bahsedilmiştir. İkinci bölümde Yavaş  ehir ve yavaş yemek kavramları açıklanmıştır.     nc  bölümde Sakin  ehir üyelik kriterleri açıklanarak Sakin şehirlere örnekler verilmiştir. Dördüncü bölümde Cittaslow  yelik kriterleri açısından Niksar İlçesi'nin değerlendirilmesi yapılmıştır. Beşinci bölümde ise sahada uygulanan bir anket çalışmasına yer verilmiştir. İlgili anket 88 kişiye uygulanmıştır. Niksar'ın Cittaslow olması durumunda çevresel, sosyal ve ekonomik açıdan değişimlerin ne yönde olabileceği tespit edilmeye çalışılmıştır.

BÖLÜM 1: SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK, SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA ve YEREL KALKINMA

1.1.SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK KAVRAMI ve SÜRDÜRÜLEBİLİR OLMAK

1.1.1.Sürdürülebilirlik Kavramı

Sürdürülebilirlik, insanların daha iyi bir hayat standardına ulaşırken aynı zamanda kaynak kullanımında oluşan gerilimlere müdahale edilerek yeni sistemlerin oluşturulmasını ifade eder. Doğal kaynakların bilinçsiz kullanımı, küresel çapta iklimsel değişiklik, çevre kirliliğinin ciddi boyutlara ulaşması ve dünyada süregelen ekonomik krizler sürdürülebilirlik kavramını oluşturmuştur (Çahantimur ve Yıldız, 2008:3). Tarım, orman, bankacılık, kentleşme, çevre, şehir ve mimari gibi iktisat biliminin dışında birçok alanda sürdürülebilir olmak terimi geçmektedir. 21. Yüzyılda sürdürülebilirlik bir bilim dalı olarak üniversitelerin müfredatında etkin biçimde yer almaktadır. Bu süreçte sürdürülebilir olma terimi pozitif olan her şey olarak ifade edilmeye başlanmıştır (Kiss, 2011).

Sürdürülebilirlik ülkesel ve bölgesel olarak farklı kategorize edilebilir. Bölgesel sürdürülebilirlik kavramı özünde birden çok ülkeyi ilgilendiren fakat küresel düzeyde olmayan sorunları ifade eder. Sorunlarla birinci düzeyde ilişkisi bulunmayan küresel yapılara nazaran, kaynaklara ve sorunlara daha hakim olarak birinci elden bilgi sahibi olmanın da avantajıyla birlikte daha etkin çözümler üretilebileceği var sayılarak oluşturulmuştur. Ülkesel sürdürülebilirlik kavramı için, bölgesel yapı ayrımı ve yerel düzey arasında, ülkelerin ulusal çapta ekolojisi, çevresi, ekonomisi, sosyal yapısı gibi konularında, sürdürülebilirlik kavramı uygulama amacıyla makro düzeyde uzun vadede planlama yapılmalı ve eylem planı geliştirmelidir. Tüm bu faaliyetler için, belirlenmiş bazı uluslararası kurallara uygun olmak kaydı ile ulusal düzeyde yasal çerçevenin hazırlanması gerekir. Bu konu sade yöresellik ya da yerellikten ibaret değildir. Ahlaken tüm dünyayı ilgilendiren süreçlerin bütünüdür denilebilir (Akgül, 2010).

1.1.2.Sürdürülebilir Olmanın Etkileri

İnsan hayatı tümüyle doğal kaynaklara bağlı olarak sürmektedir. Doğal kaynaklar ise bir sonsuzluk özelliğine sahip değildir. Bilinçsiz tüketim sonucu doğada ve insan yaşamında olumsuz frekanslar oluşacaktır. Tüm bu faktörler dikkate alındığında sürdürülebilirliğin ve sürdürülebilirlik kavramının ne kadar önemli olduğu ortaya çıkmaktadır. Sürdürülebilirlik kavramı kavramsal olarak, sürdürülebilirliğin sağlanması demek ve doğa ile insan arasında bir dengenin oluşturulmasını amaçlamaktır. Bu dengenin oluşturulması ise, tüm insanların çabası ile gerçekleşecek olup, toplumların inisiyatifine ve duyarlılığına bağlı olarak sağlanacaktır. Tüketimde; kültürel, politik ve ekonomik konularda birbirine bağlı konular ortaya çıkacaktır, bu süreç umulandan daha da karışık gerçekleşecektir (Casanova, 2004: 14-15).

Sürdürülebilir olmak adına küreselleşme sürecinde, yeşile ve çevreye saygılı olan, kentsel ekonomi ve yerel kalkınmayı uzun vadede esas alan, hizmet ve kararların katılımcı politika ile halkla birlikte oluşturulmuştur. İnsanlar gelişmelerden tamamen kaçınmak mantığında olmayıp çevre dostu teknolojik olanaklardan yararlanmayı hedef almaktadır. Böylece sürdürülebilirliğin etkileri modern sistemler ve analizler ile kontrol edilerek gelişmelerinin bu şekilde tanımlanabilir (Norgaard,1994).

Evrendeki insanların sürdürülebilir olmak ve bunu sağlamak için kapsamlı süzgeçlerden geçmesi gerekir. İnsanların yaptığı tercih ve uygulama biçimleri doğru yönlendirildiği sürece olumlu sonuçlara varılabilir. Kullanılan teknolojinin, iklimin, çevrenin, tüm enerjilerin ve doğal kaynakların iyi tanınması, analiz edilmesi ve yapılacak olan uzun vadeli planlar ile kaynaklar üzerinde planlı yönlendirmelerin yapılması gerekmektedir. Sürdürülebilirliğin bir bütün olarak algılanması gerekmektedir.

Ekosistemi korumanın temelinde, kötü yönetim sonucu oluşan çevre kirliliğini önlemek ve su kaynaklarının kontrollü tüketimini sağlamak, gün geçtikçe endüstrileşen ülkelerin ortaya çıkardığı kirlilik yönetimini kontrol altına almayı hedef alır. Hızla tükenen tüm bu kaynakların hedef altyapısında ekonomik kalkınma temeli yatar. Sorgulanması gereken asıl konu da burada ortaya çıkmaktadır. Hem ekonomik kalkınma hem de çevre, sosyal, kültürel ve diğer konularda sürdürülebilirliğin nasıl sağlanacağıdır. Ekonomik farklılık oluşturmak, temiz çevre oluşturmak bununla birlikte

yereldeki ihtiyaçları da karşılamak sürdürülebilir olmanın etkisidir (Bauen, Baker ve Johnson, 1996).

Sürdürülebilirlik yerel kalkınma bağlamında çevresel etkilerin değerlendirilmesini, kültür mirasının korunmasını, proseslerin yönetiminde ve elde edilen çıktıda altyapı teknoloji ve aynı zamanda kurumların oryantasyonunun sağlanması kurallarının bütününe ifade etmektedir. Sürdürülebilirlik olmak belirli bir sınırdaki toplumu değil tüm dünyanın topyekûn sorunudur. Sınırların dışında küresel domino etkisi ile toplumun ve çevrenin fiziki, ekolojik, ekonomik ve sosyal faaliyetlerinin korunup daha da iyileştirilmesini hedef alır (Sezgin ve Ünüvar, 2011: 13).

1.1.3. Sürdürülebilir Toplamlar ve İç İçe Üç Bileşen Oluşumu

Sürdürülebilir olmak yolunda ilerleyen bir toplumda tüm değişkenler birbirini etkilemektedir. Çevre, toplum ve şimdiki kuşakların ekonomik gereksinimleri tanımlamak sürdürülebilir toplamları ifade etmektedir (Gilman, 1992).

şekil 1.1: Hart(1999)' a göre sürdürülebilirliğin tanımı

Sürdürülebilirliğin etkileri, şekil 1'deki gösterime göre, çevresel, ekonomik, toplumsal açıdan evrensel küme şekli oluşturulmuş olup, şeklin içinde ortak bölge olan ekonomi yer almaktadır. Toplum ve çevrenin faaliyetleri ekonomik açıdan ne durumda olduğunu hangi ölçekte bu çerçeve de yer aldığını belirtir. Ekonomi çevre ve toplum hangi oranda ortak faaliyetleri kapsar, birinde olan değişim diğerini ne şekilde etkiler,

çevre ve toplum faaliyetlerinden nasıl bir ekonomik getiri oluşur, tüm bu sorgulamalar Şekil 1’de yanıt bulmuştur. Bu kavramlar bir bütün halinde lokomotif şeklinde birbirine bağlıdır. Herhangi bir sebep ile bir faktörde raydan çıkma söz konusu olduğunda diğer faktörler de aynı doğrultuda kelebek domino etkisi ile eş yönlü benzeşim gösterir. Ekonomide meydana gelen bir sorun toplumu tetikler ve dolayısıyla çevre de bundan olumsuz etkilenir. Çevrede meydana gelen negatif gelişim ya da çöküş toplumda hasarlara yol açar uzun ya da kısa vade fark etmeden ekonomik açıdan hasarlara sebep olur. Kavramsal bağlılık ve şekildeki iç içe geçmiş gruplamalar birbirine bağlı etkileşim gösterir (Özmehmet, 2008).

Zamanla oluşan bu perspektif sosyal ekonomik ve çevresel olmak üzere boyutlandırılmıştır. Sürdürülebilirlik ve sosyal refah ele alındığında birinci konsept ortaya çıkmaktadır. Çevresel boyutu ele alındığında çevresel risklerin azaltılması ile birlikte sürdürülebilirliğin sağlanması ele alınabilir. Yerel anlamda ekonomik kalkınmanın sağlanması, sürdürülebilirlik kavramının farklı perspektifi içerisinde yer almaktadır. Tüm bu kavramlar üç farklı perspektifi ifade etmektedir. Madalyonun üç farklı yüzü sürdürülebilir kalkınma kavramında doğal kaynakların korunarak kullanılması ile birlikte refahı artırarak sermaye üretimini sağlar. Sürdürülebilirliğe ait birçok açıklamada insanların edimleri ve bu edimlerin dünyada oluşturduğu çevresel, ekonomik ve sosyal hayat üstündeki yansımalarını ve bu yansımalar üstünde odaklanır (Oktay, 2005: 59).

1.2.SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA

1.2.1.Kalkınma Kavramı ve Sürdürülebilir Kalkınma

İnsanoğlu var olduğu andan itibaren doğayı anlamaya ve incelemeye çalışmaktadır. Tüm bu inceleme ve araştırma sürecinde insanlar doğal kaynakları daha çok keşfetmeye ve incelemeye çalışır. Çok eski tarihlere de örneğin Antik Çağlarda Mısır, Roma, Anadolu Uygarlıkları ve Yunan medeniyetlerinde kaynak kullanımı konusunda eserlerin çözümlenmesinde ortaya birtakım sürdürülebilirlik konuları çıkmaktadır. Çoraklaşma, çölleşme, ağaçların tahribi, sulak alanların kullanımı, toprak tuzlanması gibi birçok yazımlarla karşılaşmıştır. Yani bu sorunlar yeni gelişen sorunlar değildir (Teksöz, 2014: 73). Yerel kimlik ile kalkınma kavramı uluslararası platformda

küresel düzeye çıkararak yaşam kalitesi ve standartlarını belirleyip değiştirir. Tüm bu söylemler kalkınma kavramını tanımlamaktadır. Kalkınma; kendi özel kimliğini ve yerleşimini koruyarak bir toplumda kültürel etkinlikleri, sosyalliği ve ekonomik çalışmaları güçlendirerek, bunların her bir alt sistemi ile etkileşim içinde olarak kontrol içindeki sistem olarak ifade edilebilir (Casanova, 2004:26).

19.ve 20. yüzyıl dünyada farklı yönetim biçimlerini ve sömürgecilik anlayışı ile birlikte ekonomik ve sosyal anlamda ülkelerin bakış açıları farklılık göstermiştir. 20. yüzyılın yarısından sonraki kalkınma kavramı bugün ki kalkınma uygulamaları ve kavramı ile son derece benzerlik göstermektedir (Küçük, 2010: 7).

Kalkınma kavramı sadece niceliksel değil niteliksel özellikleri de içinde barındıran bir kavramdır. Çok yalın hali ile toplumsal değişimi ifade eder. Toplumun topyekün istenmeyen bir konumdan istenen bir konuma geçmesidir kalkınma. Kalkınmanın sürdürülebilir olması için gerçek yaşamda bazı fedakarlıklarda bulunmamız gerekmektedir. Bir eylem yapılırken diğer amacı da gerçekleştirmek amacı ile sürdürülebilir kalkınma kavramı birebir örtüşmektedir. Sürdürülebilir kalkınma var olan kontrol düzeyinin mevcut işlevsel davranışlar ile geliştirilmesi gerekmektedir (Norgaard, 1994).

18.yy'da tüm kaynakların gereğinden fazla kullanılması ve bilinçsiz hareket edilmesi ile birlikte bu konuda somut adımların atılması gerekmekteydi. Bu durum o kadar uç noktalarda seyrediyordu ki sanayi devriminde artık ağaçların değil artık madenlerin (özellikle kömürün) kullanılması gerektiği kararları alınmıştı. Bu olaylar ile birlikte artık madenlerin kullanımı daha farklı gereksinimlere yönlendirme olmuştur. Kömürün ve madenlerin hızla ve fazla kullanımı nakliye taşıma döküm vb. ihtiyaçlar ile daha çok emek kullanılması gerektiğini ortaya çıkarmıştır. Emeğin bu denli ön alanda olması bilim ve teknolojik açıdan daha çok gelişimin olmasını ön plana çıkarmıştır. Tüm bu olaylar gelişiminde her şey artık yüzde yüz değişiyordu. Üretim biçimlerinde ve süreçlerinde toprak artık yerini makine ve teçhizata bırakmaya başlamıştı (Mebratu, 1998: 495). Gelişmeler insanları farklı gelişmelere itmiştir. Çevreyi algımlarken de aynı zamanda kalkınma kapsamında insanların duyarlılığı, bu konunun ahlaki ve inanç boyutu açıklanıp tartışılmaya başlanmıştır. Kutsal inançlar insan istek ve ihtiyaçları ile hava, su, doğa, toprak arasında paradokslar oluşturmuştur. Aradaki bu bağ kalkınma

konusunun, istek ve ihtiyaçlar doğrultusunda nasıl şekillenmesi gerektiğini belirtmiştir (Mebratu, 1998: 497).

İnsanlık yaşadığı süreç içinde her zaman kaynak israfı ve kullanımı söz konusu olmuştur. Tarihte yapılan üretim faaliyetlerinde o dönemin şartlarına göre bazı riskler öngörülmüştür. Strabon ve Platon gibi doğa bilimci ve felsefeciler tarımsal üretimdeki yapılan yanlışları, ağaç kesmenin getireceği olumsuzlukları, maden çıkarma ve işleme ile ilgili çevresel tehditleri kendi çağlarının gerektirdiği biçimde dile getirmişlerdir. Artan üretim sistemleri ve ekonomik anlamda güçlü olmak adına yapılan birtakım faaliyetlerde özellikle 16. yy. da ağaçların yakıt amaçlı, inşaat malzemesi olarak kullanma amacı ile ya da birtakım faaliyetlerde ağaç kullanımının yoğun olması sebebi ile bu tüketim o dönemde dahi vahşi yaşam konusu altında tartışılıp konuşulmuştur. Özellikle 18. yy. da gelişen sistemler ile ağaçların gemi yapımında ve maden ocaklarında farklı biçimlerde kesilerek bilinçsizce kullanımı daha fazla tartışma konusu olmuştur. Gelecek kuşaklar ibaresi ve sorumluluk tartışmaları yeni düşünce kalıpları bu dönemde oluşmuştur (Pisani, 2006: 85). Sürdürülebilirlik kavramı ilk olarak 1713'te Hans Carl von Carlowitz tarafından, yaşlı ağaçların kesimlerde tercih edilmesi ve kesildiği kadar da bir o kadar yeni ağaçlandırma sistemlerin kurulması gerektiğini dile getirmiştir (Pisani, 2006: 85-86). Bu düşüncenin ortaya atıldığı dönemlerde ağaca öylesine ihtiyaç olunan bir dönemdi ki ekonomik yönetim açısından gemiler, madenler, köprüler ve buna benzer faaliyet alanlarında ağaç muazzam derecede kullanılıyordu. Bu sebeple anlaşılır bir biçimde kesilen ağaçların yerine o kadar sayıda ya da sayısından daha fazla dikim yapılması gerektiği öngörülmüştür (Wilderer, 2007: 2). Bu yüzyıllarda insan nüfusunun da hızla artması ile birlikte R. Malthus, W. Petty ve M. Hale gibi düşünürler tarafından kaynakların hızla tüketildiği ve aynı zamanda bunun da hızla artacağı dile getirilmiştir (Pisani, 2006: 86).

1970 yılında Roma Kulübünde Dennis ve Donnelya'ya bir rapor hazırlatılmıştır. Bu rapor çevre, büyüme ve kalkınma içeriklidir. Büyümenin sınırları isminde olan bu raporda çok hızlı bir şekilde artan nüfus ve doğal kaynakların da hızla artması ile Dünya'da 150 yıl içinde yaşanılmaz bir ortam oluşacağı, dünyanın yaşanabilir özelliklerini hızla yitireceğini dile getirmişlerdir. Bunlarla birlikte 1971' de Greenpeace

kurulmuştur. Greenpeace tüm bu yıkıcı etkilere karşı ekosistemi savunmaya ve direnç göstermeye başlamıştır. Tüm bu duyarlılık göstergeleri ile birlikte 1972’de Stockholm’de BM İnsan ve Çevre Konferansı yapılmış, aynı zamanda bildirme hazırlanmıştır. Bu bildirgede sürdürülebilir kalkınma kavramının ilk adımları atılmış, zemin etüdü çalışmaları hazırlanmıştır. Artan bilinç düzeyi ve eko-kalkınma kavramı ile süregelen yıllarda 1987 ‘de BM Dünya, Çevre ve Kalkınma Komisyonunda ‘‘Ortak Geleceğimiz’’ isimli rapor oluşturulmuştur. Bu raporun adı (Brundtland Raporu)’ dur. Raporda içerik olarak günümüzün gereksinimlerini karşılamak ve sürdürülebilir kalkınma için yol gösterici ilkeler yer almaktadır (Kula, 1998: 150). Dünya Çevre ve Gelişme Komisyonu bu raporun çevre ve gelişim konusunda sürdürülebilir kalkınmayı; gelecek nesillerin ihtiyaçlarını gözeterek şimdiki neslin ihtiyaçlarını da ellerinden almadan yapılan çalışma biçimi olarak ifade edilmiştir (World Commission on Environment and Development, 1987).

Bu gelişmeler büyüme açısından gözlemlendiğinde, ekonomik refahın getirisi ile toplumsal alanda da farklılaşmalar yaşanmaktadır. Bu durumda kaçınılmaz değişimler ortaya çıkmaktadır. Toplumsal farklılaşma; küresel büyümeyi, ekonomik, sosyo-kültürel, toplumsal ve bilgi toplumunda değişimlere neden olarak, bu süreç ile beraber şehirlerin fiziksel, ekonomik ve sosyo- kültürel yapısında değişim, dönüşüm süreci meydana getirmektedir (Ertürk ve Tosun, 2009: 37).

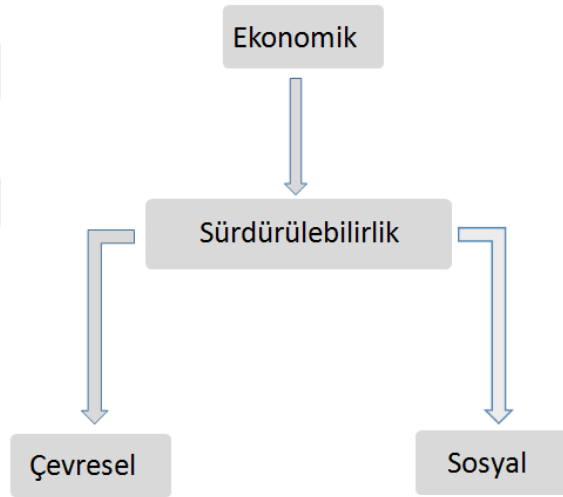
1.2.2.Sürdürülebilir Kalkınmanın Perspektifleri

Sürdürülebilir kalkınma kavramı, endüstri devrimi ile gün yüzüne çıkan ve halen günümüzde de süregelen bir kavramdır. Dünya varolduğu sürece çevresel faktörler, sosyal olgular ve ekonomik faaliyetlerin sürdürülebilir kalkınma kapsamında işlevi her zaman grift biçimde olacaktır.

Sürdürülebilir kalkınma kendi içinde keskin hatları olan sistematik kurallar bütünü ve kurallardan oluşan doğası olduğu için, istatistiki ve analitik açıdan çözümlemek oldukça güçtür. Sürdürülebilir kalkınmaya ilişkin tüm bu idealar ve açıklamalar dikkate alındığında, sentezleme sonucunda üç kavram ortaya çıkmaktadır. Sürdürülebilir kalkınmanın, yeni bir kavram olarak gündemde tartışmalar konu olup uygulamada da kullanıldığı andan itibaren üç ana hattı ile ele alınmaktadır; bu üç ana

hat ekonomik, ekolojik ve çevresel faktör olarak tanımlanmıştır (Holmberg ve Sandbrook, 1992).

Ekonomik, ekolojik ve çevre boyutları üç farklı perspektif olarak (Şekil 2)' deki gibi gösterilmektedir. Sosyal, çevresel ve ekonomik sürdürülebilirlik izahı şöyle yapılabilir. Sosyal anlamda sürdürülebilir olmak ticaretin adil yapılması ve adil ücret dağılımı ile çalışma koşullarının iyileştirilmesi, vatandaşların bilgileri ile becerileri ile yerel kültürün korunması, sağlıklı gıda için obezite için küresele karşı üretim ve tüketim belirlenmelerinin yapılmasıdır (Ursula, Sto ve Unni, 2010: 16). Çevresel anlamda Cittaslow bağlamı sürdürülebilirlik gübre, hormon, antibiyotik kullanımı azaltan, hayvan refahı ve arazi kullanımı konusunda düzenlemeleri içerir (Ursula Sto ve Unni, 2010: 16). Ekonomik anlamda sürdürülebilirlik verimlilik, kalite planlı üretim ile karlılık öngörülmektedir (Ursula Sto ve Unni, 2010: 16).

Şekil 1.2: Sürdürülebilir olmanın üç ana perspektifi

(Urungu AKGÜL, Sürdürülebilir Kalkınma: Uygulamalı Antropolojinin Eylem Alanı)

1.2.2.1. Ekonomik Perspektif

Ekonomik anlamda sürdürülebilirliğe sahip olan üretim sürecinde; mal ve hizmetlerin devam eden esaslara dayanarak üretiminin sağlanması, hükümet harcamaları, dış borçların yönetilmesinin sürekliliğinin sağlanması, tarım ve hayvancılık üretimine ve endüstri-sanayi üretimine olumsuz etki yapan sektörlerdeki uyumsuzluklardan sakınmalıdır. Sürdürülebilir kalkınmanın ekonomik anlamda genel

olarak tanımı, var olan sermayenin korunması ve bozulmasının engellenmesidir (Goodland, 2002: 2).

Neoklasikler için sürdürülebilirlik kavramı refahın maksimize edilmesi olarak tanımlanabilir. Birçok ekonomist; bu kavramı, tüketim sonucu elde edilen faydanın maksimizasyonu ile refahın yükselmesi şeklinde ifade etmiştir.

Bazı araştırmalar sonucunda, sürdürülebilirlik kavramının ekonomik anlamda uzun vadede geçerli olup olmadığını tartışmaktadır. İşleyişte tüm toplam sistemler, çok miktarda alt sistemden oluşmaktadır. Bu sistemler karmaşık olduğundan dolayı birçok kez doğru biçimde işleyememektedir. Özellikle bireysel anlamda olan alt sistemler doğru biçimde işlemezse sürdürülebilirlik sendeye uğramaktadır. Bu sebeple sürdürülebilir kalkınma alt sistemleri ile çalışırsa mümkün olacaktır. Ekonomik anlamda alt göstergeler konusunda güvenilir bilgi akışının sağlanması sürdürülebilir kalkınmanın ekonomik anlamda önemli zemini hazırlamaktadır (Bossell, 1999).

Ekonominin işleyiş biçimini düşünersek; verimli kaynakların pay edilmesi, tüketim sonucu sağlanan faydanın artırılmasında etkili olan bir sistem olması gerektiği sonucunu çıkartabiliriz. Eğer farklı zamanlarda, tüketim ve ekonomi değerlerini karşılaştırırken zaman tasarruflu kullanılabildiğinde sürdürülebilirlik kavramı sadece verimli kaynakların pay edilmesi anlamına gelir. Doğal olarak bu kavram çoktan ekonomi terimi olarak literatürde yerini almıştır. Disiplinel anlamda çevrenin ve ekonominin etkileşimi birbiri ile çelişmemelidir.

Genel olarak iktisat biliminde kaynakların verimli bir biçimde ve en yüksek kapasite ile kullanımı söz konusu olduğu için kaynaklar sınırsızdır mantığı ortaya çıkmaktadır (Basiago, 1999: 150). Bu sebeple iktisat bilimi doğal kaynaklar ile ilgili genel çerçevesi ile nadiren karamsarlığa kapılır denilebilir (Goodland, 2002: 2). Sürdürülebilir olmanın ekonomik perspektifi için genel olarak sermayenin mümkün mertebe korunması ve formunun değişikliğe uğramasını engellemektir (Goodland, 2002: 2). Ekonomik açıdan sürdürülebilir olmak toplum refahının bir dönem içerisinde korunmasını ifade etmektedir. Ekonomi yönetimi ve sermaye yönetimi açısından düşünüldüğünde günümüzdeki neslin ne kadar sermayeyi tüketiceği ve gelecek kuşakları için de ne ölçüde bir sermaye bırakılacağı sürdürülebilirliğin ekonomik bölümünü net bir biçimde ifade etmektedir. Tipik bireysel tasarruf modelinin geniş çaplı boyutunu ifade ettiğini net biçimde söylenebilir (Markulev ve Long, 2013: 5).

Sürdürülebilir kalkınmada bazı özellikler (nitelikler) ortaya çıkmaktadır. Öncelikle insan hayatı ve doğa arasındaki ilişki son derece önemlidir. Kaynakların sürekli olarak kullanımı değişen demografik özellikler ile birlikte planların uzun vadede yapılması gerekliliği ile birlikte değişen dünyadaki belirsiz olan bir geleceğe de odaklanmak son derece önemlidir. Kuşaklar arsında hukuki, manevi ve ekonomik açıdan sürdürülebilir olmak adaletli bir geçişin temelidir. Sürdürülebilir kalkınmanın temel hedefini içermektedir (EK.2). Bu konularda tüm güçlü ve zayıf yönler ortaya çıkartılmalıdır. Bu konuda Neoklasik İktisatçıların çok miktarda görüşü bulunmaktadır. Genel çerçevesi ile birlikte neoklasikler doğal sermaye(kapital) görüşünü topraktan ve küresel işlerden doğal kaynaklardan oluştuğunu öne sürmektedirler. Doğal kapitalin ancak ve ancak sürdürülebilir kaynakların kullanılması ve doğada tükenen diğer kaynakların da geri dönüşümü vasıtası ile sağlanabileceği öne sürülmektedir (Harris, 2000: 8-9). Tüm kuramlar düşünüldüğünde sürdürülebilirlik ekonomik ve sosyallik ile çok ilintilidir. Ekonomik büyümenin çizgilerinin ne ölçüde olacağının belirlemede sürdürülebilirlik başrol oyuncusudur (Reddy ve Thomson, 2015).

1.2.2.2. Ekolojik Perspektif

Çevre ve ekoloji tanımlamaları birbirine çok yakın kavramlardır. Üretim modellerinde ekoloji göz ardı edilip büyüme adına kısa vadede yapılan gelecek kaygısından uzak üretim biçimleri bir sonraki nesil için tehditler oluşturur. Yenedünya sisteminde rekabet, sömürü ve şeffaf olmayan planlar ile güçlenme amacı içeren devlet politikaları ile yapılan modellemelerin bedelleri ekolojikaçından sonraki süreçte çok ağır bir biçimde ödenebilir. Ekolojik sürdürülebilir gelişme, belirli bir bölgede yaşanan ekolojik çevrenin olanaklarını ve bu olanakların sunduğu kaynakları akılcıl kullanan, teknolojik tercihlerin ekolojik çevre ve toplumun ihtiyaçlarını da gözetten bir gelişme olarak tanımlanmaktadır (Akgül, 2010: 136).

Sürdürülebilir kalkınma, ekolojik boyut açısından çevreye zarar vermeyen üretim ve büyüme modelleri ortaya çıkarmayı hedef almaktadır. Sürdürülebilir kalkınma kavramının en önemli öğelerinden olan çevre, insan yerleşmelerinin olası tüm sorunlarını bünyesinde barındıran yapı biçiminde tanımlanmıştır (Keleş ve Hamamcı, 2005:153).

Kalkınmanın ekolojik (çevresel) perspektifi belirli bir kısıt içinde insan refahını artırmayı hedef alır. İstek ve ihtiyaçlardan daha çok minimalist yaklaşım gibi düşünüldüğünde bu uygulama politika hedefi olarak öne sürüldüğünde sürdürülebilir kalkınma açık politika hedefi olarak ortaya çıkar. Sürdürülebilir kalkınma olgusu, mevcut yönetim biçimi tarafından benimsenirse ancak maddi olarak büyüme ve ekolojik anlamda çevre muhafazası oluşabilir. Bu bağlamda ekolojik olarak sürdürülebilirlik; insanlara ait ekonomik alt sistemlerin de bağımlı olduğu genel ekosistemin biyofiziksel sınırları dâhilinde tutmaktır ve sürdürülebilir bir üretim ve tüketim ihtiyacı duymaktadır (Goodland, 1995: 3).

Proseslerde atıkların azaltılması, dönüştürülebilir ya da tekrar kullanılabilir materyaller ya da cihazlar kullanılması gerekir. Ulaşım sistemlerinde en az atık hangisi bu tespit edilerek havaya salınım ne kadar az ise o tercih edilmelidir (Morelli, 2011; 5-6). Çevresel anlamda sürdürülebilir olmak, yerkürede değerli olan her varlığın devamınınve niteliklerinin korunmasını ifade eder (Sutton, 2004: 11).

Çevresel sürdürülebilirlik dört kategoride derecelendirilir (zayıf, son derece güçlü, orta düzey, güçlü). Zayıf olan dünyada insan yapımı sermayenin çok fazla olmasıdır. Orta düzeyde olmak, doğal mı yapay mı olup olmadığına karar vermektir. Dünyada çok farklı sermaye vardır bu da güçlü olan kısmıdır. Yenilenemeyen kaynakların mümkün ise kullanılmaması gerektiğini savunan ise son derece güçlü olan kategoriyi ifade etmektedir (Goodlandve Daly, 1996:1006).

1.2.2.3. Sosyal Perspektif

Sosyal perspektif, diğer perspektiflere göre oluşumun zeminini ifade eder. İnsanların temel ihtiyaçlarının karşılanması gereğinden dolayı ekonomik girişim ve faaliyetler oluşur. Sosyal anlamda sürdürülebilir olmak yoksulluğu azaltmaya yönelik örgütlenme biçimleridir. Sosyal anlamda sürdürülebilirlik toplumun olması gerektiği insani şartlarda nasıl yaşanacağı, refahın nasıl sağlanacağı, kültürel ve sosyal ortamlar nasıl korunup geliştirilebileceğini hedef alır (Woodcraft v.d.2011: 16). Sürdürülebilir olma çalışmaları daimi olarak ekonomik ve teknolojik yaklaşımda ele alınırken konunun toplum ve bireylere ilişkin yani sosyal yaklaşımın önemi ortaya çıkmaktadır (Goel ve Sivam, 2015: 62). Sosyal sürdürülebilirlik, sosyal eşitlik ile kaynak kullanımını optimize etmek, adil kaynak dağılımını sağlamayı ifade eder. Bu fikir ile birlikte kentin kültür öğelerinin, geleneksel ve dini değerlerinin korunması,

geliştirilmesi de sosyal açıdan devamlılık bağlamında ele alınabilir (Haştemoğlu, 2006: 28-29).

Tablo 1.1: Toplamların geleneksellik ve sosyallik açısından sürdürülebilir olması

(Kaynak: Colantonio, 2009: 871).

Geleneksel Toplamlar	Sosyal Sürdürülebilir Toplamlar
Temel İhtiyaçlar(barınma)	Demografik değişim
Eğitim ve hüner	Sosyal uyum
İş görev ve �alışma	Kimlik ve kültür
Eşitlik	�alışan motivasyonu
İnsan hakları	Sağlık ve güvenlik
Yoksulluk	Sosyal sermaye
Sosyal adalet	Refah ve yaşam kalitesi

Standart geleneksel bir toplumda işleyiş kaba hatları ile ortaya çıkmaktadır. Öncelikli olarak barınma ihtiyacı, sonrasında eğitim ile destekleme yapılır. Eğitim süreci tamamlanması ile çalışma hayatı ile birlikte farklı olgular ortaya çıkar. Eşitlik, adalet, yoksulluk gibi kavramlar olması gerektiği ölçüde tartişılır gündem olur ve çözüme ulaştırılır. Sürdürülebilir toplumlarda sosyallik daha entel bir hal alır. Demografik dalgalanmalar ile sosyallik, belirli bir kültürün oluşması korunması, sağlık, eğitim, adalet, yaşam kalitesi, doğal kaynak yönetimi gibi konularda daha çok senkronize halde işleyiş oluşur. Sürdürülebilir toplumlarda sağlam temeller ile refah ve yaşam kalitesi yükselir (Tablo 1).  evre ve ekonomi grift halde işlev görürken sosyal boyut bu durumda biraz kısır kalmaktadır (Bilgili, 2017;566). Bu eylemler arasında sosyallik ve sosyal boyuta odaklanma eğilimi nadiren görülür. Genel  er evesi ile araştırmalar (WTO: Dünya Ticaret  rg t , WHO: Dünya Sağlık  rg t , OECD: Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma  rg t  araştırmaları) daha çok kuşaklar arası incelemelerden oluşmaktadır. Bu konuya yardımcı olabilmek adına sosyal sürdürülebilirliğin sağlanabilmesi için merkezi yönetim ve yerel birimlerin sorumluluk sınırları da açık şekilde belirlenmelidir (Yazar, 2006: 62).

Bu açıklamalar doğrultusunda sürdürülebilirliğin sosyal yönü insani değerler, çalışma konusundaki haklar ve kurum faaliyetlerini kapsar. Gelecek kuşakların şimdiki kuşaklar gibi sosyal olanaklara ulaşmasının engellenmemesi olarak düşünülmüştür

(Mak ve Peacock, 2011: 4). Kısaca sosyal perspektif olarak sürdürülebilirlik toplumların kalitesi olarak ifade edilebilir (Littig ve Grießler, 2005: 72). Aktiviteleri etkin olan sürdürülebilir bir toplum için ekonominin gelişmesi ile kaynakların kullanımının artması, hakkaniyete uygun eşit ve sosyal bir toplumun güvenli bir ortamda yaşaması amacı ile planlama yapılmalıdır (City of Vancouver, 2005:3).

1.2.3. Sürdürülebilir Kalkınmanın Son 100 Yıllık Tarihsel Süreci

1929 Ekonomik Buhranı ve 2. Dünya Savaşından sonra her anlamda algıların açılması sonucu ülkelerde endüstriyel ve teknolojik olarak kontrolü olmayan yapılanmalar ve üretim biçimleri kurulmuştur. Hızla artan nüfus, doğal kaynakların bilinçsiz tüketimi, kontrolsüz büyümeler 1960 yılından sonra doğanın alarm vermesi ile birlikte ekolojik dengelerin bozulmaya yüz tuttuğu ekonomik kalkınma ve doğal mirasın korunması arasındaki ilişkilerin gözden geçirilerek yeni projeler ve planlamaların yapılması gerektiğini ortaya koymuştur.

Sürdürülebilir kalkınma kavramı olarak, geçmiş yıllara endüstri devrimine kadar uzanmaktadır. Ham maddenin işlenmiş ürüne dönüşümü sürecinde sadece ekonomik faydaya dayalı olunmayan aynı zamanda çevresel ve sosyal gelişimi de düşünerek ortaya çıkmış bir kavramdır. Sürdürülebilirlik kavramı tanınıp benimsenmeye 1970 ve 1980'lerden sonra net bir biçimde başlanmıştır. Konferanslarda, toplantılarda, uluslararası platformlarda birçok kez konuşulup tartışılmıştır. Kavram ilk olarak 'Büyümenin Sınırları' raporunda Clup of Rome tarafından yayımlanmıştır. Son derece kapsamlı olan bu raporda 21. Yüzyılda insan neslini bekleyen gün geçtikçe daralan ekolojik çöküş çemberindeki riskler ve tehlikeler üstünde durulmuştur (Meadows ve Meadows, 1972).

Sürdürülebilir olmak kavramlarının gelişimini sağlayan ikinci adım 1972'de BM'nin Stockholm'de BM İnsan Çevresi isimli konferansında atılmıştır. Bu konferansta çevre, insan ve sürdürülebilirlik ilişkisi gündeme taşınmıştır. Sürdürülebilir kalkınmanın zemini oluşturulmuştur (UNEP, 1972). Sonrasında bu konu 1987'de Ortak Geleceğimiz isimli raporda (Brundtland Raporu) resmi çerçeveye oturtulmuştur. Dünyada birçok uluslar arası kuruluş Sürdürülebilir Kalkınma kavramını kullanma konusunda adım atmıştır. Raporun özü "Bugünün gereksinim ve beklentilerini, gelecek

nesillerin kendi gereksinim ve beklentilerini karşılayabilme olanaklarından ödün vermeksizin karşılayabilmek” stratejisidir. Takip eden süreçte Rio de Janeiro’da Yeryüzü Zirvesi BM Çevre ve Kalkınma Konferansı kavramsal çerçevede Brundtland Raporunu temel almıştır (WCED, 1987).Küresel olarak ortaklığın koşulduğu diğer konferanslar; 1992’de Rio“Yeryüzü Zirvesi”, 1994’te Kahire Nüfus ve Kalkınma Konferansı, 1995 yılında Kopenhag Sosyal Gelişme Konferansı, 1995 yılında Pekin Dördüncü Dünya Kadın Konferansı, 1996’da İstanbul Habitat II “Kent Zirvesi” ve son olarak 2002 yılında Johannesburg Dünya Sürdürülebilir Kalkınma Zirvesi’ne uzanan küresel Birleşmiş Milletler konferansları gibi zirvelerdir (UN, 2002; Ağça, 2002; s:32; Tuğcu, 2006; Akgül, 2010).

Türkiye ‘de çevre politikaları ve çevre konusunda ilk oluşumlar 1970’li yıllara kadar dayanmaktadır. Cumhuriyet tarihinden itibaren doğa ve çevre konusunda belli başlı uygulamalar ve öğretiler söz konusu olsa da küresel çapta eğilimler ile birlikte 1970’lerden itibaren daha somut hale getirilmiştir. Ulusal ve uluslararası boyutta çevre faaliyetlerinde çalışmalar yapılması için 1978’de çevre müsteşarlığı kurulmuştur. Bununla birlikte ‘çevre’ sözcüğü ilk kez politikamızda işlev görerek esas alınmıştır. Türkiye Cumhuriyeti anayasası başta olmak üzere çevre politikaları ile ilgili tüzükler, yönetmelikler, kanunlar yer almaktadır. Bununla birlikte hukukta yer alan yaptırım ve uygulamalara da geçilmiştir. 1982 Anayasası’nın kabul edilmesi ile birlikte çevre açısından bir girişim olmuştur ve ilk kez ‘çevre koruması’ kavramı geçmektedir (Budak, 2000). 1982 Anayasası sürdürülebilirlik bağlamında ne şekilde ekosistemin korunacağını, çevre koruma sistemi ve algısının ne şekilde olacağı gibi çok ayrıntılı bilgiler yer almamaktadır. Ayrıca sürdürülebilir kalkınma ve uygulamaları konusunda 1982 Anayasasında net bir şekilde bilgi yer almamaktadır (Egeli,1996).

Bir önceki nesilden teslim aldığımız tüm değerlerimiz için bir sonraki kuşak için kaynakların tüketimine dikkat ederek gelecek nesillerin hem ekonomik hem de ekolojik açıdan daha iyi şartlarda olabilmesi için zemin hazırlamam çalışmalarına hızla devam edilmelidir. Çevre ve ekonomi politikası sürdürülebilirlik açısından sadece ülkede sınırlarını değil tüm dünyayı ilgilendiren bir ahlaki sorunsaldır. Türkiye’de toplumun sürdürülebilir kalkınma adına ne düşündüğüne dair yapılan bir anket çalışmasında 240 kişiden %71’i sürdürülebilir kalkınma için yenilenebilir enerjinin en belirleyici etmen

olduğu, %16'lık kesim için bu durumun çok fark etmeyeceğini, %13'lük kesim için de bu durumun çok da önemli olmayacağı sonucuna ulaşmıştır (Batı, Oğuzhan 2013).

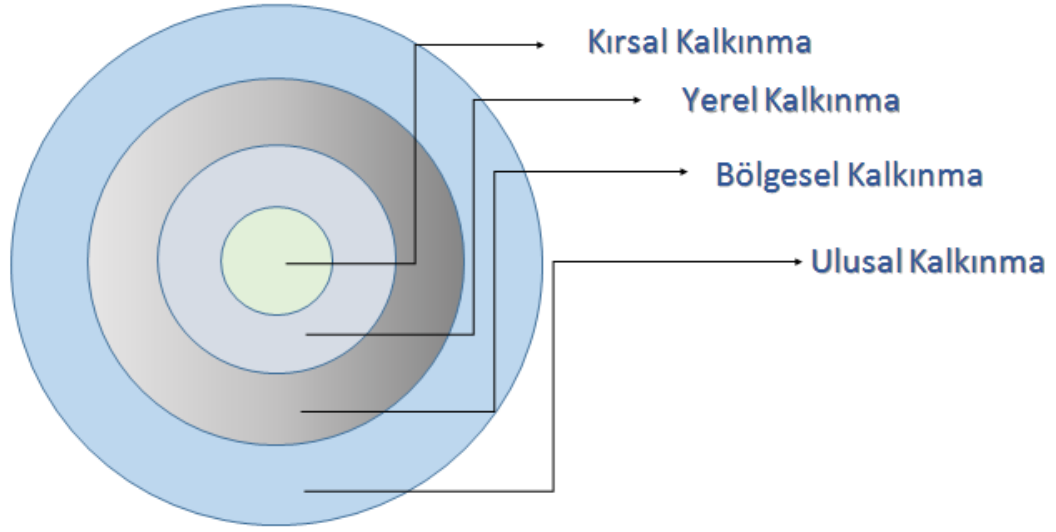
1.2.4. Sürdürülebilir Yerel Kalkınma Kavramı

Yerel kalkınma kavramı bölgesel çapta fırsatların ve avantajların yerelde bulunan aktörler tarafından, bölgede bulunan doğal kaynakların kültürel değerlerin, tüm beşeri kaynakların verimli bir biçimde kullanılmasını ifade eder (Çarkçı, 2008: 59). Yerelde bulunan tüm dinamiklerin tümünden harekete geçmesi ile yereldeki toplumun kalkınmada sürdürülebilir ilkesine uygun biçimde gelişimi olarak ifade eder (Pektaş, 2010: 7).

Geleneksel kalkınma ve yerel kalkınma işleyiş açısından farklılıklar gösterir. Yerelden merkeze ya da merkezden yerele dikey ya da yeri geldiğinde yatay uygulamalar içerir. Nerede nasıl ve hangi durumda yerel politikalar uygulanacak, yerel birimlerden nasıl talepler gelecek ve bu isteklere bakanlar kurulu ve merkezi yönetim nasıl uygulanabilirlik sağlayacak tüm bu sistem yönetimler belirlenir. Sonuç olarak uygulamalar yatay ya da dikey koordinasyonlar ile sağlanır (Lim,2003:2). Geleneksel kalkınma modelinde; yukarıdan aşağıya doğru merkezden yerele yönetim sistemi ilerler. Daha çok sektör ayrımı yapılır ve büyük projeler ile birlikte finansal destekler merkezden yerele ulaşır. Fakat prosedür süreci zorlu ve uzun vadede olabilir. Yerel ekonomik kalkınma modelinde; yerelden minimalist ince ayrıntılı salt o bölgeyi ilgilendiren çalışmalar, kamu ve özel sektörün yatayda analizleri ile dikey bir biçimde sorunsalın dikeye ulaşmasıdır. Alan çalışmaları daha çok yerel hareketlere ve çevresel faktörlere dayanır. Yöre potansiyeli her ne ise ayrıntısıyla tespit edilerek ekonomik yerel kalkınma aktiviteleri için koşullar belirlenip uygulamalar için merkezden destek alınır (Rodriquez-Pose, 2001:9).

“Ulusal kalkınmanın, insan vücudundaki kan dolaşım sistemi olarak değerlendirmesi durumunda, bölgesel kalkınma da ana damarları, yerel kalkınma ise kılcal damarları temsil edecektir. Sistemin sağlıklı işlemesi ise, ancak sistemi oluşturan her parçanın sağlıklı işlemesiyle mümkündür...” (Kaya, 2007: 19).

Bu durumu aşağıdan yukarı kalkınma biçimi ya da endojen kalkınma modellemesi veya toplumun zeminden aydınlanması olarak nitelendirilebilir.

Şekil 1.3: Kalkınma kademeleri ve Plan yaklaşımı
(Kaynak: ÇİÇEK, Dönüş,2017;İncekara, 2001: 11'dan).

Yerel kalkınma sayesinde ancak ve ancak ulusal kalkınmaya ulaşılabilir. Kırsalda her şeyin sistemli ilerlemesi ile yerelde olumlu sonuçlar doğuracaktır. Ekonomik iyileşme ile bölgesel çapta toparlanma sağlanır. Her yörenin ve bölgenin dokusuna göre üretim yönetimi biçimine göre getirisine göre ulusal çapta topyekûn ilerleme kat edilir (Şekil 3) .

BÖLÜM 2: CITTASLOW(YAVAŞ ŞEHİR, SAKİN ŞEHİR) ve SLOW FOOD (YAVAŞ YEMEK) KAVRAMLARI, ORTAYA ÇIKIŞI VE GELİŞİMİ

Teknoloji devriminin insana armağan ettiği bir esrime biçimidir hız.

Milen Kundera

Şekil 2.1: Cittaslow’un resmi logosu (www.Cittaslow.org, 2020).

Kaplumbağa değil peki neden salyangoz? Her ikisi de yavaş fakat iki ayırt edici özellik var. Bunlardan biri antenlere sahip olması, bunlarla iletişim kuruyor. Antenleri ile hayat bağlarını kuruyor, dünya ile iletişime geçiyor. İkinci özelliği ise iz bırakması çok net biçimde sürdürülebilir olmanın altındaki mana da biraz orada saklı” (Soyer, 2014),(şekil 2.1).

2.1. CITTASLOW KAVRAMI ve YAVAŞ FİKRİNİN ORTAYA ÇIKIŞI

2.1.1. Cittaslow (Sakin Kent) Nedir?

Cittaslow akımı, kent nüfusu 1.500 ile 50.000 senkronunda seyreden daha küçük kentlerin ya da büyük çaplı kasabaların dahil olabileceği uluslar arası çapta işlev gören bir ağdır. Cittaslow Hareketi en temel düşüncesiyle, yerel ve yöresel çevrenin ve o yerel çevreye ait yerel lezzetlerin kalitesinin yükseltilmesi (veya var olanın korunması ya da coğrafi işaret olarak tespit edilmesi) bu şekilde o yerleşimde yaşayanlar ve buraya ziyarete gelenler için “kaliteli yaşam” koşulunun standartının sağlanması olarak ifade edilmektedir (Erten, 2009: 106).

2.1.2.Küreselleşmeye Karşı Girişimler, Yavaşlık Özentisi ve Slow (city-food) Akımı

Küreselleşme kavramı karmaşık olması ile beraber birçok yönü olan bir kavramdır. Sosyo-kültürel anlamda, siyasal konularda ve sosyo- ekonomik konularda ortaya çıkan birden çok yönü olan grift yapısından dolayı küreselleşmenin keskin bir tanımını yapmak oldukça güçtür. Bu konuda farklı tanımlamalar ortaya çıkmaktadır. IMF (Uluslararası Para Fonu) küreselleşme konusunda ülkelerin karşılıklı olarak hizmet bağımlılığını artıran, teknoloji akışını daha da hızlandıran olumlu bir süreç akışı olarak ifade edilmektedir. Fakat Uluslararası Küreselleşme Forumu (IFG) bunun tam zıttı bir biçimde ifade etmektedir. Küreselleşmenin her ülkedeki demokratik yaklaşımları ve demokrasiyi zayıflattığını, dev şirketlerin finansal açıdan bu ülkeleri tam kapsamlı yönetip yönlendirdiğini ifade etmektedir (Tokgöz v.d. 2009).

Son yüzyılda küreselleşme karşıtı hareketler en büyük toplumsal hareketlerden biridir. Tüm dünyanın farklı bölgelerinden bu karşı çıkış siyasi, kültürel, çevresel anlamda oluşabilecek olumsuzluklar için bir tepki olarak tanımlanmaktadır (Tuna, 2005: 105).

Dünyada oluşan geniş çaplı siyasi krizlerin bununla birlikte gelen ekonomik bunalımların, kültürel anlamda yozlaşmanın ve ekolojik sorunların önlenmesine karşı büyük ve tek bir düşman olarak küreselleşme ilan edilmekte, karşı bazı eylemler yapılmaktadır (Pieterse, 2001: 28). Bazı kişi ya da topluluklar toplumun farklı kesimi ya da farklı siyasi görüşe sahip olsa da küreselleşmeye karşı kendilerini ilerici, liberal, çevreci ve tutucu olarak nitelendirmektedirler (Harding, 2004: 421). Küreselleşme karşıtı topluluklar hareketlerini yerel çapta yapmalarına karşın bu eylemlerin yankısının uluslararası çapta ses getirmektedir (Juris, 2005: 195). Cittaslow hareketi bu yaklaşımlardan birisidir. İnsanlar yavaşlık özentisi içine bazı akımlar ile giriş yapmıştır. Toplumlara olması gerektiği gibi özgünlüğünü koruyarak sürdürülebilir olması bu şekilde mümkün kılınabilir. 1986'da Roma'da Fast Food'a karşı büyük bir başkaldırı olan Slow Food akımı bu yaklaşımlardan biridir. Slow hareketinin ilk adımını temsil etmektedir. Böylece yavaş hareketi küreselleşen dünyaya ve hızlı yaşama karşı toplumsal bir eylem olarak dünyada yer almıştır. Yavaş hareketi, bütün küreselleşmeye

karşı olan hareketlerin de tanımlaması gibi yerelliğe karşı küreselleşmeyi bir tehdit olarak görmektedir (Acar, 2016: 98).

Tüm bu süreçlerin destinasyonunun geldiği noktada Slow Food ve Cittaslow(Yavaş Şehirler) kavramları olmuştur. Yavaş hareketi temiz ve sürdürülebilir çevre odaklı temiz hava, su, toprak, organik yiyecekler, tarihi ve kültürel değerleri koruyan kendinden emin geçmiş kuşakların tecrübelerinden faydalanan aynı zamanda gelecek nesilleri için planlamalar yapan bir girişimdir. Slow hareketi kendi içinde bir kurumsal hareket değildir. İdari bir yönetimi, önderi ve yönetim ofisi yoktur. Bu planlamacılar yerel kimlik ve bu kimliğin nasıl sürdürüleceğine odaklanmışlardır. Bölgesel planlamalar, bölgesel kalkınma ajansları her bir kentsel alanın özelliklerini değerlerini tespit edip bu konuda sürdürülebilirlik planları uygulamaktadırlar (Honore, 2008: 18).

Parlo Pertini bu durumu erdemli küreselleşme olarak şeklinde ifade etmektedir (Honore, 2008: 17). Olumsuz ya da olumlu yönlerini analiz ettiğimizde olumlu yönü olarak sosyal v ekonomik sistemin bu hızlı ilerleyişi içinde revizyona uğramış kendi içinde özgün bir hayat bulmuş sistemdir yavaşlık akımı. Sonuç olarak Sakin Kent anlayışı küreselleşmeye karşı çıkan olumsuz bakan bir akım değil bu durumu fırsata çeviren bir başkaldırışı ifade etmektedir. “thing global act local” adı altında küresel çaplı düşünüp daha çok yerel eylem yapma anlayışını tam olarak karşılar (Servon ve Pink,2015:330).

2.1.3.Cittaslow Felsefesi ve Organizasyon Yapısı

2.1.3.1. Cittaslow Felsefesi

Tek tip hayat, tek tip üretim ve tüketim ve küreselleşmenin etkisi altında hızlı yaşanan ve kendi kendine yetemeyen birçok yaşam alanı ve yaşam biçimi ortaya çıkmıştır. Şehirler tüm insanların bir arada güven ortamı içinde yaşamaları için kurgulanmış yerlerdir ve bu hız ile birlikte bu özelliğini yitirmiştir. Bu dönüşüm daha hızlı yaşamak ve daha hızlı hareket etmek için yeni ortamlara bürünmüştür. İnsanların sosyalleştiği insani değerlerin korunduğu ortamlardan süratle uzaklaşan kentler, fazlasıyla tüketim odaklı yerleşim yerleri halini almıştır. Bununla birlikte insanlar bu yeni düzene ayak uydurmak için hızlı yemekten hızlı alışverişe kadar birçok faaliyette hız serüvenine kapılmışlardır. Bu tip yaşam modeli küçük esnafı durağan hale getirip

hatta zamanla işlevini yitirmesine sebep olarak AVM'leri canlandırmıştır. Doğa ve yaşam alanları otoyollar ve otoparklar haline dönüşmüştür. İnsan yaşamını son derece sağlıksız yiyecekler, şehir trafiği, oksijeni az olan hava, sosyal açıdan yalnız hissetme gibi döngülere iteklemiştir. Bu sürüncemeler modern hayatın getirdiği dayatmalar halini almıştır. En revaçta popüler kültürün oluşturduğu bu tip bireyler, yaşamaya zamanı yokmuşçasına, yolda kahvelerini yudumlarken, yetişilecek yerlere ulaşmak için ayakta hazır gıdalar ile beslenen, kültürünü, yöreyi, yerel esnafı, komşularını tanımayan bu tip yaşam modelinin sürdürülebilir olmadığı açık bir biçimde ortadadır (<https://Cittaslowturkiye.org/>, 2020). Bu şekilde oluşan yaşam tarzı insanlarda depresyon, kalp hastalığı ve kanser gibi birçok hastalığa sebep olmaktadır. Aynı zamanda kentlerde sürdürülemez bir yaşam tarzı ortaya çıkmaktadır. Bununla birlikte bu akışın ekonomik açıdan uzun vadede olumsuz getirileri olacak, kendi kendine yetemeyen kentler halini alacaktır. Bu tip kendine yetemeyen kentler yakın çevresindeki tüm kaynakları kullanarak tüketecek bu durum yakın çevre ile kalmayıp iletişim ulaşım vasıtası ile dünyanın dört bir yanından gelen diğer değerli kaynakları da yok edecektir (<https://Cittaslowturkiye.org/>, 2020).

Hem doğa hem de insanlar zamanla tükenecektir. İnsanlar doğadan kopuk biçimde hayatlarını sürerken bu esnada oluşan mutsuzluk ve huzursuzluk ile yeni yaşam biçimi arayışı içinde yol almaları Cittaslow hareketini ortaya çıkarmıştır. Cittaslow yaşamının değerli bir süreç olduğunu ve tüm unsurları ile zevk alınacak bir hızda yaşanması gerektiğini savunmaktadır. Sosyal alanları olan, iletişim kurulabilen, sürdürülebilir, doğanın korunduğu, yenilenebilir enerji kaynakları tercih edilen kentlerin oluşturulabileceği hedefi ile hareket etmektedir. Bu akım hıza karşı bir savaş değildir. Birtakım internet imkanından feragat etmek ya da hızlı ulaşım araçlarını hayatımızdan çıkartıp yok saymak değildir. İnsanların her olgunun hız ile çözülemeyeceğini anlamasına olanak tanınır. Aksi takdirde hızlanması gereken durumlar hızlanıp da yeri geldiğinde yavaşlamak gerektiği unutulduğunda dünya bize ödenecek bir bedel ortaya çıkartabilir (Hanore, 2008: 5).

2.1.3.2. Tarihte Cittaslow

Slow-Food akımıyla birlikte İtalya'nın küçük bir şehri olan Chianti'de hayat bulan Cittaslow akımı, "kentsel üretim, çevresel değerlerin, kültürel ve yöresel ürünlerin

korunması ile birlikte sürdürülebilirliğin sağlanması” olarak açıklanan amaçları olan bir harekettir (Kadioğlu, 2009: 72-76).

1999 yılında Cittaslow akımı Grevein Chianti kentinin belediye başkanı Paolo Saturnini'nin öngörülleri çerçevesinde ortaya çıkmıştır. 1986 'da yavaş yemek akımı ortaya çıkmış ve hızla yayılmaya başlayarak, Sakin Kent fikrinin oluşmasına da örnek olmuştur. Slow Food akımının yerel üretimi ve ürünleri destekleyen anlayışı Sakinlik akımının kentsel perspektifte uygulanmasına ilham kaynağı olmuştur (Radstrom, 2011: 93-96). Cittaslow İtalyanca'da kent İngilizce'de yavaş sözcükleri bir araya getirilerek oluşturulan uluslararası akımdır. 2001 yılında Uluslararası Sakin Kentler Tüzüğünde de bu isim ile yer almaktadır (Servon ve Pink, 2015: 338).

Ancak İnsanların yaşam kalitesini yükseltmek amacıyla Paolo Saturnini kentlerin her birinin kendilerini değerlendirmelerini, her bir olguyu olumlu yönde değiştirerek bu durumu sürdürülebilir kazanca dönüştürmeyi böylece yeni bir kalkınma modeli ortaya çıkarmayı hedef almıştır. Bu fikir kısa süre içinde Orvieto (Stefano Camicchi), Bra(Francesco Guida vePositano (Domenico Marrone) belediyelerinin başkanları ve Slow Food un öncüsü Carlo Petrini tarafından 20 Temmuz 2000'de Cittaslow birliği oluşturulmuştur. Cittaslow temel prensip olarak Slow Food Hareketi'nin belirli kentlere göre uygulanmış halidir (Rådström, 2005: 59).

2.1.3.3.Cittaslow Organizasyon Yapısı

Cittaslow (yavaş kentler) benzeri dünya çapında birçok uluslararası birlik bulunmaktadır. Bu birliklere örnek olarak Avrupa Kaleli Kentler Birliği, UNESCO Dünya Mirası Kentler Birliği ve Avrupa Tarihi Kentler ve Bölgeler birliği verilebilir. Sakin kentleri tüm bu kent birliklerinden ayıran genel özellik nedir dersek en net verilecek cevap; ortak bir niteliğe sahip olmaktan çok özgün olmasını ve ortak bir ideale yaslanmamasını ifade eder. ‘Yaşamın Kolay Olduğu Kentlerin Uluslararası Ağı’ sakin kentlerin kurumsal yapısının adıdır. Bu ağ birlik statüsündedir ve Sakin Kentler (Cittaslow) Birliği şeklinde ifade edilmektedir. Birliğin merkezi kuruluş aşamasından itibaren İtalya'nın Orvieto kenti olmuştur. Birlik kar amacı gütmeyen bir yapısı olduğunu kent birliği tüzüğünde (UCT: Uluslararası Cittaslow Tüzüğü) 2. Maddede belirtilmiştir. Madde 6'da birliğin resmi dili İtalyanca ve İngilizce olarak belirtilmiştir (www.Cittaslow.org,2020).

Cittaslow birliğine ait organizasyon yapısı 7 birimden oluşmaktadır. Bu birimler:

- 1) Uluslararası Kurul
- 2) Uluslararası Koordinasyon Komitesi
- 3) Başkanlık
- 4) Başkanlık Konseyi,
- 5) Garantörler Kurulu,
- 6) Uluslararası Bilimsel Komite
- 7) Muhasebe Denetçisi(UCT, Md. 15).

Cittaslow uluslararası kurula üye olan tüm kent temsilcileri her yıl üye kentlerin birinde toplanır. Her yıl mutlak suretle yapılan bu toplantılarda kentlere dair yaşam kalitesi nasıl artırılabilir, teknik konularda ve bilimsel konularda nasıl bir gelişim sağlanabilir gibi durumların raporlanmasıdır (Miele, 2008: 141).

Uluslararası Koordinasyon Komitesi her yıl yılda bir kez toplanır. (Bra, Greve in Chianti, Orvieto, Positano) kentleri ilk kez üye olan kentler olarak her on üyeye bir temsilci atanacak biçimde şeklen oluşur; oluşan bu komite farklı bölümlerden oluşur; Başkanlık Konseyi, Garantörler Kurulu ve Uluslararası Bilimsel Komite üyelerini atar. Kurul Cittaslow üyelik şartları, kabul ve Cittaslow üyelikten atılmak v.b. işlemler ile ilgilenilir (UCT Tüzük, Md. 18).

Başkan sakin kentlerde görev yapan belediye başkanları tarafından üç yıl süreliğine seçilir ve bir defaya mahsus olarak görev süresi uzatılabilir (UCT Tüzük, Md. 18). Başkan, yardımcısı ve delegeler başkanlık konseyinin bölümlerini oluşturur. Orvieto Belediye Başkanlığına ait binada teknik işlemler yürütülür. (UCT Tüzük, Md. 19). Hukuki işlemleri Garantörler Kurulu yapmaktadır. Mali tüm işlemleri Muhasebe Denetçisi yapmaktadır. Uluslararası Koordinasyon Komitesine tüm ilke ile kriterlerin geliştirilmesi için birtakım tavsiyede bulunurlar. Bu kurulda aynı zamanda farklı akademisyenler de vardır. Urbino Üniversitesi İtalya ‘da resmi kent hareketine dair tüm resmi danışmanlığı yürütür (Sezgin ve Ünüvar, 2011: 134).

En az üç sakin kentin bulunduğu ülkeler ulusal ağa dahil edilir. Sakin kent hareketinin yöneticisinin seçilmesi, akım çalışmaları ve gerekli tartışmaların yapılması gibi işbirlikçi faaliyetler yürütülür. Ulusal ağ da yılda en düşük bir kez bir araya gelir ve Ulusal Koordinatör tespit edilir (UCT Tüzük, Md. 26 ve 27).

Yavaş Şehir organizasyon yapısını 3 bölüm oluşturur. Uluslararası ve ulusal ağlara bağlı temsil ekibi ve karar mercii olan Koordinasyon Komitesi, Akademik çalışmaları yürüten Bilim Komitesi ve sekreteryä bölümünden oluşmaktadır. Ancak bir ülkede 3 adet Cittaslow olduğunda ulusal ağ oluşturulabilmektedir. Bu tip ağ sistemleri ait olduğu ülkenin adaylık süreçlerini kontrol ederler. Genel merkezi ile olan diğer bağlantılarında da sekreteryä işlev görür. Sekreteryä diğer üye ülkeler ile birlikte ortak yapılan ya da yapılacak plan projeleri yönetirler (www.Cittaslow.org,2020).

2.1.3.4.Yavaş Yaşamak ve Yavaş Kentli Olmak

Hayallerinin peşinden koş, bir gün mutlaka yorulacaklardır...

Paul Auster

Sakin Şehirlerin izini sürmek bilindik rotalardan çok daha farklıdır. Dinginliğin tadını çıkarmak için en doğru yol ve adrestir. Sakin Şehirlerin her birinin kendine özgü özellikleri, güzellikleri, doğası ve korunmuş tarihi değerleri ile zengin bir harman oluşturmaktadır. Ekonomik faaliyeti, sosyal faaliyeti, yöreselliği, doğası ve ekolojisi ile her kentin geçmişinden kalan özellikleri ile bütünleşik yaşamayı hedef alır. Koşmak için değil soluk almak için, görüp geçmek için değil tarihe ve doğaya dokunmak için, rahatsız edici biçimde doymak için değil tat almak için ve düşünüp biraz sohbet etmek için Cittaslow felsefesi anlayanlara net biçimde imkanlar sunmaktadır (Özmen vd, İletişim Çağında Frene Basmak TUBİTAK Projesi, 2017).

Küreselleşen dünya ile birlikte standart olan tüm dünya markaları olan gıdalar yereldeki tüm tatları yok ederek unutulmaya yüz tutturmuştur. En açıklaması zor kısmı popülasyonun büyük bir bölümü bu ürünleri tüketmek için yarış içinde hareket etmektedir. Endüstrileşme ile daha fazla tüketmenin daha fazla güçlü kılacağı düşüncesi belirgindir. Tam da bu gidişata karşı bu hıza karşı biraz yavaşlamak gerektiği fikri belirmiştir. Yavaşlık akımı yaşamak için yaşamaya ve duyarsız yaşamaya karşı olan bir akımdır. En değerli olanı yavaş ve özümseyerek yol kat etmektir (Özmen vd, İletişim Çağında Frene Basmak TUBİTAK Projesi, 2017).

Yavaş Şehirlerin Tercih Nedeni:

Cittaslow(Yavaş Şehir) akımı gelecek adına uzun vadede atılmış çok ve somut adımdır. Yöresel kültürü ekonomik kalkınma hedefi ile birlikte hızla tüketen dünya şartlarında koruyarak sürdürülebilirliği sağladığı için tercih edilmelidir. Kaybolmaya yüz tutmuş değerlerimiz konusunda farkındalığı artırarak iyi yaşam, kaliteli yaşam standardını oluşturmaya çalışan bu kentler yaşamaya değer yerlerdir. Yavaş hareketi söz konusu kentlerde kalıcı olarak ekonomik fayda sağlayacaktır.

Yavaş Kentte Yaşamın Önemi:

Muhafaza altındaki en sağlıklı ve en iyi gıdalara geleneksel bilgilerin kayıt altına tutulması ve bilgi paylaşımı ile paha biçilmez bir mutluluk hissine büründürür. Cittaslow kentinde yaşamak; kökenini bildiğimiz sağlıklı yiyecekleri tüketmek, kişilere ve fikirlere önem veren sosyal toplumda bulunmak ve bunları paylaşarak yerelde kendine yetebilir bir ekonomik döngüyü sağlamak iyi bir deneyim olacaktır.

Sakin Kent Ziyaret Nedeni:

Yavaş Şehir ziyaretinde sadece genel geçer bir turistten daha öte olarak, o ortama ve toplum içine girerek değerleri, tatları kültürleri gözlemleyerek kentin bir parçası gibi hissedilebilir. Artık yeni trendler yeni turizm bu yönde yol kat etmektedir. Sürdürülebilir yerel kalkınma için ziyaretçiler için de yeni fikirlerin çağrışım yapmasına yardımcı olur.

2.1.4.Sürdürülebilir Kalkınma ve Cittaslow (Yavaş Şehirler) Bağı

Yerel kalkınma anlamında Yavaş Şehirler yepyeni bir kavramsal model oluşturulmuştur. Bu modelin riskleri ve fırsatları değerlendirildiğinde en çok göze batan kısmı fırsatlarının ön plana çıkmasıdır. Kalkınma fırsatı olarak hem sosyal hem de politik anlamda özünü kaybetmeyen gelişim fırsatı sağlar.

Yavaş Şehir ağı insan yaşamının gelişen ve gözlemlenebilen olumsuz faktörlerinin azaltılmasını, fiziki değerlerinin korunmasını ve yerel çapta tüm değerlerin gelecek nesillere aktarılmasını sürdürülebilirlik çerçevesinde sağlar. Çevreye zarar vermeyen yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımına destek ve öncülük sağlar. Kalkınma ve sürdürülebilirlik kavramlarının bir ağ halinde dünyadaki çeşitliliğinin ve

özgünlüğünün korunmasını hedef alır. Sürdürülebilir kalımda ulusların alt birimleri şeklinde nitelendirilen bölge kavramı yerine, kendi çehresinde kendi standartlarına ve kendine özgü potansiyeline göre yetebilirlik ‘‘yerel’’ sözcüğünü gündeme getirmiştir (Eraydın, 2004: 126). Cittaslow dünya çapında güçlü dinamiklerin eleştirel konusu haline almıştır. Cittaslow kalkınma modelinin modernleşen dünyada nasıl yer edebileceğini, yeni bir dünya sisteminde yöresellik, yerellik ve kalkınma üçlüsünün boyutları değerlendirilerek çalışmalara konu olmuştur. Günümüzde ihtiyaçlarımızı karşılamaya çalışırken, insan olmanın gerektirdiği özellikleri ve gelecek nesiller için duyarlı olarak yarınki ihtiyacımızı farklılaştırarak belki de isteklerimizden feragat ederiz (Hanhel, 2004: 19).

Bu bağlamda şehirlerin kendi içinde topyekün kendine yetebilirliği aynı zamanda uluslar ötesi ve şehirler ötesi tanımının sağlanması, bunları yaparken de aynı zamanda ekonomik sosyal ve çevre faktörlerinin de dengelerini sağlayarak yeni bir yöresel eğilim ortaya çıkarmış oluyor. 1972 BM Çevre ve İnsan Konferansında; ekonomik ve sosyal değişimlerin çevresel bağlantılarını analiz edip kalkınma ile çevre konularının etkileşimini vurgulayan ilkeler ortaya çıkmıştır. Genel çerçevesi ile ekonomik sürdürülebilirlik ve sürdürülebilir olmak düşüncesinin prensiplerini ortaya koymuşlardır (Özer, 1995: 22; Masca’dan 2009).

Merkezi ve yerel karşılaştırması ile özgün ekonomik sürdürülebilirlik ve tekdüze ekonomik sürdürülebilirlik ne biçimde anlaşılmaktadır. Sürdürülebilir kalkınma ve Cittaslow ilişkisi rasyonel eylemler ile nasıl kendine yetebilirlik sağlandığını amaçlar Hızlı kent yaşam biçiminde her şey homojendir. Kişisel adalet ve sorgulama sistemi daha bulanıktır. Aynı zamanda zorunlu olan tek bir yönde ve endüstriyel düşünce yapısında hayat bir şekilde akış halindedir. Yavaş olan yaşam biçiminde ise durum tam tersini gösterir. Kendi içinde daha adil bir paylaşım ortamı, çok farklı gelişim gösteren sanatların olması, yaşam açısından çoklu alternatiflerin olması, doğal dokunun çeşitliliği olduğu gibi yaşanan hayatlar da farklılık gösterir. İnsana değer bir yaşam koşulu olması söz konusudur (Tablo 2.1),(Acuner;2014:59).

Tablo 2.1: Kentsel gelişimde alternatif gündemlerin kurumsal ile karşılaştırılması
(Kaynak: Grzelak-Kostulska, Holowiecka ve Kwiatkowski, 2011: 187) .

MERKEZİ VE YEREL KARŞILAŞTIRMASI	
Kurumsal Merkezi Görüş	Alternatif Görüş
Homojen	Özgün
Zorunlu tek yön	Çoklu alternatiflerin varlığı
Adaletsizlik	Adil
Endüstriyalizm	Zanaatkârlık
Standart	Kişiyeye özel
Tüzel	Geleneksel
Sürdürülemez	Sürdürülebilir
Kopyalanmış	Otantik
Düşük Kalite	Yüksek kalite
Tekrarlanan	Özgün
Kültür ve tarihe yoğunluk	Kültür ve tarihe hassasiyet
Hızlı	Yavaş
Büyük kentsel projeler	Yerel ekonomik gelişme
Fabrika bacalarının tercih edilmesi	Yavaş kentleşme

Cittaslow’ un Korumacı ve Sürdürülebilir Ekonomi Politikası;

Son zamanlarda teknolojik ve bilimsel konularda sayısız gelişimler ortaya çıkmıştır. Yaşam alanları, giyim, gıda ve yaşam tarzları bütünleşik çizgide küresel benzerlikle oluşumlar haline gelmiştir. Kırsallık, yöresellik ve geleneksel olma eylemleri göz ardı edilmeye başlamıştır. Tam da kırsaldaki değerli kentlerin bu önem yitirme kaygısı içinde iken yavaş yaklaşımı ile hareketlilik oluşmuştur. Cittaslow(Sakin Şehir) akımı ve anlayışı özellikle nüfusu az olan yerlerde ‘‘alternatif kentsel gelişim modeli’’ şeklinde tanımlanıyor. Tüm korumacı özellikleri ile hava ve su kalitesi, yenilenebilir enerji, yaşam kalitesi, ekoloji ve tüm kaynakları kapsayan ve koruyan uygulamalar içermektedir. Bu uygulamalar, sürdürülebilir kent politikası ile neredeyse birebir uyum göstermektedir (Keskin, 2012: 94).

Genel olarak küçük şehirlerin sosyal olanakları, iş ve istihdam olanağı kısıtlıdır. Tam da bu sebepten dolayı genç nüfus çoğu zaman büyük kentlere göç etmektedir. Ekonomik potansiyeli olmayan kentler zamanla durağanlaşıp bu durağanlıktan kurtulamayıp ölmektedir. Bu tür kentler kendi kimliğine sahip çıkarak ivme kazanabilir.

Çöküş altındaki bu kentler için Cittaslow yeni olanaklar sağlar. Kent doğasına sahip çıkmak, esnafını tanıtım ve turizm ile canlandırmak, tarihine, yemeklerine, üretilen yerel ürünlerine sahip çıkılarak bu ağ sistemi ile sosyal ve ekonomik hayatın canlanması kentlerin kendi ayakları üstünde durması için iyi bir modelleme olmaktadır. Sakin Şehir akımı kadın girişimciliğinin artmasına etkili olup, yapılan bu çalışmalar diğer kadınlara da ilham vermektedir. Kadınlara verilen girişimcilik kursları ile bilgi desteklenip tüm bu çalışmalar sonucu ortaya kooperatifler çıkmıştır (Sungur, 2013: 647). Kentlerin ekonomik olarak sürdürülebilir olmasının en önemli hedeflerinden bir tanesi de Yavaş Şehirdeki kamu hizmetlerinin etkin, özgün ve verimli olarak sunumunun yapılmasıdır (Yazar, 2006: 72).

Sakin Şehir akımı planlama hareketinden ibaret değildir. Bu akım kentlerin gelişmesi ve küreselleşmenin etkisi altında kalarak özgün ruhlarını kaybetmeden aşama kat etmesidir. (Türkseven Doğrusoy ve Dalgakıran, 2011: 132). Sakin Şehir halkının ‘yavaş’ akımı konusunda bilinçlenmesini de sağlar. Böyle bir durum, yaşanabilir ortam, yerel kimliğin oluşması ve sürdürülebilirliğin korunması ile farkındalık yaratabilir (Panait, 2013: 84). Farkındalık ile Sakin Şehir çalışmalarının genel geçer bir akım değil, kentlere yenilikler oluşturan devrim niteliği taşıyan akımdır (Hatipoğlu, 2015: 23). Fiziksel ve sosyal tüm boyutlar ele alındığında yerel ekonominin geliştirilmesi Cittaslow ile eskisine kıyasla daha çok etkin hal alır. (EK.1)’ deki Sakin Şehir kriterleri incelendiğinde kırsal kesim için birçok açıdan kalkınma sağlarken aynı zamanda adaylık için de birçok aşamanın gerçekleştiği görülebilir.

Cittaslow’un Kentlerin Ekonomik ve Mali Yapısında Değişiklik Oluşturması;

Bir kentin ekonomik ve mali yapısına yavaş akımının nasıl etkiler edebileceği örneği olarak ilk Cittaslow kentimiz olan Seferihisar ile ilgili somut çalışmalar ile açıklanabilir.

Slow Food ve tarımsal faaliyetler Yavaş Şehir kriterlerinde de istenildiği gibi aktif işlev görürse atıl olan durağan tüm mekanlarda canlılık oluşacaktır. En net örnek; Seferihisar’da turizm, kadın çalışmaları, balıkçılık, tarım, ulaşım, spor ve yenilenebilir enerji gibi alanlarda gerçekleşen birçok sayıda kamu projesi ve özel plan ve projelerin olduğu gözlemlenmektedir. (Prezi, 2013).

Kent gelişimi konusunda Seferihisar gözde örnekler arasındadır. Seferihisar üstünde ekonomik ve mali açıdan yapılan bir araştırma sonucunda Yavaş Şehir olmadan önceki vergi mükellefi sayısı ile Yavaş Şehir olduktan sonraki vergi mükellefi sayısında büyük artış gözlemlenmiştir. 2006 yılında Gelir Vergisi(GV) mükellef sayısı 554, Katma Değer Vergisi(KDV) mükellef sayısı 1068 iken; Cittaslow olduktan sonraki dönemde yani 2010 da Gelir İdaresi Başkanlığı verilerine göre (<https://www.gib.gov.tr/>).GV mükellef sayısı 881, KDV mükellef sayısı 1109 olmuştur. Bu verilerin yıllar içinde düzenli biçimde arttığı da gözlemlenmiştir (Tunçer, Mehmet, 2017; 47-72) . Yavaş Şehir olduktan sonra yıllar içinde kent ekonomisine sürdürülebilir bir katkı sağladığı gözlemlenmektedir.

Yavaş şehrin yeni düzenlemeleri ve aktiviteleri ile aynı biçimde tarımsal faaliyetler, Slow Food ve organik tarımcılık faaliyetlerinde de artış oluşmaktadır. Tarımla uğraşan çiftçi sayısının artması pazara da yansımaktadır. Seferihisar’da Cittaslow olmadan önce tezgâh sayısı 30 iken daha sonraki süreçte 300’ü aşmıştır (Tunçer, Mehmet, 2017; 47-72). Yine Seferihisar’da Belediye’nin açmış olduğu %100 ekolojik olan Pazar, her cumartesi günü hizmete açıktır. Çevreci, sosyal ve kültürel öğelerin hâkim olduğu, yerele ait ve ucuz olan bir Pazar olmayı hedeflemektedir. Bu proje ile organik tarım, yerel ekonomiler ve küçük çaplı üreticiler için destek veren bir proje olması beklenmektedir (Prezi, 2013).

Yavaş Şehirli olduktan sonra şehrin marka imajı ile iç turizm ve dış turizm hedeflerinde farklılıklar meydana gelmektedir. Tur ve konaklama faaliyetlerinin artırılması ile Cittaslow kentinin doğası, tarihi, yemekleri ve tüm turistik değerlerinden faydalanmak isteyen kişiler kenti ziyaret etmektedir. Seferihisar Yavaş Şehir olduktan sonra turizme yönelik ekonomik getiri ve sürdürülebilir yerel kalkınma açısından birçok çalışma yapılmıştır (Şahinkaya, 2010;16). Seferihisar ve diğer Sakin Şehirlerde bu gelişim gözlemlenmektedir. Çok yeni olmakla birlikte farklı olan kültür ve kimlik özellikleri ile Sakin Şehir deneyimi keşfetmeye açıktır. Sakin kentler; yavaş felsefesinin oluşturduğu kültürel bilgi birikimi olan, bağımsız, özgün, yöresel gıdalara ve yemeklere ilgisi olan, bu yemekleri tatmaktan zevk alan çok farklı bölgelerden gelen turistlere ev sahipliği yapmaya hazır olmalıdır (Lumsdon ve Mc Grath, 2011: 266). Seferihisar Yavaş Şehir olduktan sonra turizm daha da önem kazanmış ve ilçe

ekonomisine katkısı artmıştır. Turizm alanında yapılan yatırımlar da artmıştır. Mavi bayraklı plaj sayısı 5’den 10’a yükselmiştir (Seferihisar.bel.tr. 2020).

Türkiye’de Seferihisar öncülüğünde Yavaş Şehirli olmanın kente her anlamda ivme kazandıracağını ve bu ivme sürecinde Yavaş Şehir kriterlerinin zemininde hareket edildiği için kentin dokusunda ve sürdürülebilirlik ilkelerinde aksaklıklar yaşanmadığı görülmüştür. Küreselleşme olgusunun ortaya çıkardığı birbirine benzer sıradanlığa yatkın mekanlardan biri olmak istemeyen, çevrenin korunması ve geliştirilmesi, yerelde istihdamın artırılıp gelir sağlanması, yerel kimliği koruyarak dünyada yer almak isteyen kentlerin oluşturduğu Yavaş Şehir akımı; BM, OECD VE AB’nin neredeyse tüm ‘’ sürdürülebilir kalkınma göstergelerini’’ içerip bunu uygulamada sağlayarak, hatta ve hatta birçok üstün taraflarının olmasını da dikkate aldığımızda, Cittaslow’un sürdürülebilir yerel kalkınma konusunda çok başarılı bir uygulama olduğu ifade edilebilir (Yalçın; 2013).

2.2.SLOW FOOD(YAVAŞ YEMEK) KAVRAMI, SLOW FOOD’UN ORTAYA ÇIKIŞI ve SLOW FOOD FAALİYETLERİ

Şekil 2.2: Slow Food (Yavaş Yemek) akımının resmi logosu

(Kaynak: Slow Food İnternational, erişim; 2020 Ocak)

Slow Food hareketine ait logo salyangoz simgesidir. Salyangoz doğasında yavaştır, patikası doğrultusunda yol kat edebilmek amacıyla zaman harcar, acele etmeden ve evini zahmetsizce her yere götürebilir. Salyangoz yavaştır ve ağırbaşlı olmayı simgeler. Salyangoz, insanlık tarihinin günümüzde ulaştığı doğa bilgisinin kıymetini temsil eder (Yurtseven vd., 2010: 24).

Önce ekmekler bozuldu ve daha sonra her şey...

Oktay Akbal

Hız! Hızlı bir yaşam ile neleri unutuyoruz. Hız sözcüğü günlük rutinlerimizde günlük yaşantımızda en çok duymaya alıştığımız sözcüktür. Çoğu zaman Fabrikasyon sistemine benzer hızlı biçimde yaşamak ve hızlı yemek yemek istiyoruz. Aslında durup bir dakika düşünüldüğünde bu hız yaşam biçimimizde, sağlığımızda, psikolojimizde ne gibi olumsuz etkilere neden oluyor basit bir biçimde algılayabiliriz. Çalışmaya ayırdığımız süre yaşamaya ayırdığımız sürenin önüne hızla geçmekte. İnsanlar hızlı olmadan nasıl yaşanabilir sorusunun cevabını da unutmak üzereler. Dosthane yemek masaları yerini tek başına fabrikasyon üretim sonucu üretilen hazır gıdalara bıraktığı son dönemde, unuttuğumuz bu değerlerin altını çizmek ve biraz da sorgulamak gerekir. Yavaş hareketi insanları bir nevi unutulmaların evrenine götürmektedir (Özmen vd, İletişim Çağında Frene Basmak TUBİTAK Projesi, 2017). *“Yüzyılımız endüstrileşme çağının izinde gelişmektedir. Bu çağda önce makine icat edildi sonra da bizlerin yaşam tarzı oldu. Hız tarafından ele geçirildik ve aynı sinsi virüse boyun eğildi. Alışkanlıklarımızı bozan, özel hayatımıza müdahalede bulunan ve bizleri fast food tüketmeye zorlayan ‘hızlı hayat’ ‘tır. (Slow Food Manifesto, 1989)”*.

2.2.1. Slow Food (Yavaş Yemek) Nedir?

Slow Food akımı 1986’da İtalya’nın Langhe bölgesinde gastronomi konusunda önde gelen isimlerden biri olan Carlo Petrini tarafından başlatılmıştır. Bu akımın oluşmasının ana nedeni Roma Piazza’da fast food modasının başlamasına neden olan Mcdonald’s açılması konusuna kuvvetli bir tepkidir (Yurtseven, 2007: 3).

Slow Food akımı; "Somut olan ve algıları açık bir biçimde bir duygusal tatsal tecrübe; bir yörede üretilen bir gıdanın, bir yemeğin kültürel çerçevesinde ne şekilde tekniklerde üretildiği, bunun işaretlenmesi ve keşfedilmesine olanak sağlayan; tadım lisanının kavrandığı tartışıldığı yeni bir akımdır" şeklinde tanımlanmıştır (Petrini ve Padovani, 2005/2012: 140-141). Son dönemlerdeki beslenme ve sofrada adabının sosyal anlamlılığı unutup, törensellikten uzak bir biçimde tekdüzeleştirilmiştir. Slow Food, iyiye odaklanan yaşam tarzını belirleyen, çevre ve toplum sağlığını önemseyen koruma bilinci altında yaşam tarzındaki değişikliklerin tanıtılmasını ifade eder. Yavaş yemek;

sağlam bir vücut için bölgesel gıdaların tüketiminin, tanıtımının sağlanması çalışmalarının özünü ifade etmektedir (Fell ve Lukiavona, 2015: 60).

Küresel mutfak ile birlikte yeme içme trendleri ve yiyecek içecek işletmeciliğinde yöresel unsurların unutulmaya başlaması ile birlikte bazı kesimler tarafından bu olgunun tam tersi akım oluşmaya başlamıştır. Gündelik hayattan çok daha farklı bir dinginlik arayışı içinde olan insanların ilgisini yavaşlık akımı çekmiştir. Bu akıma her defasında deneyim öncesinde ve sonrasında yoğun ilgiler söz konusu olmuştur (www.Slow Food.com). 1989 senesinde, Fransa Paris’te Opera Comique’de international(Uluslararası) Slow Food Birliği 9 Kasım’da resmen kurulmuştur. On beş ülkenin işbirliği ile kurumsal çalışmalar sonucunda delegeler belirlenip kalıtımın tamamlanması ile Slow Food Bildirisi imzalanmıştır. Bu ülkeler Almanya, Amerika Birleşik Devletleri, Arjantin, Avusturya, Brezilya, Danimarka, Fransa, Hollanda, İspanya, İsveç, İsviçre, İtalya, Macaristan, Japonya ve Venezüela) Bu bildiride; modern ve küresel trendler izleyen dünyada insan yaşantısının makineleştiğine ve bununla birlikte her konuda insanın yetersiz ve verimsiz işler ortaya koyduğuna dikkat çekilmiştir (Serdane, 2017: 19).

Slow Food akımı dünya çapında 160’dan fazla ülkenin de desteği ile yemek ve çevreye dikkatleri çekerek sorumluluklarını yerine getiren kuruluştur. Uzman ve akademisyenlerin de bulunduğu yaklaşık 100.000 Slow Food üyesi bulunmaktadır. Parasal bir çıkarı olmayan, kar amacı gütmeyen bir akımdır. İlk olarak 1989 ‘da hızlı yemek (fast food) ve sanayi tipi yemek biçimine karşı olarak, insanların yediklerinin farkında olmasına dikkatleri çekmiştir. Yemek tarihinin, tatların, yerel yemek kültürlerinin yok olmasına karşı mücadele vererek küresel çapta çalışmaları olan kuruluştur. İtalya ‘da yerel yemek kültürlerinin hızlı yaşamın yükselişine karşı ortadan kalkmasını önlemek amacı ile 1989 yılından itibaren görev yapan bir kuruluştur. Slow Food iyi olan, temiz ve adillik felsefesi ile hareket edip benimsemektedir. İyi ve adil gıdadan kasıt; sağlıklı olmasıyla birlikte kaliteli ve lezzetli olan gıdadır.bu gıdanın üretiminde çevreye zarar vermeyen üretimler ile tüketicilerin bütçesine uygun fiyatlar ile işleten şeffaf yöntemleri ifade etmektedir (www.Slow Food.com, 2019).

Slow Food 1986’da kurulan etkili bir modeldir. 1960 ve 1970’li yıllarından sonraki süreçte gelen beslenme ve gıda üretimi konusunda sert çıkış yapan bir akımdır.

Slow Food, şeffaftır, son derece anlaşılır, sanayi devrimi öncesi dönemdeki beslenmeye olumlu bakan ve bunu yaparken de mevcut dünya nüfusunun nasıl besleneceği yetebilirlik düşüncesinden uzakta olan bir düşünce yapısına sahiptir. Slow Food ekonomik değeri yüksek emek ile üretilmiş olan bu tip gıdaların yerelden çıkartılıp sınırları genişletilerek tanıtımının yapılması, bunun yapılmasında da ticari, sosyal, siyasi ortaklık içinde hareket edilmesini sağlar. Slow Food Hareketi'nin bu toplumsal hareketlerden farkı, beslenme alışkanlıklarına ve kültürel kimliğe yaptığı vurgudur (Hayes Conroy, 2009: 7).

2.2.2. Slow Food ve Cittaslow(Yavaş Şehir) Hareketi Bağı

İnsan yaşamını çok daha anlamlılaştıran yavaş akımının temelinde yavaş yemek hareketi vardır. Küreselleşen dünya her toplumun yayılması için olanak sunarken özgünlükleri ve karakteristik yapıları ortadan kaldırmaktadır. Sıradan hayatlar ve sıradan insan modeli ortaya çıkmaktadır (Uslu, 2009: 53).

Bu sıradanlaşmaya karşıyavaş hareketi; yiyecek ile başlayıp hayatın diğer bölümlerine de giren bir akım halini almıştır. Toplumların yerel değerlerine sahip çıktığı ve saygı duyduğu bir hayat tarzı Yavaş Şehirler ile çıkmıştır. Yerel kimlik ve değerlerin standart bir yaşam tarzına bürünmesine karşı, ver olan kentlerde insanların olan kaynaklar ile mutlu olmalarını sağlayan bir akımdır (Yurtseven vd., 2010:2,8).

Toplumun yerel değerlere odaklanmasını sağlayan, kültürel farklılıkların aslında özel bir durum olduğunu, yerelliği ön plana çıkartan yavaş akımı uygulamaları benimsenmiştir (Öztürk, 2012: 62).

2.2.3. Slow Food'un Amaçları

Gıda tüketiminde ve tarımsal faaliyetlerde mümkün olan en az ilaç olan ve paketsiz gıda ile beslenmek için en ideal yaklaşım modelidir. Daha fazla organik gıda üretimine önem veren bu konuda teşvik veren Slow Food(yavaş gıda) akımı beslenme ve üretim aşamasının işbirliği içerisinde ilerlemesini aynı zamanda ekonomik kayba uğratmayan modellemeler içerir. Yavaş gıda akımı bu yolla toplum, ekonomi ve çevrenin her açıdan iyileşmesine destek olur. Tam olarak bu nedenle Slow Food sürdürülebilir bir modeli temsil etmektedir. Petrini yemeğin özel bir makam gibi kültürel değerleri barındırdığını, aile birliği, ulusallık gibi öğeler içerdiği ve sofraların kültürel paylaşımın en önemli yeri olduğunu savunmaktadır (Petrini ve Padovini, 2011:

248). Slow Food çalışmasının özünde, gıda ile yola çıkılarak kültür, politika, tarımsal üretim konusunda bağlantılar kurularak, gıda seçimleri konusunda dikkatleri üstüne çekerek üretim, tüketim ve dağıtım konusunda kolektif olarak nasıl dünya çapında değişiklik yaratılabileceğini ortaya koyar (www.Slow Food.com, 2019).

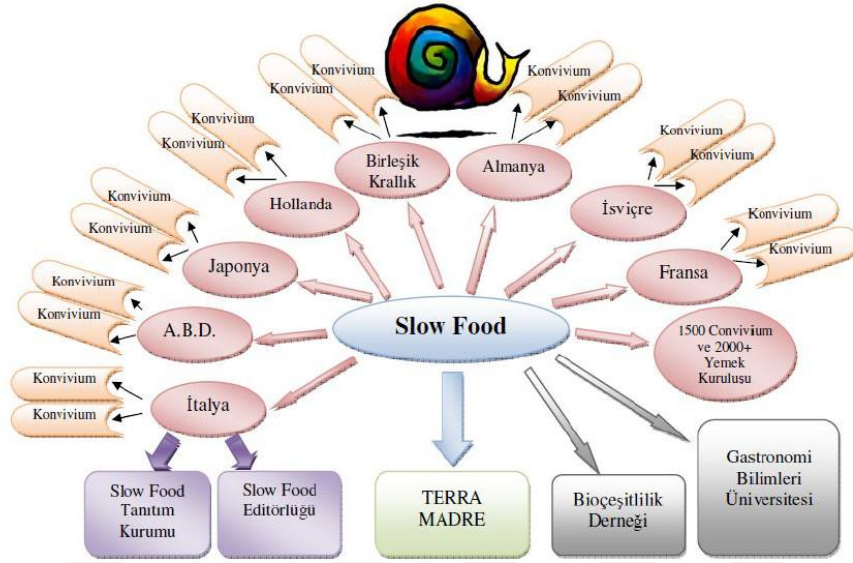
Slow Food, Dünya'nın farklı noktalarındaki farklı ve özgün olan tohumlara ait bir banka kurmayı hedeflemektedir. Yörelere ait farklı besinleri koruma altına almak ve bu gıdalar ile ilgili bazı kampanyalar yapmayı hedeflemektedir. Halkın tat eğitimi konusunda fikir sahibi olması için bir takım uygulamalar yapmaktadır. Fast food tarzı beslenme biçimi konusunda halkı bilinçlendirme çalışmaları vermektedir. Organik üretim yapan çiftliklerin ve tarım arazilerinin sayıca artmasını sağlamak. Tarımsal ürünlerde ilaç kullanımı ve gdo'lu ürünler konusunda müdahalelerde bulunmaktadırlar. Tüm bu uygulamalar ile yavaş tarzda beslenmenin insan sağlığına son derece faydalı olduğu tezini savunmaktadır (www.Slow Food.com). ABD'li ünlü bir hamburger markasınının 1982'de İtalya'nın başkenti Roma'da açılarak popüler olması ile Carlo Petrini yavaş ve sağlıklı yemek ile Slow Food akımı ile şefler, üreticiler ve tüketicilerin ortak hamleler yaparak bu konunun üstesinden gelinmesi konusunda ikna edilmiştir. Yerel tatların süreklilik ve gelecek kuşaklara aktarımı konusunda birçok çalışmaya ön ayak olmuştur. Yavaş Yemek hareketinin daha da çok yaygınlaşması ile dünyada insanların tükettikleri gıdalara yönelik gösterdikleri ilgi ve alakanın artması sonucu fast food (hızlı yemek) kültürü daha fazla sorgulanmaya başlanmıştır. 1986'da Carlo Petrini'nin başında bulunduğu grubun Roma'daki eyleminin ardından gelen senelerde hızlı yemek akımına karşı görüşler giderek güçlenmiştir. Bu konunun en gözle görülür net örneği olarak şu verilebilir; dünyada fast food (hızlı yemek) akımının simgesi olan McDonalds'ın 2002 yılında ilk kez maddi kayıp yaşadığıdır (Honore, 2008: 66).

Yavaş gıda mekanizması yeni alanlar ortaya çıkartarak, yeni ekonomi biçimleri hayal ederek, normatif sistemleri düşünerek işlevini devam ettirir. Saygın ve kalite çerçevesinde üretimini çevresel döngülere ve küçük esnafa (küçük üreticilere) saygı duyan, haklarını koruyan bir yönetiştir. Slow Food önerdiği alternatif üretim ve tüketim modelleriyle toplumsal hareketlerin başarısını ve önemini ortaya koyan çok iyi bir örnektir (Tencati ve Zsolnai, 2012: 347). 2004' de Yavaş Yemek University of

Gastronomic Sciences ‘in kurulması ile Slow Food hareketinin yaygınlaştırılması, yiyecek ve beslenmeye dikkat çekmek temel amaç olmuştur (Bulut,2015).

2.2.4. Slow Food (Yavaş Yemek) Organizasyonunun Yapısı

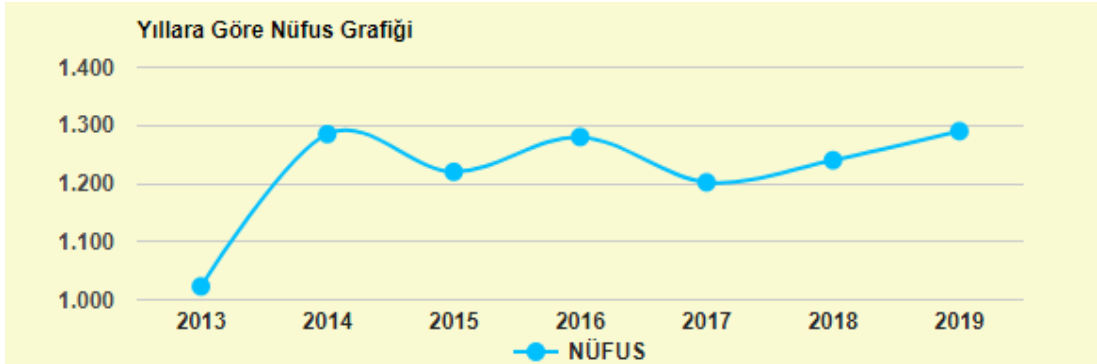
Slow Food Derneğinin organizasyon yapısı bütünsellik yaklaşımına göre şöyledir. Birincisi Uluslararası Yönetim Kuruludur. Bu kurulda yönetim bölümünde üç ana ayırım vardır. Bunlar Uluslararası Başkan, Uluslararası Konsey ve son olarak da, Başkanlık Komitesidir. Slow Food’ un kurucusu olan araştırmacı Carlo Petrini derneğin başkanlık görevini yürütmektedir. İkinci organizasyon ise Ulusal Yönetim Kurulu ve son olarak ise Yerel Şubelerdir (Şekil 2.3). Bu kurullar bölgesel ya da şubelerin yöneticilerinden oluşmaktadır. Slow Food için bir ülke eğer Ulusal Yönetim sistemi kurmak istiyorsa beş adet aktif çalışan ve yerelde de en az bin üyesi olması gerekir. İtalya ‘da başlayan bu akımdan sonra yedi adet ülke Slow Food hareketine üye olmuştur. Aynı zamanda bu ülkeler aktif bir şekilde plan, proje ve etkinlik yapmaktadır. Bu ülkeler; ABD(2000), Hollanda(2008), Japonya(2004) ,Birleşik Krallık(2005), İsviçre(1993), Almanya(1992) ve Fransa(2003)’dır. İtalya tanıtım kurulu ve editörlük konuları ile ilgili aktif çalışmaktadır. Slow Food uluslararası ağı dört yılda bir uluslararası konsey ile birlikte bu hareketin dünyadaki gelişimini analiz eder ve gerekli planlamalarını yapar. Girişimin merkezindeki personeller, İtalya’nın kuzeyinde yer alan, Piemonte Bölgesi’nde bir kasaba yer alan Bra’daki Slow Food Uluslararası Genel Merkezi’nde çalışmaktadır. Konviviüm ibaresi Latince bir kelime olup eğlence, şölen anlamına gelmektedir (şekil 5). Dünyanın her yanındaki 1500’den fazla konvivyum, Slow Food’un omurgasını oluşturmakta ve her yıl ortalama 6000’den fazla etkinlik gerçekleştirmektedir. Slow Food akımının gelişmesini, plan ve projelerin yapılması amacıyla uygulamada bazı yapılanmalar mevcuttur.Bu oluşumlar; Slow Food Bioçeşitlilik Derneği, Terra Madre Günü ve Lezzet Eğitimi (tattırımı) ekseninde özellikle Gastronomi Bilimleri Üniversitesi'dir (Springer, 2011: 62-72), (Weiner, 2005: 7-9), (www.Slow Food.com).

Şekil 2.3: Slow Food (Yavaş Yemek) Organizasyonunun Şematik Gösterimi (Kaynak: Sarah Weiner. (2005). The Slow Food Companion. <http://www.SlowFoodbirmingham.com/docs/SlowFoodCompanion.pdf>; Elif Acuner doktora tezi çalışmasından s.11)

2.2.5. İlk Slow Food Köyü Germiyan ve Gelişimi

Türkiye de ilk Slow Food köyü İzmir’ in Çeşme İlçesinin Germiyan kasabasıdır. 15 Mayıs 2016’da süreç tamamlanmıştır. Germiyan’da her Ekim ayında düzenlenen festivalde yöresel ürünlerin tanıtımı yapılmaktadır. Yöreyle özel Kopanisti peyniri, hurma zeytini, bazina, pirinçli mantı, asma pidesi gibi yöresel ürünler; Germiyan’da yaşayan köy halkının atalarından emanet doğal ve yerel tohumların ekilmesiyle elde edilen mahsullerden yapılır. Yeni butik oteller ve yöresel restoranlar mevcuttur. Slow Food festivali döneminde yüksek oranda turist gelmesi bölgeye çok fazla ekonomik getiri sağlamaktadır. Aydın, Balıkesir, Çanakkale, İzmir, Muğla, Samsun ve İstanbul gibi çok sayıda şehrimizde yerel topluluklar ve Slow Food girişimleri yer almaktadır (Çelikhisar, Karşıyaka gazetesi, 2019). Slow Food köyü ya da kenti olmak bölgeye tersine göç ve ekonomik katkı sağlar.

Şekil 2.4:Çeşme / Germiyan köyü nüfus artış grafiği (Kaynak: TÜİK; 2019).

Yukarıdaki grafikte Slow Food aktivitesi yapıldıktan sonra nüfusun düzenli olarak arttığını gözlemleyebiliriz. 2016'dan sonra dalgalanmalar ile düzenli bir biçimde arttığını gözlemleyebiliriz. 2015'ten sonra ivme kazanarak 1220 olan nüfus 1290 olmuştur. Artış %4 dolayındadır (Grafik 1).

Fotoğraf 2.1: İlk Slow Food köyünden genel görünüm, İzmir/ Çeşme/ Germiyan (Kaynak: cumhuriyet.com.tr, 2020).

2.2.6. Slow Food Akımının Vizyonu ve Misyonu

Tüm dünyadaki insanların kaliteli yiyeceklere ulaşabilmesinin bu yiyeceklerden lezzet alabilmesinin, tüm slow ailesi ve organizasyon yapısı olarak bu durumun oluşmasının hayal edildiği, genel çerçevesiyle Slow Food vizyonunu oluşturur (www.Slow Food.com).

Slow misyonu ise; Slow Food çalışmalarının tüm insanlık için iyi, temiz ve adil gıdaları destekleyen uluslararası yapılan ve aynı zamanda gönüllü üyeliği olan organizasyon olduğu betimlenmektedir (www.Slow Food.com). Slow Food misyonu ve vizyonu için temel eylem; üretilen gıdaların kaliteli ve lezzetli olması, üretim şeklinin sürdürülebilir uygulamalara dayalı olması en önemli konular arasında olup, üretici – tüketici arasında dengeleri koruyan birbirine bağdaşmış üç ilkeden meydana gelmektedir; “adil, temiz ve iyi” (Walter, 2009: 1).

2.2.7.Slow Food Adına Yapılan Faaliyetler

Yolunu değiştirmeden devam ettiğin sürece ne kadar yavaş gittiğinin önemi yoktur.

Konfüçyüs

2.2.7.1. Sefertası Akımı

Fast food alışkanlığının önüne geçmek ve bu gelişime karşı olan bir akım olarak 1999 yılında Türkiye’de ortaya çıkmış bir harekettir. Sefertası akımı Slow Food uygulamasını son derece destekleyen, hızlı olmanın ve hızlı beslenmenin getireceği olumsuzluklardan kaçınma akımıdır. Ev dışında yapılmış hazır gıda yemek yerine; sefertası taşımanın çok normal bir şey olduğunu, yemeklerin ev ortamında yapılarak gidilen her yere götürülmesinde hiçbir sakınca olmadığını ifade eder (Hürriyet, Sefertası Hareketi Hamburgere Karşı,04.03.2002). Bu akımı başlatan üyeler fast food tüketmenin ekonomik bir faaliyet olmadığı bununla birlikte sağlıksız beslenme biçimi olduğunu savunmaktadırlar.

2.2.7.2.Terra Madre (Toprak Ana, Mother Earth)

Hepimizin bir annesi vardır; toprak...

Victor Hugo

Toprak ana günü dünya çapında sürdürülebilir gıda konusunda dikkatleri çekmek için tasarlanmış projedir (Bender, 2012: 3). İlk kez 2004’de İtalya Torino kentinde Lezzet Fuarında başlamıştır (Peace, 2008: 31).

Terra Madre akımı, Slow Food tarafından tasarlanmış bir sistem olup, sürdürülebilir gıda üretiminin zemini sağlamlaştırıp yerel ve küresel düzeye taşımayı

hedef alan projedir (Bender, 2012: 3). Terra Madre Ağı; yiyecek ve gıda toplulukları, aşçılar ve şefler, üniversiteler, araştırmacı grup, kendi çapında faaliyet gösteren gençlik ağlarından oluşmaktadır. Genel çerçevesi ile faaliyet toplumsal amaçları kapsayan projeler ile uluslararası organizasyonlar, yerel ya da bölgesel çapta toplantılardan oluşmaktadır (Pink, 2007: 59). Her senenin 10 Aralık günü “Terra Madre Günü” olarak kutlanmaktadır (www.Slow Food.com). 2006 yılındaki toplantılarda aşçılardan oluşan bir kesimi ve üniversitelerdeki temsilcileri, 2008 yılında ise elyaf üreticileri ile kırsal çaptaki müzisyenleri de ağına içine almışlardır (Petrini, 2017).

2.2.7.3. Yiyeceklerin ve Lezzetlerin Tattırımı Faaliyetleri

Slow Food sürdürülebilir gıda konusuna dikkat çekmek için lezzet eğitimi vermeyi hedeflemiştir. Bu programda öğrenci, tüketici, öğretmen ve bu ürünleri üreten üreticilere yer vermektedir. Yiyecek şenlik ve organizasyonu faaliyetleri ile amaç, gıdaların tanıtmak, yöresel mutfakları tanıtmak ve yemek yemenin ne kadar kutsal bir değer olduğunu aşılarmaktır (www.Slow Food.com). Böyle bir lezzet fuarında katılımcılar, üreticileri ve ilgili uzmanların görüşlerini dinledikten hemen sonra ürünleri tatma fırsatına sahiptir. 1999 eğitim yılından sonra İtalya’da bu konu hakkında çalışan öğretmenlere eğitim verilmektedir. Bu tattırım kursları daha sonraki süreçte Slow Food ağındaki diğer grup ülkelerde de yerelde uygulanmaya başlanmıştır (www.Slow Food.com).

ABD’de 2001 yılından sonra lezzet tattırımı konusunda proje başlatılmıştır. Çalışmanın adı ‘‘Okul Bahçeleri ‘’dir. Mevcut okul bahçelerinde sürdürülebilir tarım yöntemi ile üretimi tanıtırıp bu üretimi gerçekleştirmek amacı ile çocukların da üretim sistemini benimseyip, bu şekilde üretimin hashas bir konu olduğunu anlaması için bazı uygulamalar yapmışlardır. Okul bahçesinde yapılan bu eğitimin ana teması, üretimin iyi adil ve temiz sıfatları ile gerçekleştirilmesidir. “Worldwide” projesi de bulunan şubeler aracılığı ile okullarda çocuklara tat ve lezzet eğitimi verilmesi amacı ile işlev görmektedir (Petrini ve William Waters, 2003: 72-84).

2.2.7.4.Nuh'un Ambarı (Ark of Taste) Projesi

Her şeyden önce plan! Nuh Peygamber gemisini yapmaya başladığı zaman daha yağmur başlamamıştı...

Corp

1996 yılında akredite olmuş bir kurumdur. Nuh'un Ambarı projesi, unutulmuş ve unutulmaya yüz tutan büyük tehdit altındaki gıda ve tarım ürünlerini korumaya yönelik olan bir broşürdür. Nuh'un Ambarı etkinliğinde tehdit altındaki ürünleri farklı bir biçimde kategorize ederek; meyve, sebze hayvanların ırkları, peynir çeşitleri vs. kaliteli olan tüm gıdaları destekleyen kişiler ve kurumlar ve bunları kullananlar için bulunması zor bir kaynak sunar. Nuh'un Ambarında günümüzde 83 ülke bulunmaktadır. 2000 ' in üstünde gıda ürününe sahiptir ve bu giderek artacaktır (<https://www.Slow Food.com>).

2.2.7.5.Slow Food Presidia Projesi

Bu proje yok olmaya yüz tutmuş ürünlerin kaliteli bir biçimde özünden çıkmadan üretimini destekler. Bununla birlikte kendine özgü olan ekosistemleri korur; ekstantif üretim biçimlerini geri kazandırmaya yardımcı olmaktadır. Ülkelerin ekolojik yapısına göre üretilen yetişen yerli türleri ve yerel bitkileri muhafaza eder. Uygulanan her proje küçük çapta üretim yapan üreticileri kapsar; üretimlerinin kalite standartlarını arttırmak için teknik olarak destekler vermektedirler. Yeni pazarlar saptar ve büyük Slow Food etkinliklerinde uluslararası üreticilerle takas imkânı sunar. Uygulanan prosedürler ve protokoller ile üreticiler tüm haklara uygun biçimde hareket ederek sorunsuz bir üretim biçimi yürütür. Bir slow ürünü bu projeye kabul edildiği anda etiket rengi tuurncu olur. Bu ürünün koruma altında ve nitelikli olduğunu açıklar (Bracket, 2011: 152). Dünyada yaklaşık 65'ten fazla ülkede 450'ün üzerinde Presidia bulunuyor. Bu sistem ile uluslararası ağlar ile sürdürülebilir yerel ürünler ve sağlıklı ürünlerin üretimi teşvik edilip aynı zamanda yerel kalkınma desteklenip görünmez el etkisi ile sistematik bir biçimde büyüme devam edecektir (<https://www.Slow Food.com>).

2.2.7.6. Yeryüzü Pazarları (Earth Markets) Uygulamaları

Yeryüzü Pazarları uygulamaları, Slow Food' un amacına göre oluşturulmuş ve slow şartlarına göre uygulanarak kurgulanan yerel üretici pazarlarıdır. Yerel halk

tarafından bu yapılan bu pazarlar, yerel üreticinin sağlıklı olan ve kalite standartlarında olan bu gıdayı tüketicilere en adil fiyatlarla ve çevre dostu sistemlerle sunabildiği önemli bir buluşma yeridir. Çevre yönetimi ve uzun vadede sürdürülebilir olmak adına diğer yıkıcı ekonomik etkilere karşı güzel bir örnektir. Özellikle süpermarketleşme ve küçük üreticiler adına canlanmanın güzel bir boyutudur bu tip pazarlar ile yerelde yetişen gıda korunarak bu vesile ile biyo çeşitlilik de korunmuş olacaktır. 41’den fazla ülkede bu pazar bulunmaktadır. Türkiye ‘de İzmir Çeşme Germiyan kasabasında ilk örneği bulunmaktadır (<http://www.earthmarkets.net/>).

2.2.7.7. Slow Food Youth Network (Slow Food Gençlik Gıda Hareketi)

Gıdaların sürdürülebilir olması görüşü fikri etrafında toplanan genç üreticiler çiftçiler, şefler ve öğrenci gruplarından meydana gelen uluslararası bir ağıdır. Özgün faaliyetleri yaparak, bireylerin iyi, temiz ve adil gıdaya ulaşmaları hakkında bilgi sahibi olmalarını amaçlamaktadır. Bu yol haritasında eski tip köklü üretim biçimleri ve yöntemleri ile üretim yapılan çiftliklerin kurulması amaçlanmaktadır. Okulların bahçelerinde, kurum bahçelerinde ve kampüslerde küçük çaplı çiftçi pazarları oluşturulması hedeflenmiştir. Okul kantinlerinde yöresel ve sürdürülebilir ürünlerin alım satımının yapılmasını desteklemektedirler (Slow Food Gençlik, 2017).

2.2.7.8. Diğer Uygulamalar

Slow fish ile balıkçılığı teşvik etmek, Pastörize Edilmemiş Süt (Raw Milk) Hareketi ile de pastörize edilmemiş süttten yapılmış peynirlerin üretimini desteklemek hedef alınmıştır. Genetiği Değiştirilmiş Organizmalar Hareketi (GDO) (Genetically Modified Organisms – GMO); Hareketi ile tarımsal ve hayvansal ürünler de genetiği değiştirilmiş uygulamalar yapmanın önüne geçmeyi hedeflemektedir. Bunlarla birlikte Salona Del Gusto, Ark of Taste, yavaş ticaret, yavaş trafik gibi uygulamalar mevcuttur (Çolak,2018).

2.2.8.Slow Food’un Sürdürülebilir Kalkınma Açısından Önemi

Sürdürülebilir gıda üretim ve kullanımı fikrinin özünde herkese fayda sağlamak vardır. Bu durumda bazı ekonomik işleyişlere kurallar ve müdahaleler gereklidir. Bölgesel çapta ekonomik önlemlerin alınması gerekir. Yetiştirilen ürünler ve kaliteli ürün ile gelirin artırılması amaçlanır. Slow Food ürün kalitesi ve insan sağlığı konusunu dikkate alan politikalar içerdiği için ürünlerin kalitesi kaçınılmazdır. Son zamanlardaki

kişisel tercihleri dikkate aldığımızda, dünya çapında yiyecekler ve gıda üretimi konusunda yöresellik, organik olması gibi tercihler yapılmaktadır. Bu Slow Food uygulaması sonucu üretilen ürünlerin tam olarak bu tanımlamaya uygun olduğu görülmektedir. Slow Food üretim biçimi uluslararası boyuta ulaşmış gıdaların sanat gibi üretim ve saygılı biçimde de tüketim konusu ile sürdürülebilir gıda ve turizmin de önemli bir parçası olmuştur (Yıldız, 2016: 37). Tüketicilerin ürün satın almada tercih sebebi slow ürünlerinin üretim biçimi ve yerel olmasıdır. Bu durumda; yörede yeni iş kolları, istihdamın bu yönde sağlanmasıyla ritmik olarak üretim yapılmasını sağlar. Aynı zamanda kültürel kimlik söz konusu olduğundan dolayı tanıtım faaliyetlerine ve turizme de sürdürülebilir boyutta destek olur (tablo 2.2). Tüketiciler satın alacakları mallar konusunda kullanım ya da tüketimin dışında ürünlerin taşıdıkları duygusal özellikleri de dikkate almaktadırlar. Bu sebeple üreticiler marka imajını dikkate almaktadır (İlban vd., 2011 : 70).

Tablo 2.2: Slow Food akımının sürdürülebilirlik ile ilintili sosyal, çevresel ve ekonomik boyutlarının etkileri

(Kaynak: Egidio Dansero, Cristiana Peano, Carlo Semita, Nadia Tecco (2012).Research Report. The Food Community Model In Slow Food's Action In Africa. Operating Methods And Guidelines For Assessing And Monitoring Activities. Centre for African Studies, 22-27.

ÇEVRESEL BOYUT	EKONOMİK BOYUT	SOSYAL BOYUT
Bio çeşitliliğin korunması	Gıda/ ekonomik varlıklar	Üretim alanlarının tanımlanması
Yerel tohum kullanımı	Coğrafi anlamda kısa zincirler	Kültürel kimlik
Tohum tedarigi	Satış fiyatı	Resmi örgütlenmeler
Kimyasal gübreler	Adil kar dağıtımı	Grup demokrasisi
Organik gübreler	Üretim miktarı	Motivasyon yaklaşımı
Su kullanımı		Bilgi paylaşımı yönetimi
Nöbetleşe ekim		Eğitim bakış açısı
Birlikte ekim		
Bitki koruma		
Hayvan refahı		
Hayvansal besin		
Ürün saklama		
Üretim		
Paketleme		

Slow Food siyasal ve sosyal tartışma sahalarında gözde bir konudur. Aynı zamanda sürdürülebilir ekonomi tarzını savunup küresel olarak uygular. Gastronomik çeşitlilik aslında biyolojik ve çevresel çeşitliliktir. Ahlaki değerlere uygun olan bir gıda tüketim biçimini hayal eder ve bu yönelişte aktif rol oynar. Küresel işletmeler tek tip gıda üretimi ve sunum şekillerinin benzeştirilerek standart olmalarından dolayı eleştirilmektedirler (Taş Gürsoy, 2016: 72). Slow Food, tüm insanlık adına sürdürülebilir yerel ekonomi için, birçok bilimi kullanarak iyi gıdaya ulaşmayı hedeflemektedir. Fast food'a karşı Slow Food akımı bilimsel ve ekonomik olarak da daha revaşa olmaktadır. Gün geçtikçe ekonomik savaşlar ve üretim tüketim döngüsü içinde belki de olması çok zor öngörülen bir model olarak algılanabilir. Fakat özünde kalite ve değer faktörleri, değer paha biçme bağlamında düşünüldüğünde ekonomik getirisi yüksek olabilecek bir zemin gözlemlenmektedir. Kalitesizleşen koşullara bir başkaldırı olarak ortaya çıkmaktadır. Aynı zamanda marka imajı, güvenilirlik faktörleri de üstün bir yapıya ulaşmaktadır. Son zamanlarda şehirlerin marka sahibi olması için geliştirdikleri stratejilerinde, sadece ve sadece turizm alanındaki teklifler değil bununla birlikte istihdam olanağı yaratma, yaşanabilir bir ortam sağlama, doğal yaşamı destekleme koruma gibi vaatler de içermektedir (Gökaliler, 2017: 339).

Slow Food yereldeki ürünlerin ekonomik değerini ortaya koyabilmek için iyi bir avantajdır. Yukarıda da görüldüğü gibi yerel kalkınma açısından fiyatların giderek artan olması ve ürün reklam tutundurma çalışması ile sürekli getiri sağlanabilir. Emek yoğun üretim biçimi söz konusu olduğu için yüksek kaliteli ve getirisi yüksek olan ekonomik döngüyü meydana getirmektedir. Küresel çapta tanıtım ile ürünler ün, imaj ve kalite konusunda ön sıralarda yer almaktadır. Standart olan bir üründe genel olarak sıralama ürün, fiyat, tutundurma ve konumlandırma şeklinde yapılarak bir nevi pazarlama karması oluşturulmak hedeflenirken; geleneksel olan ürünler için böyle bir sıralama şöyle olmaktadır: Ürün, konumlandırma, tutundurma ve fiyat (Lassaut, B., Sylvander, B.). Farklı bir söylem olarak da fiyatın en son aşamada dikkate alınan bir pazarlama karması olduğudur. AB tarafından uygulanan bir ankette üretim menşei ve metodu için daha fazla ödeme yapma isteği sonucu ortaya çıkarılmıştır (Folkeson; 2005, s. 48-49).

2.3.SLOW TOURİSM (YAVAŞ TURİZM)

Doğaya hayranlığımız, kentlerin yaşanmazlığından ileri gelmektedir.

Bertolt Brecht

Dünyada farklı etkileşimler ile birlikte bölgesel, tarihi ve kültürel farklılıklar ile çok farklı turizm çeşitleri ortaya çıkmıştır. Turizmin en başında mekan olgusu, çekicilik ve coğrafi özellik gelmektedir. Bölge çapında ulaşım sıkıntısı yaşamamak ve yatak kapasitesi mevcut olan konaklama sıkıntısı yaşanmaması da önem arz eder. Deniz, doğal doku, tarihi değerler ve yöresel kültürel varlıklar farklı turizm potansiyeli oluşturmaktadır (Ünal, 2016: 21-23).

Turizmin temel taşlarından olan coğrafi ve ekolojik güzellik, beşeri özellikler, fiziki faktörler, tarihi yapılar ve söz konusu tarihi, ulaşım ve konaklama imkanları hep bir arada harmanlandığında temel faktörleri oluşturur. Özellikle son yıllarda bir bina ya da tesisin sunduğu tatil imkanından faydalanmayı ret edip daha çok yöreselliğin farkına varmayı, yerel tatları keşfetmeyi, doğal ve tarihi güzellikleri görmeyi arzulamaktadır. Bu tip isteklerin ön planda olması ‘Yavaş Şehirler’ ve ‘Yavaş Turizm’ kavramlarını daha çok ön plana çıkartmaktadır (Ünal, 2016: 21-23). Lowry&Lee (2011) yaptıkları araştırma neticesinde yavaş turizmi kategorize ederken Şehir turizmi ve kırsal turizm kategorisinin her ikisinde de değerlendirilebileceğine kanaat getirmişlerdir. Büyük kentlerdeki sürdürülebilir kalkınma için yapılan planlamalara karşın Yavaş Şehir hareketleri Sürdürülebilir Tüketim ve Üretim (STÜ) fikri ile yeni yapılanmalar oluşturmıştır. Kendi bünyesinde barındırdığı yaşam ortamı, doğal yapısı, ekolojisi, tarihi değerleri ile turizm açısından kaliteli bir ortam oluşturur. Cittaslow modellemesinin eko turizm ve agro turizm açısından yerel düzeyde kalkınmaya imkan sağladığı görülmektedir (Hekimci, 2014).

Slowtourism(yavaş turizm), Cittaslow ağı ile birlikte dünyayı dolaşma eğilimine girmiştir. Sürdürülebilir yerel turizm bu konu hakkındaki sürdürülebilir olan tanımlamaları yapar ve aşamalarını kaydederek kavram kargaşasına mahal vermeden altyapısı sağlam bir model geliştirir. Yavaş Şehirleşme hareketi sadece yerel üretim, eko-gastronomi ya da son derece kaliteli yemek kültürünün olması anlamına gelmiyor. Yavaş hareketi o bölgenin yaşam standartlarının yükseltilmesi, kent dokusunun benzersiz özelliklerinin korunup devam ettirilebilmesini sağlar (Pink, 2009:453-

454).Yavaş Şehir hareketi ile yavaş turizm de daha çok etkin olmaya başlayacaktır. Yavaş Şehirler insanlar tarafından büyük bir ilgi ile merak edilmeye rota değiştirmeye değer kentler olmaya başlamıştır. Küçük kentlerde daha doğal bir ortamda dinlenmek isteyen insanlar için yavaş turizm cazip bir tercih olmaktadır. Cittaslow kentlerine ziyaretleri farklı ve yeni bir turizm biçimini ortaya çıkarmaya devam edecektir (Ünal, 2016: 21-23). 1980’li yıllardan sonra iyi ve sağlıklı yiyecek, gastronomide zevkli yaklaşımlar ve yavaşlık akımı tanıtılıp aynı zamanda savunma amaçlı Carlo Petrini ve birtakım öncü kişiler tarafından slow akımı başlamasıyla birlikte dünyada çok sayıda proje ve çok sayıda kişi tarafından temsil edilmektedir. İtalya’da fast food karşıtı olan bu akım Türkiye’de de takip edilmektedir. 1986 yılından itibaren Amerikan tarzı hazır gıda kültürüne karşı eleştirel bakış açısı ile ele alan Carlo Petrini’nin bu akımı günümüzde de devam etmektedir. Slow Food üreticiyi koruyan, taze ve doğal ürün gibi birçok iyi etki içermektedir. Akım yıllar boyunca işlevsel biçimde yol almış ve günümüze kadar gelmiştir. Gıda üretiminde sanatkarlık ile birlikte; yavaşlık kavramını, tüketim biçimlerinde saygı kavramı ile dikkatleri üstüne çekerek gıdada turizmin nasıl patlayabileceği konusunda önemli bir rol almıştır (Yıldız, 2016: 37).

BÖLÜM 3: CITTASLOW ÜYELİK KRİTERLERİ, DÜNYA VE TÜRKİYE ÖRNEKLERİ

3.1.SAKİN KENT ÜYELİK SÜRECİ ve ÜYELİK KRİTERLERİ

Sakin kentlere üye olabilmek için kentlerin öncelikle birtakım ön hazırlıklar yapması gerekmektedir. Başvuru öncesinde kabul görülebilirlik konusunda başarılı olabilmek adına kentlerin Cittaslow kriterlerini gözden geçirip hangi konuda nasıl bir eksiklik söz konusu olduğu tespit edilmelidir.

3.1.1.Sakin Şehirlere Aday Olmak İçin Başvuru Yöntemi

Sakin Şehir heyeti, belirlediği kriterler ile 1999 yılından itibaren sadece İtalya değil tüm dünyada bu akımın evrensel biçimde hareket edip yayılım göstermesi hedef alınmıştır. Yapılan çalışmanın Uluslararası Bilim Komitesi öngörüsü ile birlik tarafından onaylanarak yeni kriterler ile bir sene civarında deneme sürecine tabi tutulur (Cittaslow.org).

Yeni düzenlemede zorunlu kriterler yer almaktadır. Zorunlu kriterler yapılan bu çalışmada mutlak suretle yapılması gereken zorunlu maddelerdir. Bunlar bir asteriks (*) ile izah edilir. Perspektif olan kriterler de iki asteriks (**) ile gösterilmektedir ve hazırlığını yapan aday kent tarafından uzun vadede gelecek planlaması olan çalışmaları ifade eder (Cittaslow.org). Bu durumda perspektif kriterler gerçekleşirse kriter başlığında %15 dolayında büyük bir artışa sebep olur. Belediyelerin uyguladıkları plan, proje kriterler dahilindeki çalışmaları ne zaman uyguladığı ve ne denli başarılı olduğu tespit edilerek değerlendirme yapılır. Slow Food kurucusu olan Carlo Petrini' nin desteği ile gerçekleşen resmi kuruluş toplantılarına katılan belediye başkanları küreselleşme kavramının yoğun biçimde tek tip hale dönüştürdüğü kentlerden olmak istemediklerini bununla birlikte yerel değerlerinin daha da ön plana çıkartmak istemediklerini dile getirmişlerdir (Knox ve Mayer, 2009: 11).

Cittaslow adaylık başvurusu çalışması kentin belediye başkanının isteği ile yapılmaktadır. Eğer kent bulunduğu ülkede Ulusal Organizasyon Komitesine sahip ise bu komitelere başvurular yapılır. Eğer Ulusal Organizasyon Komitesi yoksa başvurunun Uluslararası Koordinasyon Komitesine yapılması gerekmektedir. Başvuru mektubunda şehrin tarihi değerleri, coğrafi özellikleri ve nüfus bilgisi gibi bilgiler bulunmalıdır. İlgili şehrin tüzükte belirtilen kriterlerden hangisini sağlayabildiği ya da sağlayamadığı, kriterlere uyum için hangi çalışmaların yapıldığı ya da hangi çalışmaların yapılacağı

talep mektubu içinde bulunmalıdır (Cittaslow International Charter,2019: 21-23). İlgili yönetim tarafından başvuru mektubu kabul edildikten sonra ön değerlendirme yapılır. Başvuru mektubu gönderildikten sonra ilgili kentteki halkın Cittaslow ile ilgili gerekli tanıtım ve bilgilendirmelerinin yapılması gerekmektedir. Cittaslow(Yavaş Şehir) uygulanması gereken bölgede başarılı sonuçlar alması için sadece ve sadece birlik üyeliğinin tamamlanması şartı değil yöredeki halkın da çalışmalara katılması ve destek vermesi gerekir (Acuner, 2015: 33).

Başvuru işlemleri yapılırken başvuru dosyası word şeklinde kriterler çerçevesinde her kriterin başlığı ve bu konu ile ilgili ne yapılmış ne yapılacak, yapım esnasında etkinlik fotoğrafları ile hazırlıkların yapılması gerekmektedir. Fotoğraflama ve faaliyetlerin belgelenmesi kriter hazırlama esnasında gerekmektedir. Alınan belediye kararları, resmi yazışmalar, tutanaklar, fotoğraflar ve belgeler ayrıca sunulmalıdır kriter raporlaması esnasında hazırlanma bu belgeler hazırlanan kriterin numarasında ayrı bir dosyaya konulmalıdır. Hazırlanan bu dosyalar taratılarak cd/ dvd içinde teslim edilecektir. Ayrıca bu ek dosyaların İngilizceye çevrilmesi gerekmemektedir. Kriterlere puan verirken hazırlanan o kriter çerçevesinde yapılan çalışma seviyesi dikkate alınmalı. Örnek vermek gerekirse; hava yoğun kirliliği için hiçbir işlem yapmayan belediye bu konu ile ilgili hiçbir puan almayacaktır. Fakat hava ölçümlerini yaptırarak analiz sonuçlarını rapor olarak netleştiren belediye ise bu durumdan dolayı tam not alabilir. Hava ile ilgili kirlilik ölçümü yapan kentler bu konu ile ilgili meclis kararı alıp da yapmadı ise yine ara ölçüde puanlar alabilmektedir. Aynı zamanında hava ölçümünü takvimlendirip de bunu henüz uygulamayan kentler de ara formda puan alabilir bu uygulamalardan dolayı kanıt belgesi olarak raporlar, belediye meclis kararları, yazışmalar kanıt belgesi olarak gösterilebilir. Cittaslow (sakin kent)'e üye kentlerin son durumları düzenli ya da düzensiz periyotlarla takip edilir. Yeni sistem kriterlerde ulusal ağlara yeni kriter biçimleri eklenmektedir. Her ülke kendi özgün şartları doğrultusunda yeni başlık ekleyebilir. Başlık puanı %20 den fazla olmayacaktır. Cittaslow'da henüz bu son eklememe kriter çalışması olmamıştır. Olduğunda kriter listesi tekrar güncellenecektir (Cittaslow International, 2019).

Cittaslow'un uluslararası başkan yardımcısı aynı zamanda Türkiye'nin de Cittaslow koordinatörü olan Tunç Soyer Cittaslow üyesi olmanın genel bir hedef değil yaşam kalitesini artırmak ile ilgili bir yolculuk olarak ifade etmektedir (Keskin, 2010:

75). En önemli süreçlerden biri de aday olmaya dair dosyanın hazır hale getirilme aşamasıdır. Hazırlanan herhangi bir başvuru dosyasının geçerli değerlendirmeden geçmesi için kriter başlığından en az bir maddede başarılı görünmesi gerekir. Genel olarak da toplamda en az %50 oranında başarılı olması gerekir. Bu açıdan başarı sağlayan dosyalar İtalya'daki genel merkeze iletilir. Kriterlerde temel şart Cittaslow adaylık başvurusu yapan kentin nüfusunun 50.000 'den az olması gerekmektedir. Tüm dosyalar üstünde araştırma ve incelemeler yapılır. Kriterleri sağlayan şehirler için sertifika hazırlanır ve gerekli açıklama ile ilan edilir (Cittaslow International Charter, 2017: 25).

Cittaslow üyesi kentler sadece bir kez giriş sertifika ücreti öderler. Bu bedel 600 Euro civarındadır. Aynı zamanda her üye nüfusuna oranla yıllık bir miktar ücret ödemek zorundadır. Üyelik aidat bedelleri 2009 yılında belirlenmiş hala günümüzde de geçerli standart ücrettir. Üyelik aidatına ilişkin bilgiler tablo 3.1'de verilmiştir.

Tablo 3.1: Cittaslow(Yavaş Şehir) kent nüfusuna göre üyelik aidatı
(Kaynak: Cittaslow International Charter, 2019).

Kent Nüfusu	Üyelik Aidat (Euro)
1.000 kişiden daha az	600.00
1.000- 5.000 kişi aralığı	750.00
5.000 - 15.000 kişi aralığı	1.500.00
15.000 - 30.000 kişi aralığı	2.500.00
30.000 kişiden daha fazla	3.500.00

Üye olan kentler istedikleri zaman bir süre önce bildirim yaparak kendi istekleri ile üyelikten çıkabilirler. Aynı zamanda beş yılda bir üye komiteleri yaptıkları incelemelerde ciddi kayıp ve eksiklik görürse, asıl amaçtan şaşma söz konusu ise ve aidat iki yıl üst üste ödenmemişse üyelikten çıkarma yetkisine sahiptirler (Cittaslow International Charter, 2017: 25).

3.1.2. Sakin Şehir (Cittaslow) Kriterleri

Yavaşlığın düzeyi anının yoğunluğu ile doğru orantılıdır. Hızın düzeyi unutmanın yoğunluğu ile doğru orantılıdır. Yavaşlık ile anımsama, hız ile unutma arasında gizli bir ilişki vardır. Bir şey anımsamak isteyen kimse yürüyüşünü yavaşlatır.

Buna karşılık az önce yaşadığı kötü bir olayı unutmaya çalışan insan elinde olmadan yürüyüşünü hızlandırır.

Milan KUNDERA

Cittaslow ilk kurulduğu yılda ana hatları ile 59 adet kriter belirlenmiştir. Bununla birlikte birliğe üye olmak isteyen belediye veya kentlerin bu 59 kriterin en az %50' sinden başarılı çıkması sonucu aranmakta iken Cittaslow fikrinin tüm dünyaya yayılması ile birlikte şartlar başlı başına değişime uğramıştır. Durum Avrupa'nın dışında gelişim gösterdiği için yeni gereksinimler ortaya çıkmıştır. Eski kriterlerden yola çıkılarak yeni kriterler oluşturulmuştur. Yeni kriterler geniş çerçevede Cittaslow felsefesi için neler barındırılmak isteniyorsa o ölçüde yeni alt maddeler oluşturularak toplamda 72 adet kriter oluşturulmuştur (EK.1).

Eski ve yeni kriterler özünde aynı nitelikte konulardan bahsediyor olsa da eski kriterler incelendiğinde odaklanmanın sadece İtalyan kökenli düşünüldüğü için yetersizlik oluşmuştur.(Acuner, 2015: 42-43).

Cittaslow kriterleri ile yerel kimliğin ön planda olması amaçlanmaktadır. Birlik üyesi kentler birtakım kurallara uymak zorundadır. Bu kurallar genel olarak şöyle sıralanabilir; (Sezgin ve Ünüvar, 2011:135)

- Turuncu salyangoz simgesinin Yavaş Şehir akımının sembolü olarak kullanılması gerekmektedir.
- Yavaş hareketinin temel hedeflerini gerçekleştiren birtakım kurumlar ile işbirliği sağlanmalıdır.
- Çevre korunması ve şehrin karakteristik özellikleri arasında bağdaşan politikalar geliştirilmelidir.
- Sakin kentte gürültü kirliliğin önlenmesi amacıyla politika uygulanmalıdır.
- Şehirde düzenlenen altyapı çalışmalarının kentin tarihi özelliklerinin korunarak yapılması gerekmektedir.
- Kentte yayalar için ayrı ve güvenli yolların oluşturulması gerekir.
- Slow Food kategorisinde üretilen tüm gıdaların ekolojik olması ve geleneksel yöntemlerin benimsenerek uygulanmalıdır.
- Kaybolmakta olan yöresel ürünlerin gün yüzüne çıkartılarak üretim, pazarlama ve satış konusunda çalışmalar yoğunlaştırılmalıdır.

- Tüm kent sakinlerine Cittaslow'un ayrıcalıkları anlatılmalı ve sürdürülebilirlik konusu açısından gençlerde yüksek farkındalık oluşturulmalıdır (EK.1), (<http://Cittaslowturkiye.org/uyelik/> (20.02.2020)).

Günümüzde nüfusu fazla olan karmaşık yaşam biçimine sahip büyük şehirler her açıdan krizli zor günler geçirirken Cittaslow fikri temel prensip olarak bütünleşik eylemlerden farklı kendine yetebilirlik özellikleri barındırdığı için, bu konuda dikkat çekmektedir. Bu konuda yerel yönetimler bazı çalışmalar yapmalıdır. Bu çalışmalar ve projeler öz olarak şu şekildedir (EK.1).

- EYS(enerji yönetimi sistemi) konusunda gerekli çalışmaların evlerde ve kamu binalarında uygulamalarının yapılması, enerjiye dayalı tüketimi azaltma çalışmalarının yapılması.
- Yereldeki yenilenebilir enerji kaynaklarının birçoğunun ulaşılabilir olması ve kentteki şebeke suyunun tüketiminin azaltılması.
- Petrol ve türevi ürünlerin tüketiminin kullanımını en aza indirmek.
- Yerel düzeyde kompostlamayı azaltmak.
- Kente ceviz, elma, fındık ve akça ağacı gibi verimli bitkiler dikmek.
- Yöreyle ait geleneksel yiyeceklerin üretimini arttırmak.
- Dağıtım sektörünün kısa olması için alt kategoride düzenlemeler yapmak.
- İstikrarlı biçimde ekosistemin perma kültür dokusunu korumak.
- Kentte aksaklık oluştuğunda diğer bir alternatifin varlığı ile kent geneline etkisini azaltmak.
- Son dönemlerdeki baskın hayat fikrini azaltmak için çalışmalar yapmak (<http://Cittaslowturkiye.org/uyelik/> (20.02.2020)).

Ana hatları ile doğayı koruyan gelecek nesilleri düşünen ve daha çok insana yakışır biçimde yaşamayı hedeflemektedir. Cittaslow akımı, yerel ve geleneksel düzeyde kültürel oluşumları koruyan, hayatın son derece rahat ve son derece keyifli bir hızla sürdürülebilmesini destekleyen ekolojik, doğa sever ve insancıl bir akımdır (Tranter, 2010: 158). Agroekoloji konusunda birtakım prensiplere uyulması gerekmektedir. Kimyasallık ve petrol türevi ürünler ile mümkün mertebe az bağ kurmak hedef alınmalıdır. Bu tip metotlar ile ziraat küresel iklim değişikliklerine daha hızlı uyum sağlar. Aynı zamanda su ihtiyacını %30 azaltır ve enerji harcamalarını %60

azaltır. Güney Africa ve bu tip ülkelerde bu sistem ile gelir altıya katlanmıştır (Kaynak: Oliver De Shutter, “ Agroecology UN Report”, 2011).

Cittaslow Kriterleri genel olarak 7 ana başlık altında toplanır. Bu başlıklar;

- 1) Çevreye dair politikalar
- 2) Altyapıya dair politikalar
- 3) Kentsel ortam ve yaşam kalitesi ile ilgili politikalar
- 4) Tanıtım, turizm, esnaflara ve sanatkarlara yönelik politikalar
- 5) Konukseverlik(misafirperverlik) ve farkındalık eğitimi için planlar
- 6) Sosyal uyumlar
- 7) Ortaklık politikaları (Ek-1)(www.Cittaslow.org).

3.1.3.Sakin Şehir (Cittaslow) Kriterlerinin Revize Edilmesi

Cittaslow Kanada, Japonya, Kolombiya ve Avustralya gibi birçok ülkeye dünyanın dört bir yanına yayıldıktan sonra yukarıdaki bölümde anlatıldığı üzere yeni 72 adet kriter eski kriterlerin revize edilmesi ile diğer ülkelerin şartların uygun biçimde olacak şekilde oluşturulmuştur. Revize işlemi için çok farklı ülkelere bilim insanları belirlenerek bilim komitesi oluşturulmuştur. Bu oluşturulan bilim komitesi ihtiyaç ve şartlar konusunda yaptığı yoğun çalışmadan sonra tüm dünyada geçerli olabilecek yeni 72 adet kriteri ortaya çıkarmışlardır. Uluslararası Cittaslow (Yavaş Şehir) için Cittaslow Organizasyonu tarafından hazırlanan yeni kriterler Türkiye’de bulunan Cittaslow Ulusal Komitesi tarafından gerekli çevirileri yapılarak yayınlanmıştır (www.Cittaslowturkiye.org).

Eski kriterlere ait başlıklar şu şekilde sıralanabilir;

- 1) Çevre politikaları
- 2) Altyapı politikaları
- 3) Kent kalitesinin artırılmasına yönelik teknoloji ve tesisler
- 4) Yerel üretimin desteklenmesi
- 5) Misafirperverlik
- 6) Farkındalık oluşturma
- 7) Olağanüstü gereklilikler
- 8) Slow Food faaliyet ve projelerinin desteği

72 adet yeni kriterin ana başlıkları;

- 1) Çevre politikaları
- 2) Altyapı politikaları
- 3) Kentsel yaşam kalitesi politikaları
- 4) Tarımsal turistik esnaf ve sanatkarlara dair politikalar
- 5) Misafirperverlik, farkındalık ve eğitim için planlar
- 6) Sosyal uyum
- 7) Ortaklıklar (Ek-1) , (www.Cittaslowturkiye.org).

Bu kriterler son olarak makro çapta 7 alana parçalanmış ve 72 tane gereklilik içermektedir. Tüm bu kriter çalışmaları küreselleşen dünya için kentlerin bir liman özelliği taşıması, sürdürülebilir olması, yerel halkın yerel düzeyde sürdürülebilirlik konusunda destek ve fikir oluşturan rehber olarak ortaya çıkmıştır (Milutinovic, 2009: 2). Oluşturulan kriterler ile yerel yönetim ve halka güçbirliği olgusu aşılanarak sürdürülebilir bir şehir sistemi oluşmasını sağlamak amacı ile alt maddeler ile çerçeve ideal şehir kendine yetebilen modellemeler oluşturulmuştur.

3.2. TÜRKİYE'DE VE DÜNYA'DA YAVAŞ ŞEHİRLER

Cittaslow kentleri hangi kültür ya da milletten olursa olsun fark etmeksizin insanlar tarafından dikkat ile incelenmektedir. Özgün yapıları, doğal güzellikleri ve yöresel gıdaları ile markalaşıp dünya genelinde de yaygınlaşmaktadır. Dünya'da ve Türkiye'de halen kriterleri sağlamaya çalışan ve Yavaş Şehirlere üye olma yolunda olan birçok kent bulunmaktadır.

*Doğaya hayranlığımız, kentlerin yaşanmazlığından ileri gelmektedir.
Bertolt Brecht*

3.2.1. Türkiye'deki Cittaslow Şehirleri

3.2.1.1. Türkiye'deki Cittaslow Şehirleri 2020 Güncel Sıralaması

Günümüzde dünyada beliren salgınlar, küresel deformasyonlar, birçok ülkeyi sınırları kapalı tutulan birer kutu haline gelmiştir. Bu açıdan derin kapsamlı düşünüldüğünde sürdürülebilir yerel kalkınma modeli olan Cittaslow'un kriterlerinin birçoğu kendine yetebilirlik ilkesini hedef almaktadır. Keza kendine yetmeyen bir

kentleşme olsa idi zaten uzun yıllar boyunca her açıdan korunan bölgeler olarak ortaya çıkmazlardı. Tüm bu kriterler yerine getirildiğinde ortaya tam anlamıyla donanımlı bir yerel kalkınma modeli çıkmaktadır. Bu sadece Türkiye ya da Seferihisar için değil kendi doğal ürün ve üretim biçimi ile sınırları aşmayan bir sosyo-kültürel doku ile tüm dünyada tipik bir yerel kalkınma modeli olarak ortaya çıkmaktadır. Yerli üretim korunarak, küçük işletme modeli ve köy tipi ürünleri kullanım modeli mevcuttur (Radikal, 2010).

Fotoğraf 3.1: Türkiye’de Sakin Şehirlerin dağılımı (Kaynak: Cittaslow.org, 2020).

Cittaslow ağının dünya çapında dağılım göstermesi ile bu akıma Türkiye’de de 2020 itibari ile 18 adet üye kent bulunmaktadır. Yavaş Şehir ağına üye olan bu kentlerimiz; Akyaka, Eğirdir, Gerze, Gökçeada, Göynük, Halfeti, Perşembe, Şavşat, Seferihisar, Taraklı, Uzundere, Vize, Yalvaç, Yenipazar, Mudurnu, Köyceğiz, Ahlat ve son olarak Ankara(Güdül) Yavaş Şehirler ağına katılmıştır. Türkiye’de Cittaslow(Yavaş Şehir=Sakin Şehir) akımı 2009 yılından itibaren başlayarak hızla yayılım göstermiştir. Bu akımın öncüsü ilk olarak İzmir İlçesi olan Seferihisar olmuştur. Seferihisar’ın belediye başkanı Tunç Soyer’in destekleri ile 2008 yılında akımın ne olduğunu kavrayıp gerekli hazırlıklar yapıldıktan sonra çalışmalara başlanmıştır. Üye olmak istenen her kent gibi Strateji Geliştirme konusunda Başkanlık oluşturulmuştur (<https://Cittaslowturkiye.org/>).

3.2.1.1.1.Seferihisar (İzmir)

Seferihisar Ege Bölgesi'nin en batısında Ege Denizi kenarında Akdeniz iklimi hakim olan nüfusu az olan özgünlüğünü büyük ölçüde koruyan kentimizdir. Seferihisar'da Cittaslow adaylık süreci içinde yerel halka Cittaslow ile ilgili açıklamalar yapılmıştır. Seferihisar %50 alt sınırdan çok daha üstte %70 ile olumlu cevap almıştır. 2009 Kasım ayında Sakin Şehir unvanını kazanmıştır. Türkiye Yavaş Şehir ağına üye olan ülkeler arasında 19. Sırada yer almaktadır. Seferihisar ise dünyada 129. Şehir olarak kayda geçmiştir. Bu durum Türkiye'de bir ilk olduğu için Seferihisar Belediyesi için 2011 yılı içinde Türkiye 'deki Sakin Şehir adaylarını seçme hakkı verilmiştir (Kozak vd, 2013: 12). Bu başkanlık Türkiye'nin Cittaslow Koordinatörlüğü görevini üstlenmiştir. Türkiye'deki Yavaş Şehir ağına geçmek isteyen kentler Seferihisar'ı model ve referans göstererek ağı katılmışlardır (Bilgi, 2013: 51).

Seferihisar kenti, Cittaslow olarak onaylandıktan hemen sonra bu yönetim biçimi anlayışını bir misyon haline getirmiştir. Misyon olarak; Seferihisar kentinin Cittaslow kriterleri ve sürdürülebilir kalkınmaya ait ilkeler ile birlikte tarihi, kültürel ve yerel değerler korunarak; şeffaf, katılıma sahip olan, yerel düzeyde kalkınmayı ve kentsel gelişimi destekleyerek Seferihisar'ın daha yaşanabilir sürdürülebilir çevre ve ekonomi sistemini oluşturmayı hedefler (Seferihisar Belediyesi, 2010).

Yavaş Şehir üyelik süreci ve daha sonraki süreçte Seferihisar Belediyesi Cittaslow kriterleri içeriğinde çok fazla uygulama ortaya koymuştur. Köy pazarı faaliyetleri, fayton, bisiklet yolu projesi, enerji üretimini destekleyen RES (Rüzgar Enerjisi Sistemi) ve GES (Güneş Enerjisi Sistemi) kullanımının daha da yaygınlaştırılmasını, ekonomik kalkınma için pansiyon ve otelciliğin yaygınlaştırılması, doğa parkları, mandalina işleme tesisi kurulumu, kadın emeği evleri, Seferipazar uygulamamsı, organik üretim ve organik pazarların oluşturulması gibi sürdürülebilir kalkınmaya ait hedefler (EK.2) gerçekleştirilmiştir (Onaran, 2013: 59) . Sakin Şehir akımı Türkiye'de yerel kimlik ve yerel kalkınmayı destekleme ile sürdürülebilirlik, imaj ve turizm gelirlerini artırıcı bir rol oynamıştır (Cittaslow.org, 2020).

Fotoğraf 3.2: Seferihisar genel görünüm (kaynak: Cittaslow.türkiye.com, 2020).

Günümüzde Türkiye’de sayı 18 adet olmuştur. Türkiye’de Sakin Şehirler ağıının oluşması için üye kent sayısının 5 olması gerekmektedir. 2010 yılından sonra yoğun altyapı ve kriter çalışmalarını tamamlayan Sakarya’nın Taraklı İlçesi ve Çanakkale’nin Gökçeada, Aydın’ın Yenipazar ve Muğla’nın Akyaka kentleri veya belediyeleri Yavaş Şehir ağına üye olarak olması gereken 5 sayısı tamamlanarak *Sakin Şehir Ulusal Ağı* oluşturulmuştur. Bu durumda Seferihisar Sakin Şehirler ağıında 16. Kurul üyesi olarak yerini almıştır (Sırım, 2012: 126).

3.2.1.1.2. Akyaka (Muğla)

Akyaka, Muğla’ya bağlı Ula İlçesine ait bir belediyelik mahalle olarak geçmektedir. Cittaslow kriterleri konusunda yüksek oranda başarı sağlayan Akyaka 2011 Haziran ayında Yavaş Şehir unvanını almıştır. Akyaka nüfusu 2020 itibari ile 2967 olmuştur. Bu nüfusun 1500’ ü erkek, 1467’si de kadındır (TUİK. 2020) . Ula, Akyaka Mahallesi coğrafi konumda ise; doğu kısmında Kadın Azmağı ve Akçapınar Azmağı’nı, güney kesiminde Gökova’yı ve kuzey bölgesinde de Sakartepe’yi gören konumda yer almaktadır (Pajo ve Uğurlu, 2015).

Tarihsel sürece bakıldığında en eski adı olarak ‘İdyma’ olarak M.Ö. 5. Yüzyılın tam olarak orta sürecinde yer almaktadır. Aynı zamanda Ortaçağ döneminde de Bizans ‘a ev sahipliği yapmıştır Akyaka. Hem coğrafi konum hem de bereketli doğası ve ikliminden ötürü birçok uygarlığa ev sahibi olmuştur. Cumhuriyetten sonraki yakın

tarihe bakarsak da 1940’larda Gökabad sonraki yıllarda Akyaka olarak turizm cenneti ortaya çıkmıştır (Canlı vd. , 2016) .

Akyaka’da 2019 yılında yapılan bir akademik araştırma için halkın sürdürülebilirlik ve farkındalık bilgisini tespit etmek üzere bir anket çalışması yapılmıştır. Anket çalışması Akyaka’da yaşayan 384 kişiye uygulanmıştır. Uygulanan anketin sonucuna göre katılımcıların büyük bir çoğunluğunun adil gıda, Slow Food, adil üretim ve tüketim konusunda bilgi sahibi oldukları ve hashas oldukları ortaya çıkmıştır. Çevresel sürdürülebilirlik ve yerel pazarların sürdürülebilir olması için, yöresel ve yerel gıda aldıkları yerel pazarları en çok tercih ettikleri ortaya çıkmıştır (Bekar, Aydan vd., Nisan 2019) .

Fotoğraf 3.3: Akyaka’ dan bir görünüm (Kaynak: Muğla Eko Haber, Kasım 2019)

3.2.1.1.3.Perşembe (Ordu)

Perşembe Ordu’nun deniz kenarında bulunan bir ilçesidir. 31.542 (2020 itibari ile) nüfusa sahiptir. Doğu kısmında Ordu İl Merkezi bulunmaktadır. Batı bölümünde ise Fatsa İlçesi yer almaktadır. Güney bölümünde Ulubey İlçesi yer alıyor. 2012 yılının Kasım ayının 2’sinde Perşembe İlçesi yeterli şartlarını sağlayarak Cittaslow şehirleri arasına katılmıştır (Yılmaz, 2016: 61).

Fotoğraf 3.4:Perşembe İlçesinden genel görünüm

(Kaynak: Memleketordu.net. 1 Ocak 2019)

Perşembe İlçesi Karadeniz Sahil Yolu çalışması ile ana yoldan tüneller ile ayrılarak tekrar dinginliğini korumuştur. 2012 yılında Cittaslow akımına katıldıktan sonra şehirde çok fazla değişiklikler ortaya çıkmıştır. Yol kenarında olmamasına rağmen rota değiştirmeye sebep olan bazı özellikleri ile çok miktarda ziyaretçi ağırlamaktadır. Yerel halkın Cittaslow ve Slow Food kavramlarını özümsemesi ile yapılan eğitimler, çalışmalar gastronomi turizmi konusunda ciddi ekonomik getirisi olan faaliyete dönüşmüştür. Bunlarla birlikte Cittaslow kriterleri için şehir ve bölge planlama, çevre, sürdürülebilir ekonomi için ciddi plan ve projelere adımlar atılıp olumlu sonuçlar elde edilmiştir (Zaman, 2017).

Perşembe İlçesi'nin başlıca ekonomik faaliyeti büyük çaplı balık çiftliklerinde balık üretimi ve deniz balıkçılığı ile tarım, hayvancılık yer almaktadır. Daha çok fındık, mısır ve çay üretilir. Paplagonia, Khalybas ve Mossynoikoi medeniyetleri Perşembe ilçesinin en derin tarihinde yer alan medeniyetlerdir. Geçmişten kalma medeniyetlerin izlerini hala taşımaktadır (Çelik, 2002).

Perşembe; otel, turizm ve konaklama gibi faaliyetler konusunda çok fazla aktif değildir. Genel olarak doğal güzellikleri, denizi, yaylaları, gölleri gibi doğa harikası alanları için bol miktarda günübirlik turist almaktadır. Ekonomik faaliyeti Cittaslow olduktan sonra daha çok yöresel mutfak konusunda aktiflik göstermektedir. Perşembe genel olarak yerel halkı barındırmaktadır ve yerleşim aralıklıdır. Genel olarak ekonomik faaliyetini balıkçılıktan sağlamaktadır (Çetin, 2017).

3.2.1.1.4.Taraklı (Sakarya)

Sakarya iline bağılı bir ilçe olan Taraklı doğu kısmında Göynük, batı bölümünde Geyve kenti yer almaktadır. Marmara bölgesinde yer alan ilçe Sakarya ili sınırları içerisinde yer almaktadır. İlçenin başlıca ekonomik faaliyeti tarımdır. Denizden 485 metre yüksekte olan bir ilçedir. Genel olarak Karadeniz iklimi görülür ve yaklaşık %60'lık bölümü ormanlarla kaplıdır. Kuzey kısmında Akyazı ve güneyinde ise Gölpazarı kenti ile çevrili olan bir alanda yer alan bakir kalmış bir kenttir. Taraklı nüfusu 2020 de 6933'dür (<http://www.tarakli.gov.tr/>).

Fotoğraf 3.5: Taraklı kenti genel görünüm
(Kaynak:<https://gezentiavizz.wordpress.com/2018>).

Taraklı, diğer ilçelere göre nüfus olarak çok daha azdır fakat sosyal ve ekonomik açıdan gelişmiş ve yerel düzeyde kalkınmış bir ilçedir (Aslan, 2015:106). Taraklı ilçesi Cittaslow başvuru sonucunda 2011 yılında Yavaş Şehir üyeliğine kabul edilmiştir. Bu üyelik kabulü ile birlikte yörede el emeği ürünlere ve Slow Food yiyeceklerine olan talep çok fazla artmıştır. Aynı zamanda halk tarafından Yavaş Şehirli olmak ve Yavaş Şehir hareketinin olumlu etkileri çok fazla yansımaktadır.

Taraklı'nın tarihi Helenistik Döneme kadar uzanmaktadır. Taraklı' da birçok tarihi mekan bulunmaktadır. Tarihi mekanlara örnek verirse; değirmenler, hisar, taraklı tarihi konakları ve evleri, taraklı tarihi han, yunus paşa camii, asırlık çınar ağacı, antik dönem hamamı gibi mekanları vardır.

Çevre il ve ilçelerden Taraklı’da bulunan kaplıcalara yılın her mevsimi birçok ziyaretçi gelmektedir (Aksoy, 2014). Taraklı evleri, sokakları ve mimarisi kendine has dokusu ve yeşili ile birçok yönü ile hayran bırakan etkisi bulunmaktadır. Cittaslow ile birlikte son zamanlarda Taraklı halkı pansiyonculuk konusunda ilerleme kat etmişlerdir. Bu durum da ekonomik geliri büyük oranda artırmıştır. Bunlarla birlikte Taraklı’da yamaç paraşütü, termal, yayla turizmi gibi faaliyetlerin daha da geliştirilmesi için plan ve projeler yapılmaktadır. Bizans döneminden kalma kil hamamı ve kaplıcalar kas ve iskelet hastalıkları tedavisi amacıyla Sağlık Bakanlığı tarafından tescil ve belirlenmiş yerlerdir (Cittaslow Taraklı, 2019).

Taraklı, Yavaş Şehir olduktan sonra, akademik olarak birçok çalışmaya konu olmuştur. Bu çalışmalardan biri de 2014 yılında sürdürülebilir turizm ve ekonomik sorulmuş ve 120 adet konuta uygulanmıştır. Anket olasılık örneklem alma yöntemi ile yapılmıştır. Araştırma sonucuna göre sakin kent olmasından dolayı el sanatlarından gelir elde edenlerin oranı %73 artmıştır. Yeme içme konaklama ile gelir elde edenlerin sayısı %66 artmıştır. Yöresel yemeklerin turistlerin ilgisini çektiğini söyleyenler %54 oranındadır. Ankete göre Taraklı’nın Sakin Şehir seçilmesinin büyük oranda fayda sağladığını ifade edenler %77 oranındadır. Taraklı’dan dışa göçün %62 oranında azaldığını belirtmiştir. Taraklı’nın gelişimine Slow Food’un etkisinin ve katkısının olduğunu belirtenler %72 oranındadır (Arslan, E. ,2016).

3.2.2.Dünya’da Cittaslow Şehirleri

Küresel boyutta yapılan çalışmalar ve yayılmanın etkisi ile Cittaslow(Yavaş Şehirler) İtalyan girişimi ile en çok İtalya ‘da Toskana ve Umbria ‘da görülmüştür. 2001 yılında uluslararası sertifikalar ilk kez yirmi sekiz adet olan İtalyan şehirlerine verilmiştir. Günümüzde Dünya çapında 30 ülkede, 264 şehirde Cittaslow üyeliği bulunmaktadır. Bu kentlerin 20 adet dünya genelinde ağı bulunmaktadır. Merkezi Palazzo Dei Sette, Orvieto(İtalya)’dır (www.Cittaslow.org).

Üye olan ülkeler; Avustralya, Belçika, Kanada, Avusturya, Danimarka, Çin, Finlandiya, Kolombiya, Macaristan, Almanya, Büyük Britanya, Fransa, İzlanda, Japonya, İtalya, İrlanda, Norveç, Hollanda, Yeni Zelanda, Portekiz, Polonya, Güney Kore, İsveç, Tayvan, Rusya, İspanya, Güney Afrika, Türkiye, İsviçre, A.B.D. ve K.K.T.C’dir (www.Cittaslow.org).

Tablo 3.2: Dünyadaki Cittaslow şehirleri(www.Cittaslow.org, 2020).

Ülke	Cittaslow Şehir
Avusturalya	Goolwa, Katoomba, Yea
Belçika	Jurbise, Chaudfontaine, Enghien, Estinnes, Lens, Maaseik, Silly.
Kanada	Cowichan Bay, Lac-Mégantic, Naramata, Wolfville
Avusturya	Enns, Hartberg, Horn.
Danimarka	Mariagerfjord, Svendborg.
Çin	Changjia (Gaoqing County), Changshan - Zigang _In progress, Erdaobaihe (Changbai Mountain) , Fuli (Fuchuan Yao Autonomous County) , Jingyang (Jingde County) , Luzhi (Wuzhong District), Maolin (Yudong New District), Shimenshan (Qufu city) , Songbai(Shennongjia Forest District) , Yanyang (Meizhou city) , Yaxi (Gaochun County) , Yuhu (Wencheng County).
Finlandiya	Kristinestad.
Kolombiya	Pijao.
Macaristan	Hódmezővásárhely.
Almanya	Bad Essen, Bad Schussenried, Bad Wimpfen, Berching, Bischofsheim, Blieskastel, Deidesheim, Hersbruck, Lüdinghausen, Maikammer, Meldorf, Michelstadt, Nördlingen, Penzlin, Schneverdingen, Schwetzingen, Spalt, Überlingen, Waldkirch, Wirsberg, Zwingenberg.
Büyük Britanya	Aylsham, Berwick upon Tweed, Llangollen, Mold, Perth.
Fransa	Cazaubon, Créon, Labastide d'Armagnac, Loix, Mirande, Saint Antonin Noble Val, Samatan, Segonzac, Simorre, Valmondois.
İzlanda	Djupavogshreppur.
Japonya	Kesennuma, Maebashi-Akagi.
İtalya	Abbiategrosso, Acqualagna, Acquapendente, Altomonte, Amalfi, Amelia, Anghiari, Asolo, Baiso, Barga, Borgo Val di Taro, Bra, Brisighella, Caiazzo, Capalbio, Casalbeltrame, Castel Campagnano, Castelnovo nè Monti, Castelnuovo Berardenga, Castel San Pietro Terme, Castiglione Olona, Castiglione in Teverina, Cerreto Sannita, Chiavenna, Chiaverano, Cisternino, Città della Pieve, Città Sant'Angelo, Civitella in Val di Chiana, Controguerra, Cortona, Cutigliano - Comune di Abetone Cutigliano, Ficulle, Fontanellato, Francavilla al Mare, Galeata, Gioi, Giuliano Teatino, Gravina in Puglia, Greve in Chianti, Grumes - Comune di Altavalle, Guardiagrele, Levanto, Marradi, Massa Marittima, Monte Castello di Vibio, Montefalco, Morimondo, Mulazzo, Novellara, Orsara di Puglia, Orvieto, Parrano, Pellegrino Parmense, Penne, Pianella, Pollica, Positano, Pratovecchio - Stia, Preci, Ribera, Salorno, San Miniato, San Potito Sannitico, Sant'Agata di Puglia, Santarcangel di Romagna, San Vincenzo, Santa Sofia, Scandiano, Sperlonga, Stio, Suvereto, Teglio, Tirano, Todi, Tolf, Torgiano, Trani, Travacò Siccomario, Trevi, Turbigo Usseglio, Vigarano Mainarda, Zibello.
İrlanda	Clonakilty.
Norveç	Levanger, Sokndal, Ulvik.
Hollanda	Alphen-Chaam, Borger-Odoorn, Echt-Susteren, Eijsden-Margraten, Gulpen-Wittem, Heerde, Midden-Delfland, Peel en Maas, Vaals, Vianen, Westerwolde.
Yeni Zelanda	Matakana.
Portekiz	Sao Bras de Alportel, Silves, Tavira, Viana Do Castelo
Polonya	Barczewo, Bartoszyce, Braniewo, Biskupiec, Bisztynek, Działdowo, Dobrze MIasto, Głubczyce, Goldap, Górowo Iławeckie, Jeziorany, Kalety, Lidzbark, Lidzbark Warminski, Lubawa, Murowana Goślina, Nidzica, Nowe Miasto Lubawskie, Nowy Dwór Gdański, Orneta, Olsztynek, Pasym, Prudnik, Rejowiec Fabryczny, Reszel, Rzgów, Ryn, Sępól, Sianów, Sierpc, Wydminy
Güney Kore	Cheongsong County, Damyang County, Gimhae, Hadong County, Jecheon City, Jeonju City, Mokpo City, Namyangju City, Sangju City, Seochon County, Shinan County, Taeon County, Wando County, Yeongwol County, Yeongyang County, Yesan County,

İsveç	Falköping.
Tayvan	Fonglin, Nanzhuang, Sanyi
Rusya	Svetlogorsk.
İspanya	Balmaseda, Begues, Begur, Bubiön, Lekeitio, Mungia, Pals, Rubielos de Mora, Villa de La Orotava.
Güney Afrika	Sedgefield.
Türkiye	Ahlat, Akyaka, Eğirdir, Gerze, Gökçeada, Göynük, Halfeti, Köyceğiz, Mudurnu, Perşembe, Şavşat, Seferihisar, Taraklı, Uzundere, Vize, Yalvaç, Yenipazar, Güdül
İsviçre	Falköping
A.B.D.	Sebastopol, Sonoma.
K.K.T.C.	Geçitkale, Lefke, Mehmetçik, Yeniboğaziçi, Tatlısu

Fotoğraf 3.6: Dünya’da Cittaslow şehirleri dağılımı (Kaynak:Cittaslow.org, 2020).

Fotoğraf 3.6 incelendiğinde Cittaslow şehirlerinin tıpkı geçmişteki gibi tüm önemli ticari güzergahlarda ve insan doğasına uygun yaşam alanlarında bulunduğunu, sosyo- ekonomik açıdan geniş yayılım gösterdiğini söyleyebiliriz.

3.2.2.1. Dünya’daki Cittaslow Şehirlerinden Bazı Örnekler

3.2.2.1.1.Orvieto (İtalya) Cittaslow Kenti

Orvieto İtalya’da denize kıyısı olmayan ve diğer ülkelerle de komşu olmayan tek bölgesidir. Umbria’da bulunmaktadır. Aynı zamanda Cittaslow’un başkenti olarak kabul edilmektedir 1999 yılından sonra Slow Food ile başlayan Cittaslow un İtalya ‘da başkentidir. Terni şehrine bağlıdır. Bu kent Roma ve Floransa sahalarının tam ortasında

yer alan 325 metre yükseklikte olan bir tepede yer almaktadır (Cittaslow Orvieto, 2020). Orvieto kentinin tarihçesi M.Ö. 9. Yüzyıla kadar dayanır. Bu y.y. da Etrüskler'in yerleşmesi ile bu Tahir serüveni başlar. Daha sonra kent Romalılar, Gotlar ve en sonda Lombardların hakimiyetinde kalmıştır. Roma döneminde de bu şehir her zaman önemli olarak kalmıştır. Geçmiş yıllarda çok önemli bir kültür ve eğitim merkezi olan Orvietto hala üniversite binası bulunmaktadır. Bu binada Aquinalı Thomas uzun bir süre ders vermiştir (Atlas, 2015: 78).

Fotoğraf 3.7:Orvieto kenti 1650 ve günümüzdeki hali (Kaynak: Onur Donat, Yüksek Lisans Tezi, s.7; Onur Donat sanderusmaps.com ve wikipedia.org'dan.).

Orvietto kentinin 1650'li yıllarda ve günümüzde çekilmiş fotoğraflarından dokusunu hiç bozmadığını ve böyle de ekonomik faaliyetinin, sürdürülebilirliğinin sağlanabileceğinin en net görsel ifadesi olarak fotoğraf 3.7 'de bunu görebiliriz.

Orvieto şehrinin altında çok sayıda tünel sarnıç ve kilise bulunmaktadır. Coğrafi özelliğinden dolayı tuf kayalık üstüne kurulu bir şehir olduğu için böyle bir özelliğe sahiptir (Cittaslow Orvietto, 2020). Şehir yeşil doğası, sarp kayalıkları ve tarihi eserleri ile önemli bir turizm şehri olmuştur. Şarap, zeytinyağı ve bir çeşit çöreği ile marka ürünlerin çıkış noktası olarak ekonomik açıdan sürdürülebilirlik ve güç sağlamıştır. Kent farklı festivallere ev sahipliği yapar. Bunlar Orvieto lezzet festivali ve Pentekost bayramıdır (Cittaslow Orvieto, 2020). Yerel mutfağı ve yavaş Pazar uygulamaları ile yerel anlamda ekonomik faaliyetini devamlı kılmaktadırlar. Orvieto'da Cittaslow ile

birlikte kriterlere uygun çalışmalar daha da genişletilmiştir. Bunlara en iyi örnek bisiklet için yolların genişletilmesi ve yaya yolu uygulaması olmuştur (Cittaslow Orvieto, 2017). İnsanlar toplanıp birlikte etkinlik yapabilecekleri mekanları önemsemektedirler. Orvieto’da her yıl okullarda çocuklar için tat ve lezzet eğitimi, farklı çeşitte toplantılar ve sergiler yapılmaktadır (Miele, 2008: 143). Sürdürülebilir kalkınma için topyekün yık ve inşa et anlayışı yerine fotoğraf 3.7’de da görüldüğü üzere yeniden keşfet ve yeniden düzenle anlayışı net biçimde görülmektedir.

3.2.2.1.2. Kesennuma (Japonya)

Kesennuma Şehri, Miyagi Eyaletinin kuzey ucunda, Japonya’da Honshu Adası Tohoku bölgesindedir. Kesennuma, Pasifik Okyanusu kenarında ve yemyeşil doğaya sahip bir kasabadır. Açık deniz alanına yakın en yakın liman kentidir. Açık deniz balıkçılığı ve küresel balıkçılık için en kıymetli üçlü noktadan biridir Kesennuma. 2 Ocak 2014’de Cittaslow ağıda dahil olmuştur.

Kesennuma Şehri doğal liman özelliğine sahip olduğu için su ürünleri yetiştiriciliği konusunda sürdürülebilir yapıya sahiptir. Ayrıca turizm ve milli parkı ile sürdürülebilir turizm konusunda, deniz ürünleri ile de Slow Food faaliyetinin artması ile ekonomik açıdan yerel kalkınma sağlamıştır. Kesennuma adı, M.S. 600 yıllarında eski bir tapınak yazıtlarında ilk kez ifade edilmiştir (Cittaslow.org).

Fotoğraf 3.8: Cittaslow üyesi Japonya Kesennuma kenti

(Kaynak: <https://www.flickr.com/photos/ys-waiz/20563705071/in/photostream>).

2011 Japonya ‘daki büyük deprem ve tsunamide Kesennuma ‘da nüfus 1200 iken toplamda tsunami ile birlikte 220 kişi kaybolmuştur. Bu durum bu kasabanın denizden gelen çekiciliğinin yanı sıra bu mirasın, dünyanın diğer bölgelerindeki olumsuz yönlerinde olduğu gibi bir etmen olduğu ortadadır (Cittaslow.org). Burada farklı bir Cittaslow özelliği ortaya çıkmıştır. Kriterler ile yeniden yapılanma projesi olarak yeni inşalar geçmişi koruma gibi faktörler de göz önüne alınarak ‘Okyanus ile Yaşamak ‘ projesi ile yeniden yapılanmıştır. Bu yapılanma ile tekrar kendine yeten, ekonomik sürdürülebilirliği sağlanan bir kent haline gelmektedir. Gerek festivalleri gerek tarımsal üretim gerek turizm ekonomisi konularında Cittaslow şehri olarak yeniden yapılanmıştır (<https://www.Cittaslow.org/network/kesennuma>).

3.2.2.1.3. Sokndal (Norveç)

Bir İskandinav ülkesi olan Norveç Sokndal, 2003 yılında çalışmaları sonucunda Cittaslow üyeliğine kabul edilmiştir. Norveç’in güney bölümünde eyer alan Rogaland kısmında yer almaktadır. Ortalamam rakım 600 metredir. Sokndal kenti ekonomik olarak balıkçılık ve maden işletmeciliği ile meşguldür (Cittaslow Sokndal, 2017). Doğal ve coğrafi güzellikleri ile kentin jeolojik yapısı ve Magma Jeolojik ulusal parkının bir bölümüdür. Kuzey deniz bisiklet yolları Sokndal’dan geçmektedir. 18.yy.’dan kalma çok sayıda ahşap evin ve yerel coğrafyanın korunduğu bölgedir (Atlas, 2015: 84-85). Cittaslow için Sokndal Belediyesi genel olarak temel üç hedef belirlemiştir. Kent için yaşam kalitesinin daha da iyileştirilmesi, misafirperverlik uygulamaları ve yöresel değerlerin korunarak daha da geliştirilmesi (Kommune Sokndal, 2017). Belediye 11 kişiden oluşan bir Yavaş Şehir meclis üyesi ortaya çıkarmıştır. Bu meclisin görevi Sokndal ile ilgili ne kadar tavsiye ve gözle görünür yapılması ve uygulanması gereken özellik varsa bunları yereldeki yöneticilerle paylaşmak temel görevleridir (Kommune Sokndal, 2017). Kentin bir özelliği de yerel düzeyde gelişim için kente gelen ziyaretçileri turist değil misafir olarak benimsemeleridir (Atlas, 2015).

Fotoğraf 3.9: Norveç Sokndal'dan bir görünüm.

(Kaynak: <https://en.wikipedia.org/wiki/Sokndal>).

3.2.3. Türkiye’de Sürdürülebilir Yerel Kalkınma İçin Sakin Şehirlerin Çoğalması

Ekonomik kalkınma, Türkiye’nin hür, müstakil, daima daha kuvvetli, daima daha refahlı Türkiye idealinin belkemiğidir.

Mustafa Kemal ATATÜRK

Son zamanlarda Sakin Şehir akımı yaklaşımı ve uygulamaları şehir kalkınması ve turizm faaliyetlerine yüksek oranda katkı sağlamaktadır. Dünyanın çok farklı bölgelerinde çok farklı alanlarında özgün kentler oluşturularak, kent dokusuna ve ekonomik faaliyetinin sürdürülebilirliğine uygun biçimde yatırımlar ve pazarlar oluşturulmuştur. Türkiye’de de benzer olaylar dizilimi yaşanmıştır. Daha çok turistik ürün pazarlama aktivitesinin dışında daha özgün biçimde pazarlama anlayışı çalışmaları yapılmıştır. Yereldeki farklı pazarlar konusunda özgün biçimlerdeki planlamalar ile marka adı altında Pazarlar ve yerel düzeyde sürdürülebilir iktisadi gelişimi hedef alarak çalışmalar yürütülmektedir. Cittaslow özünde halkın yaşam kalitesini artırmak hedefi barındırmaktadır (Coşar, 2014:229; Presenza vd., 2015:486). Bu zemini ve sistemli yaşam biçimini gündelik hayata Cittaslow planlaması olarak oturtmuşken kent markalaşması ve imajının pazarlanması ayrıca bir değerlendirme konusudur (Coşar, 2014:229; Presenza vd. 2015:486).

Cittaslow ağının Dünya’da ve Türkiye’de hızlı yol alması ile birlikte cazip bir model olarak buna uygun olan birtakım kentler bu üyelik için çalışma ve planlama yapma yoluna gitmişlerdir. Türkiye’de Seferihisar’ın ilk kez Sakin Şehir üyeliği ve unvanını almasından sonraki süreçten hemen sonra diğer şehirlerde de girişimler olmuştur. Bunun için bazı kentler resmi birtakım girişimlerde bulunmuşlardır. 2014’den sonra sakin kent sayısının artması ile Türkiye’de de Ulusal Ağ oluşturulmuştur. Ulusal Ağ için ülkede seçilen yöneticilerin Cittaslow konusunda kentlerin yönetim ve organizasyonu için açık bir vizyona sahip olmaları gerekir. Ağ yönetimindeki kentler Yavaş Şehir hareketinin çerçevesini belirleyen ve yönlendiren rol model kentler olduğundan dolayı şeffaf ve tarafsız olmaları gerekir (Ergüven, 2011: 208).

Bir yerel kalkınma modeli olarak Sakin Şehirlerin oluşturulması önemli bir gelişmedir. Yavaş Şehir ile birlikte gelen yeni tanıtımlar, yeni fırsatlar ve turistik faaliyetler de Türkiye’de sakin kent olgusunun bir parçası olmuştur. Tüm Dünya’da olduğu gibi Türkiye’de de sakin kentler yerel ve yöresel, tarihi doku birbirinden bağımsız, yürütülen ekonomik faaliyetler de farklılık göstermektedir. Genel olarak bu Yavaş Şehirlerin küçük biçimde kalmaları ulaşım ağının farklı açısında kalmaları sonucu ortaya çıkmıştır (Mayer ve Knox, 2010: 1546; Sezgin ve Ünüvar, 2011: 35).

Genel çerçevesi ile Türkiye’deki Cittaslow kentlerinde ekonomik yönelim tarım, hayvancılık ve bölgesel turizm odaklıdır. Deniz kenarı olması ve tarihi dokusunun olması durumuna göre değişiklik gösterir. Perşembe, Gökçeada, Seferihisar, Akyaka kıyı şeridinde olmasının avantajını yüksek oranda sağlamaktadır. Örneğin Taraklı ile Halfeti kültür odaklı çalışmalar yapmıştır, keza dokusu da buna uygundur. Daha farklı olarak Vize, Yalvaç ve Yenipazar tarım ve turizm faaliyeti ağır basmaktadır. Sakin kentli olmak yerel kalkınmada tanınırlık düzeyi arttıkça pozitif etki gösterir. Sakin kent Türkiye’de bir tanıtım ve pazarlama anlayışı olarak öne çıkar (Ergüven, 2011: 208). Popülaritenin artması ile uygulanacak akılcıl faaliyetler ile her zaman ekonomik olarak hızlı bir ivme kazanılabilir. Bu durumda sakin kentli olmak şehir tanıtımı, turizm potansiyeli ve özgün ürünlerin pazarlanması açısından fırsatta üstünlük sağlar. Buna en net örnek: Ordu/ Perşembe sakin kenti Cittaslow olmadan önce ve olduktan sonraki basın haberleri incelendiğinde, üyelikten önceki zamanda kent ile ilgili çıkan haber daha azken sonrasındaki üç aylık dönem içinde, kalkınma, turizm ve birtakım girişimcilik ile

ilgili hususlarda neredeyse 2 kat daha çok haber ve gündem olduğu ortaya çıkmıştır (Yıldırım ve Karaahmet (2013: 18-19).

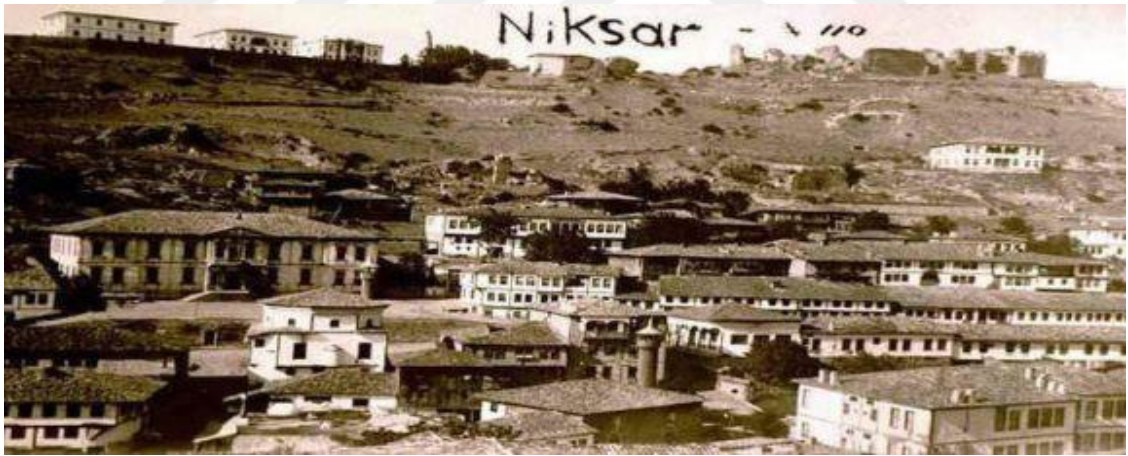
Cittaslow anlayışı direkt turizm ve turizm faaliyetlerini hedef alan bir girişim değildir (Yurtseven ve Kaya, 2011: 93). Fakat bununla birlikte Cittaslow anlayışı politikalarının altyapısı ile dolaylı olarak sürdürülebilir yerel kalkınmayı yoğun bir biçimde desteklemektedir (Yıldırım ve Karaahmet, 2013: 15). Türkiye ‘de sakin kent akımının yaygın hale gelmesi ve sürdürülebilir turizm faaliyetinin de düzenli bir biçimde süregelmesi önem arz eder. Türkiye’de de devamlılık arz eden Cittaslow faaliyetlerinin amacında bu gerçek çoğunlukta yatmaktadır. Basit bir biçimde salyangoz ambleminin daha çok ön planda olması, vurgulamanın ağır yapılması tabelalar ve salyangoz simgesinin ilgili alanlarda bulunması bu amacın başlıca göstergesidir. Tanıtım ve şehir kimliği faaliyetleri konusunda model olarak Servon ve Pink (2015: 335)’in yaptığı araştırmada İrlanda’da sakin kent olan Clonakilty ‘de turist bilgi ofisinde Cittaslow ile ilgili bilgi broşürü ya da amblem bulunmadığını dile getirmiştir. Aynı biçimde İspanya’da Cittaslow şehirlerinde uygulanan saha verilerine göre şehir kimliklendirme açısından salyangoz simgesinin sadece tek bir alanda giriş kısmında olduğunu belirtmişlerdir.

BÖLÜM 4:CITTASLOW KRİTERLERİ AÇISINDAN NİKSAR İLÇESİ'NİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Tarihte önemli bir yere sahip olan Niksar, yıllar boyunca bozulmamış dokusu içinde sosyo-ekonomik varlığını belirli standartlar çerçevesinde sürdüren bir kenttir. Yerelde sürdürülebilir kalkınmanın sağlanması düşüncesi çerçevesinde, kentin binenleri ve bilinmeyen değerlerini bu bölümde ortaya koyularak, İlçenin Cittaslow açısından kriter değerlendirmeleri yapılacaktır.

4.1.NİKSAR İLÇESİ'NİN TANITIMI

Bu bölümde Niksar isminin tarihsel süreçteki değişimlerinden bahsedilerek ilçenin konumu, coğrafi özellikleri, tarihi, sosyo-ekonomik özellikleri ve tarihi değerlerinden bazılarına örnekler verilecektir. Fotoğraf 4.1'de 1900'lerde Niksar'ın kale ve Kale İçi Mahallesi genel hatları ile görülmektedir. Günümüzde de fotoğrafta bulunan yapıların birçoğu hala ayaktaadır.

Fotoğraf 4.1: Niksar, 1900'lerden bir görünüm (Kaynak: eskitürkiye.net, 2020).

4.1.1.Niksar Adının Kaynağı (Nik-Hisar, Neocaeserea.)

Kuruluş yılı: 1861

Rakım: 350

Yüzölçümü: 955km²

İl merkezine uzaklığı:56 km İl merkezi: Tokat

Belde sayısı: 6, köy sayısı: 83 (www.tokat.gov.tr, 2020) .

Sen Türkiye gibi aydınlık ve güzelsin. Benim doğduğum köyler de güzeldi sen de anlat doğduğun yerleri anlat biraz.

Cahit KÜLEBİ

Helenistik çağda araştırma yapıldığında Niksar adının kaynağı bu döneme kadar inmektedir. Amasya’lı coğrafyacı Strabon (M.Ö. 63-M.S. 19), şehir hakkında Pontus Kralı Mithridates’in bir başkentinin olduğu ve adınında Kaberia (Caberia) olarak geçtiğinden bahsetmiştir. Daha sonraki dönemlerde General Pompeus; kentin adını Diospolis şeklinde değiştirdiği tarihi kaynaklarda yazmaktadır (M.Ö.66-62). Roma dönemi ile birlikte İmparator Augustus kentin adını Sebaste olarak değiştirmiştir (M.Ö. 8). M.S. 14-37 ‘de Tiberius zamanında Yeni Kayseriye anlamını taşıyan yeni isim; Neokaiseria (Neocaesarea) olmuştur. O döneme ait olan sikkelerden de bu net bir biçimde görülmektedir. Başka bir biçimde farklı kaynaklardan Danişment Gazi ‘nin Tokat seferinden sonra Niksar için (o dönemde Neocaesarea) , ” Nik iyi hisar, inşallah fethe müesser oluruz ” dediğinden bahsedilmektedir. Bu kısa bir süre sonra Nikhisar’a dönüşür (Akar, 1998). 1672’de Evliya Çelebi Seyehatnamesinde Nikhisar’dan kısaca Niksar olarak bahsetmiştir (Tahir,1972),(www.tokat.gov.tr.)

4.1.2.Niksar’ın Bulunduğu Coğrafi Bölgenin Tanımlanması

Siz baksanız bir şey göremezsiniz, Benim yurdumdur orası Ardıçlar, gürgenler, tozlu yollar. Tokat’la Niksar arası.

Cahit KÜLEBİ

Niksar, Orta Karadeniz Bölümünün güney doğu kısmına düşen, Canik Dağlarının Aşağı Kelkit Vadisine kurulmuş, Kelkit Irmağının üstünden geçtiği vadi güzergahı boyunca birçok coğrafi güzelliği barındıran bir bölgede yer alır. Canik Dağlarının Kelkit Vadisine uzanan güney eteklerde, Çanakçı Deresi ve Maduru Deresi güzergahında kurulmuştur. Niksar’ın güneydoğusunda Başçiftlik İlçesi, Doğusunda Reşadiye İlçesi, güneyinde Almus İlçesi, güneybatısında Tokat İl merkezi, kuzeybatıda Erbaa İlçesi bulunmaktadır (Yalçın, 2010). Kuzey ve kuzeydoğu kısmında Ordu’nun

İlçeleri olan Akkuş, Korgan, Aybastı İlçeleri ile çevrilidir (Fotoğraf 14), (oka.gov.tr, 2020).

Fotoğraf 4.2: Niksar İlçesi'nin bulunduğu konum (Kaynak: www.oka.org.tr).

4.1.3. Niksar İlçesi'nin Coğrafi Özellikleri

Bizim bir dünyamız var ki istesek güzel olur.

Cahit KÜLEBİ

Niksar İlçesi koordinat olarak 40° 33'-40° 36' kuzey enlemleri ile 36° 54'-36° 59' doğu boylamları civarında konuşlanmış yerleşmiştir. Tarıma elverişli bir iklim yapısına ova boyunca hakimdir. Genel olarak Karadeniz İklimi ve İç Anadolu ' da görüldüğü gibi Karasal İklim geçiş bölgesinde yer alır. Yükselti farkı, ova ve vadi yapısı, bulunduğu geçiş kuşağı etkilerinin de oluşturdu farklı bir özellik ile belli bölgeleri mikroklima olarak Akdeniz iklimi özelliğini yansıtan bitki çeşitliliği ve iklim yapısı görülür. Kış aylarında ortalama sıcaklık genel olarak ortalama +4 derecedir. Zemheri olarak kabul edilen bölgesel olarak her kış vaktinde ise yaklaşık 40 gün kadar sıcaklı eksilerde seyredebilir. Yaz aylarında ortalama hava sıcaklığı 25 santigrat derecedir. Yine aynı şekilde 40 derecelere kadar sıcaklık çıkmaktadır. Tarım arazisi bakımından elverişli bir ova olan Niksar ovası, yılda birden çok ürün vermektir. Sahip olduğu Kelkit vadisi boyunca uzanan Niksar ovasının bereketli topraklarında her türlü tarım ürünü yetişmektedir. Bunlara örnek verirsek; Buğday, arpa, çavdar, mısır, fasulye, nohut, yeşil mercimek, patates, soğan, şeker pancarı gibi ürünlerdir. Seracılık ürünleri, yaş sebze ve meyvecilik (armut, ayva, badem, ceviz, çilek, dut, elma, erik, fındık, incir,

kayısı, kestane, kızılıçık, kiraz, muşmula, nar, şeftali, üzüm ve vişne) ürünleri de üretilmektedir. Bölgede küçükbaş ve büyük baş hayvancılık ayrıca kümes hayvancılığı, arıcılık faaliyetleri de yapılmaktadır (oka.org.tr).

Niksar ovasından geçen Kelkit nehri Türklerden önceki medeniyetlerde de bölgeyi anlamlandıran en güzel coğrafi özelliktir. Nehrin ismi o dönemlerde “Lykos: Işıltı Nehri”, olarak anılmaktaydı. Türkler tarafından da “Uluırmak” olarak adlandırılmıştır (www.tokat.gov.tr, 2020).

4.1.4.Niksar İlçesi’nin Tarihi

Tarihi değerlerin, coğrafi ve tabiat dokusunun bir bütün olduğu Niksar; Hitit, Pers, Pontus, Roma, Bizans, Danişmend, Selçuklu, Beylikler Döneminde ve Osmanlı zamanında her dönem için detaylı bir şekilde cazibe merkezi olmuştur (Şenol, 2013). Jeopolitik konumu ile iklimi, toprağı ile Anadolu’da aktif fetihlere konu olan ender bölgelerden birisidir. Pers İmparatorluğu hakimiyeti bitmesi ile kurulan Pontus Krallığı döneminde Niksar Caberia olarak anılmıştır. Bu dönemlerden kalma birçok tapınak, saray ve yerleşim yeri inşa edilmiştir. Şehir, M.Ö. 72 ‘de şehir Pontus Roma savaşından sonra Romalılar’ın eline geçmiştir. Neocaesarea, Diospolis ve Sebaste isimleri Romalılar döneminde Niksar’ın anıldığı isimlerdir. Daha sonra, M.S. 395 civarında Niksar Bizans egemen olmuştur. Uzun yıllar süreç böyle işlerken XI.yy’dan sonra Türklerin haçlı seferleri Anadolu’ya olmaya başlamıştır. Malazgirt savaşı sonrasında Niksar Artuk Bey tarafından fethedilmiş fakat 1073’de bu yine son bulmuştur. Bizans ile süregelen mücadele sormasında asıl fetih Danişmendli Devleti’ nin kurucusu olan, Melik Danişmend Gümüştekin Ahmet Gaziyapmıştır. Bu aşamadan sonra hem bir üs hem de Danişmend başkenti olmuştur kent. Rum’lar ile mücadelede önemli bir merkez olmuştur. 1175 yılında Niksar Selçuklu topraklarına katılmıştır (2. Kılıçarslan dönemi). 1300 ‘lerde ise Önce Eretna devleti ve sonra Tacettinoğulları Beyliği’nin toprakları halini almıştır. Bölgede yaşanan savaş ve kargaşalardan sonra, 1398 yılında Yıldırım Beyazıt’ın oğlu Süleyman Çelebi Niksar topraklarını Osmanlı topraklarına katmıştır. Tarihte birçok savaşa sahne olan Niksar; Osmanlı döneminde Fatih Sultan Mehmet tarafından Trabzon seferi sırasında uğradığı merkez olmuştur. Ayrıca Yavuz ve Kanuni’nin doğuya yaptığı seferleri sırasında uğradıkları tarihi şehirdir. Son olarak da Osmanlıların son döneminde Tokat Sancağı’na bağlı olan bir kaza olarak kayıtlarda geçmektedir. Niksar’da Roma dönemi, Bizans dönemi, Selçuklu

dönemi, Danişmentli yılları ve Osmanlı Devleti dönemine ait pek çok eser hala varlığını sürdürmektedir (www.tokat.gov.tr, 2020).

4.1.5. Niksar İlçesi'nin Nüfusu

2019 Yılı verilerine göre ilçe nüfusu 65.308 'dir. Yüzde olarak %49 'u erkek, %51'i kadındır. 65.308 olan ilçe geneli köyler de dahil olan nüfustur. Niksar ilçe merkez nüfusu 38.040'dır. Belde ve köylerin toplamı 27.268'dir (www.nvi.gov.tr).

4.1.6. Niksar İlçesinde Eğitim

İlçede 52 adet okul, 594 derslik, 787 öğretmen, 8889 adet öğrenci bulunmaktadır (Niksar.meb.gov.tr) . İlçe merkezinde (GOP) Gaziosmanpaşa Üniversitesine bağlı Niksar Sosyal Bilimler Meslek Yüksekokulu, Teknik Bilimler Meslek Yüksekokulu ve Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu eğitim öğretim yapılmaktadır. Pazarlama, reklamcılık, yönetim, organizasyon, finans, bankacılık, sigortacılık, muhasebe, vergi ve otel- konaklama bölümleri yer almaktadır. Teknik bölümde ise elektrik, enerji ve otomasyon gibi bölümler yer almaktadır (oka.org.tr, 2020).

4.1.7. Niksar İlçesi'nin Ekonomisi

Niksar ekonomisi genel olarak tarıma dayalıdır. İlçede ekonomik döngü genel olarak tarım, hayvancılık ve orman ürünlerinden oluşan ürünler ile sağlanır. İlçede yaklaşık olarak 9500 civarında tarım ile faaliyet gösteren işletme bulunmaktadır (tokat.gov.tr, 2019). Bu birlik veya işletmelerin bazılarının güncel üye sayısı tablo 4.1'deki gibidir.

Tablo 4.1:Niksar İlçesinde bazı kooperatif ve birliklerin isim ve sayı gösterimi
(Kaynak:(tokat.gov.tr, 2019).

Kooperatif ve Birlikler	İşletme Sayısı
Ticaret ve Sanayi Odası Kayıtlı Tüccar	504
Motorlu Taşıyıcılar Kooperatifi	5
Konut Yapı Kooperatifi	3
Tüketim Kooperatifi	1
Tarımsal Kalkınma Kooperatifi	7
Esnaf Kefalet Kooperatifi	1
Küçük Sanayi Sitesi Kooperatifi	1
Üretici Birliği	2
Anonim Şirket	61
Limited Şirket	181
Sanayi Sitesindeki Toplam Kişi Sayısı	980

Niksar ovası ve ekili dikili arazileri bölgenin iklim mikro klima özelliğinden dolayı verimli ürünler sunar. Kelkit ırmağının verimli alüvyon toprakları ile sulak alanlar sayesinde ova sulu tarım yapmaktadır (Özbay, 2013). İklim koşulları da önemli etkindir. Bu sebeple birçok tarım ve sanayi ürünü yetişmektedir. Birtakım ürünler daha fazla ön plandadır. Gerek toprak yapısı gerekse iklim şartları ceviz ve bağcılık (üzüm) ekim dikimini ön plana çıkartmıştır. Salamuralık yaprağı ün kazanmış ürünlerindendir. Şeker pancarı, tütün, patates, salçalık domates ve soğan gibi ürünler en çok ekonomik katkı sağlayan ürünlerdir. Bunun yanı sıra mahlep ürünü işlenerek yurt dışına pazarı yapılmaktadır. Son zamanlarda çeltik ve kanola da yetiştirilmektedir. Bu ürünler bölgeye ekonomik katkı sağlamaktadır Ayrıca, un fabrikaları, kireç tesisleri, üzüm ve yaprak işlemesi tesisleri, süt ve süt ürünleri tesisi, tekstil fabrikaları, hazır beton fabrikaları bulunmaktadır. Enerji sektörü için ise Tokat'ın 2. Büyük HES (HidroElektrik Santrali) olan Köklüce HES bulunmaktadır (www.tokat.gov.tr) .

4.1.8. Niksar İlçesinde Tarım ve Hayvancılık Verileri

İlçenin toplam ekilebilir alanı, ekili dikili alanları, bitkisel ve hayvansal üretim değerleri aşağıdaki tablolarda güncel bilgilere göre derlenmiştir.

Tablo 4.2: Niksar'da toprak varlığı kategorileri gösterimi

(Kaynak: oka.org.tr ve tokat.tarım orman.gov.tr.'de derlenmiştir, 2019).

Toprak Varlığı	Alan (da)
Toplam Tarım Alanı	351.748
Tarımda Sulu Toprak Alan	125.889
Tarımda Kuru Toprak Alan	225.859
Orman Alanı	450.390
Çayır Mera Alanı	69.000
Tarım Dışı Alan	46.862
Tarım dışı ve Tarım Dışı Arazi Varlığı	918.000
Tarla Ürünleri (Tahıl ve Yumru Bitkiler)	317.866
Sebze Dikim Alanı	13.190
Meyve Dikim Alanı	15.957
Örtü Altı Sebzelik ve Meyvecilik	80 dekar

Tablo 4.3: Niksar’da üretilen tarım ürünleri miktarı

(Kaynak:oka.org.tr ve tokat.tarimormman.gov.tr ‘den derlenmiştir, 2019).

Sebze ve Meyve Üretim	Miktar (Ton)
Tarla Ürünleri Üretim Miktarı	274391
Sebze Üretim Miktarı	39370
Meyve Üretim Miktarı	10272

Niksar’da ekilen tarla ürünleri: Arpa, ayçiçeği, buğday, çavdar, fasulye, fiğ, haşhaş, korunga, mısır, nohut, patates, soğan, süpürge otu, şeker pancarı, tütün, yeşil mercimek, yonca ve yulaftır. Sebze ürünleri de genel olarak şu şekildedir: Bakla, balkabağı, barbunya, biber, domates, fasulye, havuç, salatalık, ıspanak, kabak, karpuz, kavun, lahana, marul, maydanoz, patlıcan, pırasa, soğan ve turp. Niksar meyvecilikte de iddialı üretime sahiptir. Bu ürünler: armut, ayva, badem, ceviz, çilek, dut, elma, erik, fındık, incir, kayısı, kestane, kızılcık, kiraz, muşmula, nar, şeftali, üzüm ve vişnedir. Yukarıdaki tablolarda bu ürünlerin genel derlemesi yapılmıştır (tokat.tarimormman.gov.tr,2020).

Hayvancılık da ilçenin bitki örtüsü ve mera alanları etkisi ile ekonomik yapısında yer alır. Genel olarak yetiştirilen hayvanlar: Koyun, keçi, sığır, manda, tavuk, ördek, kaz, hindi, arıcılık faaliyeti yapılmaktadır. Aşağıdaki tabloda hayvancılık ile ilgili birtakım veriler bulunmaktadır.

Tablo 4.4: Niksar 2019 yılı hayvancılık verileri

(Kaynak: tokat.tarimormman.gov.tr. bilgilerinden derlenmiştir,2019).

Hayvan Türleri	Hayvan Sayısı	Üretim Miktarı
Koyun	34.000	1137854 kg süt
Keçi	2.000	62320 kg süt
Sığır	27.955	23838490 kg süt
Manda	811	346385 kg süt
Hindi	300	21000 Adet
Kaz	700	42000 Adet
Ördek	100	12000 Adet
Tavuk	12.500	2750000 Adet
Arıcılık İşletmesi	30 (adet)	54700 kg

4.1.9.Niksar’da Tarihi ve Turistik Mekanlar

Niksar’da bazı tarihi ve turistik mekanların olması bölgenin ekonomik kalkınmasına destek verme potansiyeline sahiptir. Köklü geçmisi Roma dönemine kadar

dayanan bir kentte turizm ekonomisi konusunda sürdürülebilir düzeyde kalkınma sağlamak diğer örnekler gibi tipik bir biçimde mümkündür. Kentlerde yapılan turizm faaliyetinin doğal, ekonomik ve kültürel yapılarda, tüm artı değerlerin ve kaynakların korunmasını, kaynakların devamlı olmasını gözeterek faaliyetlerin yapılması, son zamanlarda turizm yönündeki önemli gelişmelerden biridir (Sürdürülebilir Turizm Destek Fonu, 2014). Cittaslow kriterleri ile bu sürdürülebilir turizm ve yerelde kalkınma kapasitesi daha da artırılabilir. Kırsal alanda turizm kavramı, kırsal bölgelerin ekonomik olarak ve sosyal anlamda refahının artırılması amacıyla uygulanabilecek bir kalkınma modeli olmuştur (Irshad, 2010). Cittaslow ile Şehir marka ve imajının ön plana çıkması ile daha da tanınırlık kapasitesi ortaya çıkar. Cittaslow uygulaması sadece yerel düzeyde değil ülke olarak kalkınmanın bir parçası olur. Kırsal alanda turizm faaliyeti, kırsaldaki bölgelerin sosyo ekonomik gelişmesine ciddi katkı sağlayan turizm çeşididir. Kırsal bölgede turizm faaliyeti, bir taraftan doğaya ait değerlerin ve yereldeki kültürlerin korunma amacını güderken, diğer açıdan da bölgesel düzeyde ekonomiye katkı sağlar (Snieska, Barkauskienė, & Barkauskas, 2014).

4.1.9.1 Niksar Kalesi

Yalçın kayalık üstünde taştan yapılmış, çok sağlam bir kaledir. Altı köşeli eski bir kale olup, üç kapısı vardır. Bu kapılar doğuya güneye ve batıya açılır. Kale içinde ılıcası, kuyusu, üç yüz kadar ev, ambar bulunmaktadır. Kiliseden bozma bir camisi bulunmaktadır.

Evliya Çelebi (Seyhatname, 17.yy.)

Niksar Kalesi; Niksar merkezde, Çanakçı ve Maduru derelerinin üst kuzey kısmında yer almaktadır. Kale ilk kez Roma Döneminde kurulmuştur. Daha sonraki süreçte Bizans döneminde sınırları genişletilerek büyütülmüştür. İslami dönemlerde ise farklı yapılarla düzenleme ve değişimleri yapılmıştır. Kale ilçe merkezini net bir biçimde görmektedir ve hakim noktada yer almaktadır (<https://tokat.ktb.gov.tr/>,2020).

Fotoğraf 4.3: Niksar Kalesinden Görünümler

(Kaynak: Derya ARSLAN arşivinden 2020).

Diyarbakır Surlarından sonra Türkiye'nin ikinci büyük kalesi olarak kaynaklarda geçmektedir. Diğer kale yapılaşmalarında da olduğu gibi kale içinde; bir medrese, iki hamam, iki mescit, kilise ve hapishane bulunmaktadır. Ayrıca 2019 yılında tamamlanan çalışmalar sonucu taş eşerleri müzesi ve diğer eserleri de sergileyen bir müze halka açılmıştır. Kalede mevcut olan cafe, çay bahçesi gibi mekanlar da ayrıca hizmet vermektedir (niksarbelediyesi, 2020).

Yeni düzenlemeler ile Kültür Turizm Bakanlığı tarafından 2020 yılı yatırım programına alındı. Niksar UNESCO Dünya Mirası Geçici Listesinde yer almaktadır. Bu yatırım projesi ile şehrin daha da yükselmesi sağlanacaktır (cnnturk. com, 2020).

4.1.9.2.Niksar Ulu Camii

İlçe merkezinde bulunmaktadır. 1145 Çepnizade Hasan Bey 'in Danişmentli döneminde yaptırdığı eserlerinden birisidir. 1939 depreminde ciddi hasarlar gören camii restore edilmiştir. Anadolu'nun en eski ve en yüksek tuğla minaresine sahiptir. Fatih Sultan Mehmet, Trabzon'a sefer için giderken Ramazan ayında Niksar'da kalmıştır. Bayram namazını Ulu Camii'de kılmıştır. Selçuklu ve Osmanlı dönemine ait mimari olarak tasarım ve dokuyu taşıyan bir eserdir. Özgün bir yapısı vardır. Bu özgün yapıyı günümüz yıllarına kadar korumuştur. Camii, dikdörtgen biçimde yapılmıştır. Yapımında kesme taşlar kullanılmıştır. Çeşitli dönemlerde restorasyonlar görmüştür (Denkhalbant, 2013).

Fotoğraf 4.4: Niksar Ulu Camii (Kaynak: Derya ARSLAN arşivinden 2020).

4.1.9.3.Çöreği Büyük Camii

Tarihi olarak Niksar’da kıymetli eserlerden birisidir. İlhanlılar Döneminde İnşaa edilmiştir (Özbay, 2013). Camii Niksar merkezde bulunmaktadır.1039 ve 1942 depremlerinde ciddi hasarlar görmüştür eser. Sadece kapı portalı orijinal biçimde kalmış olup birçok bölümü yeniden inşa edilmiştir (Selçuk, 2008). Cami’nin en dikkat çekici tarafı portalda bulunan diz çökmüş ceylan rölyefidir. Çörek’e benzetilen üst kısımdaki iki adet kabartma rozet bulunmaktadır (<https://tokat.ktb.gov.tr/>,2020).

4.1.9.4.Yağlıbasan Medresesi

Anadolu’nun en eski medreselerinden birisidir. 1158 ‘de Niksar kalesinde inşası yapılmıştır. Tarihte Anadolu’da tıp eğitimi veren medreselerden birisidir. Kapalı avlulu ve iki eyvanlı bir medrese modelidir. Medrese şu anda kültürel etkinlikler için, müze olarak ve fotoğraf sergilerinde kullanılmaktadır (<https://tokat.ktb.gov.tr/>,2020).

4.1.9.5.Leykekli Köprü

Çanakçı deresi üstüne inşa edilmiş olan köprü bir Roma dönemi eseridir. Tarihi arasta çarşısı ve kalenin karşı yakasını birbirine bağlayan güzergahda yer almaktadır. Kemer kilit taşlarının üstünde ağzında yılan taşıyan bir leylek figürü olduğundan dolayı bu isimle anılmıştır (<https://tokat.ktb.gov.tr/>,2020).

4.1.9.6. Melikgazi Türbesi

Niksar Fatihi olarak adlandırılan Melik Ahmet Gazi'nin kalenin kuzey kısmında denk gelen kısımda yattığı türbedir. Türbe, geleneksel Selçuklu mimarisine göre yapılmıştır (<https://tokat.ktb.gov.tr/>,2020).

4.1.9.7.Hükümet Konağı

Yapı 1905'li yıllarda Sultan 2. Abdülmecit döneminde yapılmıştır. Niksar'da uzun yıllar hükümet konağı olarak hizmet vermiştir. Dönem içinde işlev yapısı değişiklik göstermiştir. 2007 restore edilip Belediye binası ve alt katı da Halk Kütüphanesi olarak kullanılmaktadır (<https://tokat.ktb.gov.tr/>,2020).

4.1.9.8.Roma Dönemi Arsenali

Niksar kent merkezinde birbirine paralel biçimde yapılmış iki galeriden oluşmaktadır. Yapıda bulunan iki galeriyi birinden diğerine açılan büyük bir kapı ile giriş yapılmaktadır. Yapı dikdörtgen planlı ve kuzey güney doğrultusundadır. Yapının kuzey ve güney kısmında birer giriş kapısı bulunmaktadır. Taş ve tuğla ile örülmüştür. Duvar kalınlığı 150 cm'yi bulmaktadır. Mimari dokusu M.Ö. 2.3. yy.' da yapıldığı konusunda bilgiler vermektedir (<https://tokat.ktb.gov.tr/>,2020).

Fotoğraf 4.5: Niksar Roma Arsenali (Kaynak: Derya ARSLAN arşivinden 2020).

4.1.9.9. Talazan Köprüsü

Eski Niksar-Erbaa yolu üstünde bulunmaktadır. Niksar'ın en görkemli tarihi eserlerinden birisidir. Yedi sivri kemerden oluşan bir köprüdür. 11. yy.'da yapılmıştır. 1390'larda Palazan adı olarak literatürde geçmektedir (<https://tokat.ktb.gov.tr/>,2020).

Fotoğraf 4.6: Niksar Talazan köprüsü (Kaynak: Derya ARSLAN arşivinden 2020).

4.1.9.10. Niksar'da Bulunan Diğer Tarihi ve Turistik Değerler

Luvi Tapınağı, Taşmektep, Seğmenli Köprüsü, Taş Bina(Müze), Softoğlu Konağı, Gümüşler Konağı, Çoroğlu Konağı, Kale içi mahallesi, Mühürkesen Türbesi, Erzurumlu Emrah Türbesi, Cahit Külebi Anıt Mezarı, Hacı Çıkrık Türbesi, Seyid Nurettin Alp Arslan ve Rufaizade Alaaddin Türbeleri, Doğan Şah Alp Türbesi, Sunguriye Türbesi. Akyapı Kümbeti, Tarihi Roma Yolu, Roma Hamamı, Kolag Tekkesi, Mahvel, Ayvaz Kent Ormanı, Çamiçi Yaylası, Aziz Gregory Thaumaturgus Kilisesi ve çok sayıda tarihi çeşme bulunmaktadır (<https://tokat.ktb.gov.tr/>,2020).

4.2. NIKSAR İLÇESİNİN KRİTER DEĞERLENDİRİLMESİ

Cittaslow kentide dahil olabilmek için aday olmak isteyen kentlerin 72 kriter üstünden değerlendirmesinin yapılması gerekmektedir. Niksar, Cittaslow için niyet mektubu göndermiş bir kent olarak Yavaş Şehir ağına dahil olma niyetinde olduğunu belirtmiştir. Aşağıdaki kısımda 72 adet kriter açısından Niksar İlçesi'nin potansiyeli değerlendirilecektir.

4.2.1.ÇEVRE POLİTİKALARI

4.2.1.1.Hava Temizliği

Her yıl düzenli olarak hava temizliği konusunda tüm parametrelerin hesaplanması ve rapor olarak sunulması Tokat Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından yapılmaktadır (tokat.csb.gov.tr.). Tokat genelinde hava kalitesi değerlendirme, yönetme sistemi olarak Bakanlık tarafından Hava Eylem Planları yapılmaktadır. Egzoz emisyon ölçümü, trafik yönetimi sistemi çalışmaları yapılmıştır. Niksar İlçesinde gerek yeşil alanın fazla olması, gerekse doğalgaz kullanımı ile hava kirliliği diğer dönemlere göre kontrol altına alınabilmektedir. İlçede ağır sanayi, hava kirliliğine neden olabilecek yakıt kullanan fabrika olmadığından dolayı ve çevre yolu 7 km uzaktan seyrettiği için bu açıdan da kirlilik gözlemlenmemiştir. Hava kalitesi kontrolü cihazı en yakın Erbaa İlçesinde bulunmaktadır. Erbaa ilçesinde 2019 verilerine göre ciddi kirlilik gösteren parametreye rastlanmamıştır. Niksar Belediyesi raporlarına göre hava kirliliği gözlemlenmemiştir (Tokat Çevre Durum Raporu, 2018: 5-15). Hava Kalitesi İzleme İstasyonları ile tüm değerler rapor edilmektedir. (Tokat Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, 2019).

4.2.1.2. Su Temizliği

Bölgesel ve çevresel kalkınma kapsamında, Türkiye’de bölgesel kalkınma ve yapısal uyum için IPA(katılım öncesi yardım aracı) planlamaları yapılmaktadır. Niksar İlçesinde de bu aşamada hazırlık projesi kapsamında Entegre Su Projesi çalışmaları yapılmıştır. Su temizliği ve parametreleri konusunda bu proje bağlamında Niksar Belediyesi Fizibilite raporu oluşturulmuştur. Değerlerin tespiti düzenli aralıklarla yapılmaktadır (IPA Teknik Yardım Entegre Su Projeleri, Eylül 2017 raporu, s. 71.72). Bu parametrelerin sonuçları şu şekildedir; Renk, bulanıklık, koku ve tat tüketiciler tarafından kabul edilebildiği ve anormal değişikliğin olmadığı tespit edilmiştir. Kontrollerin izleme parametre değerleri; İletkenlik $\mu\text{S} / \text{cm}$, 20°C 'de pH amonyum mg / l Koliform bakteri (sayı / 100 ml) Escherichia Coli (E. Coli) (sayı / 100 ml) rakamsal olarak ifade edilmiştir (Tokat Halk Sağlığı Müdürlüğü, Niksar Halk Sağlığı Merkezi).

4.2.1.3.Halkın İçme Suyu Tüketiminin Ulusal Ortalamayla Karşılaştırılması

TUİK 2019 verilerine göre Türkiye’de günlük kişi başına düşen içme suyu miktarı 225 litredir. Niksar İlçesinde yıllık içme suyu tüketimi 1.536.421 metreküptür. Bu rakamı Niksar nüfusu ve günlük olarak hesapladığımızda, kişi başına düşen içme suyu tüketimi günlük 110 litredir. Bu parametre ulusal ortalamanın altında yer almaktadır. (TUİK, 2020), (Niksar Belediyesi Fen İşleri Müdürlüğü).

4.2.1.4. Kentsel Katı Atıkların Ayırıştırılarak Toplanması

Niksar İlçesinde katı atık toplama hususunda bağlı olunan anlaşmalı kurum mevcuttur. Katı atık aktarım projesi uygulanmaktadır. Anlaşmalı katı atık ayırıştırma ve toplama kurumu Tokat’ın Erbaa ilçesinde bu görevi yapmaktadır. Bu tesis Reşadiye, Erbaa, Niksar ve Taşova ilçelerinin ve bağlı belediyelerinin tüm katı atıklarını toplamaktadır. Tesis günde 100 ton çöp toplama kapasitesine sahiptir. (niksar.bel.tr). Erbaa ilçesinde toplanan katı atıklar düzenli depolama tesisinde toplanmaktadır. Niksar’ın güney batısında Erbaa ilçesi sınırları içinde, Evyaba Köyü, Yarıkaya Bodur düzü mevkiinde yaklaşık 7 hektarlık alanda çalışmaktadır. Depolama alanı 2 lottan oluşmaktadır. Toplam alan yaklaşık 4 hektardır. Katı atık Düzenli Depolama sahasında oluşan atık suların ve yağış sonrasında oluşan sızıntılar sonucu oluşan suların, sızıntı suyu toplanması sistemi ile toplanarak bu havuzda biriktirilmektedir. Buradan belirli zamanlarda çekilerek Erbaa Belediyesinde bulunan Atıksu Arıtma tesisine götürülmektedir (csb.gov.tr).

4.2.1.5. Endüstriyel ve Evsel Kompostlamanın Desteklenmesi

Endüstriyel ve evsel tüm atıklarındüzenli bir biçimde Erbaa’da faaliyet gösteren Yeşilirmak Katı Atık Birliği tarafından Niksar’da tüm endüstriyel evsel kompostlama işlemi yapılmaktadır. Bu atıklar bertaraf edilip sonrasında biyo enerjiye dönüştürüp elektrik üretimi yapılmaktadır. Tesis %100 kapasite ile çalışıp anlaşması doğrultusunda 30 yıl boyunca faaliyetine devam edecektir (oka. org.tr. , 2018).

4.2.1.6. Kentsel ya da Toplu Kanalizasyon İçin Atık Su Arıtma Tesisi

Niksar’da yapılan Entegre Su Projesinde kanalizasyon ve atık su arıtma tesisi hususunda 2024 yılında bu sistemin hizmete açılacağı konusunda planlamalar mevcuttur

(niksar.bel.tr). IPA hazırlık çalışmalarında mevcut wastewater(atık su) bütçeleri ve uygulama biçimleri yer almaktadır (IPA Teknik Yardım Entegre Su Projeleri, Eylül 2017 raporu, s. 21.22).

4.2.1.7. Binalarda ve Kamu Kullanım Alanlarında Enerji Tasarrufu

Böyle bir çalışma bulunmamaktadır (niksarbelediyesi, 2020).

4.2.1.8.Kamunun Yenilebilir Enerji Kaynaklarından Enerji Üretimi

Niksar Belediyesi yenilenebilir enerji kaynaklarının kamu yararında kullanımı hususunda bazı proje ve girişimlerde bulunmuştur. GES(güneş enerjisi sistemi) projesi ile enerji elde etmeyi planlamaktadır. Ayrıca Niksar'ın bulunduğu coğrafi bölge KAF(Kuzey Anadolu Fayı)'nda yer aldığı için Jeotermal kaynaklar konusunda Sarıyazı Köyü civarında Gravite değerlendirmeler ile jeotermal ölçümler yapılmıştır. Yapılan bu sondaj çalışmalarında 47 santigrat derece ve 57 santigrat derece dolayında suya rastlanmıştır. Bu suyun kamu yararında üretim yapılabileceği, seracılık ve termal turizm için sıcaklık ve mineral değerlerinin de uygun olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Niksar Belediye Başkanlığı bilgi notu, s.67).

4.2.1.9.Görsel Kirliliğin ve Trafik Gürültüsünün Azaltılması

Niksar tarihi değerleri barındıran bir kent olduğu için çoğu alan sit alanı ilan edilmiş olup yapıların yıkılıp değiştirilmesi ya da yeni bir yapının inşa edilmesi özel izinlere tabidir. Tarihi dar sokaklar dokusu ve rotası bozulmamış caddeler mevcut olduğu için çoğu alanda görsel kirlilik oluşturan yeni oluşumlar bulunmamaktadır. Şehirle arası yol kent merkezi dışında bulunan çevre yolları vasıtası ile sağlanmaktadır. Kentin kimliğini korumak, görüntüsünü ve gelişim ile gelecek gürültüyü yok etmek adına semt pazarı olduğu dönemde bu tip gürültü ve görsel kirliliğin önüne geçmek adına kapalı semt pazarı ve alt katında da otopark olacak şekilde yeni Pazar yeri projesi gerçekleştirilmiştir. Proje, dönemsel görsel ve gürültü kirliliğini önlemek için bu bağlamda çok etkili olmuştur (niksar.bel.tr).

4.2.1.10. Kamusal Işık Kirliliğinin Azaltılması

Işık kirliliği gökyüzüne yayılan yapay ışınların atmosferdeki toz ve moleküller ile etrafa saçılması ile yıldızların ve gökyüzünün net bir biçimde görülmemesine neden olur. Işık kirliliği yanlış yönde yanlış yerde ve yanlış zamanda ışık kullanımını ifade etmektedir.

2017 yılında ‘‘Her Sokak Aydınlik Faz 2’’ projesi kapsamında Tokat genelinde 3 bin 200 armatür değişimi yapılarak led ışık sistemine geçilmiştir. Bu projenin temel amacı ışık kirliliğinin önüne geçmektir. Yapılan bu aydınlatma yatırımı ile ışık kirliliği konusunda yüzdeliğin düşmesi beklenmektedir (<https://www.cedas.com.tr/>).

Niksar genelinde dağıtım şirketleri kent merkezinde bölgesel zaman saati kullanmaktadır. Bu evrensel zaman saatleri sayesinde enerji tüketimini ve ışık kirliliğinin önüne geçilmektedir. Binalarda ise harekete duyarlı sensörler ile enerji yönetimi sağlanmıştır. Enerji Yönetimi Sistemi ISO 50001 standartlarında EYS (enerji yönetimi sistemi) belirli standartlarda uygulanmaktadır. Bu sistem ile enerjiden tasarruf elde edilmesi, enerji girdi ve giderlerinin düşürülmesi ile çevre duyarlılığı konusunda sürdürülebilir bir süreç sağlanmayı hedef alınmıştır (Çalık Yedaş Niksar İşletme Şefliği, 2020). Bunun yanı sıra kentin uzay fotoğrafları da dahil belirgin ışık kirliliği gözlemlenmemiştir (niksar.bel.tr).(isikkirliligi.org, 2020).

4.2.1.11.Hane Başına Düşen Elektrik Enerjisi Tüketimi

Niksar İlçesinde 2020 verilerine göre aylık hane başına düşen elektrik tüketimi; 220 kwh(kilowatt saat)’tir. Türkiye genelinde 2019 verilerine göre aylık hane başına düşen elektrik tüketimi ortalama 235 kwh(kilowatt saat)’tir (tedaş.gov.tr.).Bu durumda ortalamanın altında yer almaktadır. Bu hesaplama elektrik dağıtım şirketi tarafından eldeki verilerine göre kurulu gücün abone sayısına bölünmesi ile hesaplanmıştır (Çedaş İlçe Elektrik Kurumu, 2020).

4.2.1.12.Biyoçeşitliliğin Korunması

Niksar İlçesi tarımsal faaliyetlerin ağırlıkla yapıldığı bir coğrafyadır. Kendi içinde mikroklima özelliğine sahiptir. İç Anadolu ve Akdeniz iklimi karışımına sahiptir. Bu sebeple farklı bitki ve türlerini barındırmaktadır. Takat Çevre ve Şehircilik il

müdürlüğü her yıl düzenli olarak zengin türlerin tespiti, habitat türleri ve göstergeleri konusunda Tokat merkezde olduğu gibi Niksar bölgesinde de çalışmalar yürütmektedir. Orman ve su işleri, Doğa Koruma ve Milli parklar Genel Müdürlüğü tarafından Biyolojik Çeşitlilik ve Araştırma Alt Projesi kapsamında çok yönlü araştırmalar yapılmaktadır. Tokat İli Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü ayrıntılı raporlar yapmaktadır (csb.gov.tr.).

Aynı zamanda; GOP Üniversitesi son dönemlerde bu konu ile ilgili sahada araştırmalar yapmaktadır. Yapılan çalışmalarda iklim değişikliği, sel ve ani kuraklık konusunda çalışmalar yapmaktadırlar. Popülasyon ve bitki çeşitliliği konusunda tehditler raporlanmıştır. Bitki örtüsünde doğal florada olmayan türlerin dikilmesi, hayvan otlatma alanlarındaki tahribat konusunda birtakım önerilerde bulunmuşlardır (csb. gov.tr).

Niksar İlçesi'nin bulunduğu bölge Karadeniz'de iklim ile karasal iklim kuşakları arasında jeomorfolojik yapısı gereği Akdeniz iklimi mikroklimatik özelliklere sahiptir. Bölge bu iklim ve ekolojik özelliklerine bağlı olarak zengin bir fauna ve flora elemanlarını barındırmaktadır. Bölgede 1500'ün üzerinde çiçekli bitki türü varlığı ile "önemli bitki alanı" statüsü taşımaktadır. Bu bitkilerin önemli bir kısmı endemik ve tıbbi ve aromatik bitki kapsamında olup, ilaç hammaddesi için firmalarca 70 tür bitki toplanmaktadır.

11 bin yıl öncesi buzulardaki dönemden kalma makilik alanlar ve Lübnan sedirlikleri Uluslararası Bern Sözleşmesi ve ulusal mevzuata göre korunmaktadır. Bölgede kurt, ayı, yaban domuzu, karaca, yaban koyunu ve yaban keçisi sıkça rastlanmakta ve korunması Tokat Milliparklar Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilmektedir (Buhan, E. 2015).

4.2.2.ALTYAPI POLİTİKALARI

4.2.2.1.Kamu Binalarına Bağlı Mevcut Bisiklet Yollarının Oluşturulması

Niksar'da Danişment Gazi Bulvarında yaklaşık 2 km boyunca "Bisiklet Yolu Projesi " bulunmaktadır. 2019 yılında hayata geçen proje olduğu için bakanlık tarafından ödenek beklenmektedir. Fakat kamu binalarında direkt ulaşımına sahip olan bisiklet yolları mevcut değildir (NiksarBelediyesi, 2020).

4.2.2.2.Mevcut Bisiklet Yollarının Araç Yollarıyla Kilometre Üzerinden Karşılaştırılması

Mevcut oluşturulmuş bisiklet yolu bulunmadığı için böyle bir çalışma yapılmamıştır (niksarbelediyesi, 2020).

4.2.2.3.Metro ve Otobüs Durakları Gibi Aktarma Merkezlerinde Bisiklet Park Yerleri

Niksar ilçe merkezinde tarihi doku ve bu dokunun cadde ve sokaklara etkisinden dolayı metro ya da büyük boyutta otobüs bulunmadığı için, aktarma merkezi yada bisiklet park alanı gibi çalışmalar bulunmamaktadır (niksarbelediyesi, 2020).

4.2.2.4. .Özel Taşıt Kullanımına Alternatif Olarak Eko- ulaşım Planlanması

Böyle bir çalışma bulunmamaktadır (niksarbelediyesi, 2020).

4.2.2.5.Engellilere Yönelik Mimari Engellerin Kaldırılması

Engellilerin toplumun bir parçası olması ve özellikle kamu hizmetlerine erişiminin kolaylaştırılması için altyapı yatırımlarında, Engelsiz Kent Projesi kapsamında Niksar’da engellilere yönelik birtakım projeler yapılmıştır. Kaldırım çizgi çalışmaları ve kaldırım rampa düzenlemeleri belirli noktalarda yapılmıştır. 2019 dönemi için engelli araç şarj istasyonu projesi de mevcuttur. Engelsiz park projesi hayata geçmiştir. Hastanelerde ve birtakım kurumlarda sarı bant uygulaması, otoparklarda engellilere özel oluşturulan otopark alanları kültür merkezi projesi ile hayata geçirilmiştir (niksarbelediyesi, 2020).

4.2.2.6.Aile Hayatı ve Hamile Kadınlar İçin Girişimler

Bu tür girişimler Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı tarafından gerçekleştirildiği için bu alanda bir çalışma bulunmamaktadır.

4.2.2.7. Sağlık Hizmetlerine Onaylanmış Ulaşılabilirlik

Sağlık hizmeti için gerekli ve yeterli kuruluşlar Niksar ilçe merkezinde kurumlarca hizmet sağlanmaktadır. Bu konuda onaylanmış bir ulaşım mevcuttur. Toplam Kalite Yönetimi çerçevesinde haftada bir kez hekim aracılığı ile ziyaretler

gerçekleştiriliyor. Bakıma muhtaç kişilere evde bakım ve ev temizliği gibi konularda sağlık ve temizlik hizmetleri gerçekleştiriliyor (niksar.bel.tr).

4.2.2.8. Kent Merkezlerinde Malların Sürdürülebilir Dağıtımı

Niksar'da tarihi alanlar içine araç girişi bulunmamaktadır. (<https://korumakurullari.ktb.gov.tr/>) . Bu konu ile ilgili, Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından gerçekleştirilen bazı projeler ve Anıtlar Yüksek Kurulunca düzenlenen bazı planlamalar mevcuttur. Niksar, Danişmend'li Başkenti olarak UNESCO Dünya Mirası Listesinde bulunduğu için tarihi alanlar konusunda korumacı politikalar uygulamaktadır. Bununla birlikte elektrikli araç, asansör ya da telefrik vb. ulaşım sistemi bulunmamaktadır (www.tokat.gov.tr., 2020).

4.2.2.9.Şehir Dışında Çalışan Şehir Sakinlerinin Oranı

Bu konu ile ilgili kurumlarca yapılan bir çalışma bulunmamaktadır.

4.2.3.KENTSEL YAŞAM KALİTESİ POLİTİKALARI

4.2.3.1.Kentin Direnci İçin Planlama

Niksar'da kültür rotaları planlaması ve projelendirmesi mevcuttur. Kelkit havzası turizm, ekoturizm ve yürüyüş rotası plan ve proje çalışması mevcuttur. Peyzaj alanında Şehit Binbaşı Akil Muhtar Erdem Sokak sağlıklılaştırma projesi için tarihi sokakta dış cephe rölöve ve restorasyon çalışması yapılmıştır. Park ve bahçelerde bankların ve durakların bölgesel yenileme çalışmaları yapılmıştır. Tarihi kent olan Niksar' da Melik Gazi Mezarlığındaki eser niteliğinde olan bazı mezar taşlarına kare kodu uygulaması ile turizm levhası kapsamında dijital uygulama yapılmıştır (niksar.bel.tr).

4.2.3.2. Kente Ait Değerlerin İyileştirilmesi, Kent Merkezlerinin ve Kamu Binalarının Değerlerinin Arttırılması İçin Programlar

Niksar belediye binasında öncelikle görselliği ön plana çıkartacak çalışma yürütülmüştür. Aynı zamanda belediye binasına halk kütüphanesi de katılarak ziyarete açılmıştır. Korunacak sokak dokularının hangileri olduğu belirlenmiştir. Tarihi doku ve çevre algısının oluşmasını sağlamak adına yapılmış bir çalışmadır. OKA(Orta

Karadeniz Kalkınma Ajansı) ve DPT'ye sunulan Kent Meydanı Kimliklendirme projesi uygulanmıştır (niksar.bel.tr).

4.2.3.3. Verimli Bitkiler ve Meyve Ağaçları Kullanılarak Sosyal Yeşil Alanların İyileştirilmesi ve/veya Oluşturulması

Niksar verimli toprakları sadece vadi boyundaki tarım arazilerinde değil şehir merkezinde ve mahallelerinde de bu dokuya sahiptir. Bu sebeple tarımsal faaliyetler sürdürülebilir biçimde her yıl devam etmektedir. Şehir merkezinde de çok katlı binalara sahip olmaması ile birlikte bahçeli evler çoğunluktadır. Kent dışındaki ormanlık alanlarda ise gıda ormanları mevcuttur. Bahçelerde biyolojik çeşitliliğe uygun ağaçlar ve bitkiler yetiştirilmektedir. 2019 döneminde şehrin nefes alabileceği birçok proje geliştirilmiştir. Ayvaz parkı halk alanı çevre dostu park projesi, botanik park projesi, sera akademisi projesi bu projelerdendir (niksar.bel.tr).

4.2.3.4. Kentsel Yaşanabilirliğin Arttırılması

Niksar 'da yeşil alan oluşturma ve düzenleme çalışmaları vardır. Sulugöl göleti rekreasyon mesire alanı projesi, Niksar çevre yolu rehabilitasyon bakı noktaları projesi, farklı bölgelerde bulunan mahalle parkları projeleri, millet bahçesi projesi Niksar'da yapılan çalışmalardandır (niksar.bel.tr),(niksarbelediyesi, 2020).

4.2.3.5. Marjinal Alanların Tekrar Değerlendirilip Kullanılması

İlçede marjinal tarım arazisi Kelkit Irmağı ıslah edildikten sonra ırmak yatağı olarak kalan arazilerdir. Irmak yatağı olarak kalan kısımlar yaklaşık 1500 hektardır. % 80 -85 oranında kullanılabilir arazi vardır (Şahin, 2019). Fakat zamanla bu araziler ıslah edilerek tekrar tarım yapılabilir duruma gelmiştir. Niksar'da marjinal alanlar değerlendirilmiştir (www.tarimorman.gov.tr).

4.2.3.6. Vatandaşlara ve Turistlere Yönelik İnteraktif Hizmetlerin Geliştirilmesinde Bilgi ve İletişim Teknolojilerinden Faydalanılması

Tarihi kentler birliği ve ÇEKÜL çerçevesinde Birikimini Geleceğe Taşıyan Müze Projesi mevcuttur. Bu proje bağlamında, arşiv çalışmaları, Kelkit havzası kültür rotaları çalışması, Melikgazi haziresi, kazı çalışması yapılmıştır. Tarihi Mezar taşlarına

karekod uygulaması çalışması yapılmıştır (Samsun Karadeniz Bölge Toplantı Tutanağı, 2016,Niksar Belediyesi, 2020).

4.2.3.7.Sürdürülebilir Mimari İçin Hizmet Masası Oluşturulması

Niksar'da UNECSO süreci için Alan Yönetim Başkanlığı oluşturulmuştur. Yarı sivil yarı resmi bir örgütlenmedir. Bu süreçte hizmet masası olarak tarihi konak kullanılmaktadır (Niksar Belediyesi, 2020).

4.2.3.8.Kentin İnternet Ağına Sahip Olması

Kent tamamen internet ağına sahiptir (<https://www.turktelekom.com.tr/>).

4.2.3.9.Kirleticilerin İzlenmesi ve Azaltılması

Tokat Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından kalite ölçümleri düzenli olarak belirli zamanlarda yapılmaktadır. Azaltılması konusunda ölçüm değerlerine göre işlem yapılmaktadır (<https://tokat.csb.gov.tr/>).

4.2.3.10.Tele Çalışmanın Geliştirilmesi

İnternet erişimi konusunda tüm istasyonlar açısından sıkıntı yaşanmamaktadır (<https://www.turktelekom.com.tr/>)

4.2.3.11. Kişisel Sürdürülebilir Kentsel Planlanmanın Teşviki

İlçe genelinde doğalgaz olduğu için aynı zamanda vadi boyunca HES (HidroElektrik Santral) varlığı çok olduğu bununla birlikte maliyet olarak enerji daha ucuz olduğundan dolayı pasif ev benzeri bulunmamaktadır. Bunun yanı sıra bölge yatırımlara açıktır. (GES) Güneş enerjisi santralleri ve hidro elektrik enerji santralleri sayısı oldukça fazladır, yeni enerji firmaları projelerine devam etmektedir. Kent merkezinde sürdürülebilir kentsel planlamaya dair plan ya da proje bulunmamaktadır (niksarbelediyesi, 2020).

4.2.3.12.Sosyal Altyapıyı Desteklemek

Niksar Belediyesinin sosyal hizmetler alanı ile ilgili projeleri bulunmaktadır. Aşevi, gıda yardımları yaşlılara hizmet ve evde yemek projesi, engelsiz toplu taşıma projesi, Macera Parkı, Kent Park, Sanat Galerisi ve Bilgi Evi, Baş Tacı Yaşam Merkezi bunlara örnekler arasında verilebilir(niksarbelediyesi, 2020)

4.2.3.13.Kamusal Sürdürülebilir Kentsel Planlamanın Teşviki

İlçede kamusal alanlarda pasif bina tasarımı bulunmamaktadır. Bu durumun genel sebebi birçoğunun tarihi alan olmasından dolayıdır. Kent merkezinde

sürdürülebilir kentsel planlamaya dair plan ya da proje bulunmamaktadır (niksarbelediyesi, 2020).

4.2.3.14. Kent İçindeki Kullanışlı Yeşil Alanların Verimli Bitkiler İle Değerlendirilmesi

Niksar Belediyesi çalışmalarında bitki profilli çalışmalar yapılmıştır. DOKAP Bölge Kalkınma İdaresi Başkanlığına sunulan teklif ile Sera Akademisi Projesi uygulanacaktır (DOKAP, 2019), (niksarbelediyesi, 2020).

4.2.3.15.Yerel Ürünlerin Ticarileşmesi İçin Alanların Yaratılması

Yerel ürünlerin tescili ve ticari olması amacı ile coğrafi işaretli ürünler projesi yapılmıştır. Cevizli yufka tatlısı, leylek giliği, Niksar sandığı, Niksar cicim kilimi gibi ürünlerin tescil ve patent çalışmaları mevcuttur. Ayrıca yörede Evliya Çelebi'nin de seyahatnamesinde bahsettiği meşhur Ayvaz Suyu üretimi yapılmaktadır. Kaynak suyu Niksar Belediyesi ve özel bir şirket tarafından şişelenerek iç piyasaya sürülmektedir (Şahin, 2017). Bu üretim tesisi civarında Türkiye’de ilk su müzesi yapılması projelerde mevcuttur (niksarbelediyesi, 2020).

4.2.3.16.Atölyelerin Korunması ve Değerlerinin Arttırılması – Doğal/yerel Alışveriş Merkezlerinin Yaratılması

Niksar’ da organize ya da büyük çaplı üretim merkezleri olmadığından dolayı üretilen tüm ürünler neredeyse atölye formatındadır. Coğrafi işaretler projesi ile bu durum desteklenmiştir. Baş tacı yaşam merkezinde 20’ye yakın el sanatları kursu verilmektedir. Tarihi Arasta Çarşısında yerel esnaflar eski sistemleri gibi rutin işlerini yürütmektedir. Belediyenin aksi durum gelişmedikçe esnafa dair ağır yaptırımları bulunmamaktadır.(Niksar Belediye Başkanlığı, Bilgi Notu,2020).

4.2.3.17. Yeşil Alanlarda Kullanılan Beton Miktarı

Niksar Belediyesinde park ve bahçeler düzenlemesinde yapılan peyzaj çalışmalarında 480 metreküp beton kullanıldığı hesaplanmıştır (Niksar Belediyesi Temizlik İşleri Müdürlüğü, 2020) (niksarbelediyesi, 2020).

4.2.4.TARIMSAL, TURİSTİK, ESNAF ve SANAATKARLARA DAİR POLİTİKALAR

4.2.4.1.Agroekolojinin Geliştirilmesi

Bölgenin yaban yaşamı gözlemciliği için yüksek bir turizm potansiyeli bulunmaktadır. Bölgenin agroekolojik potansiyeli oldukça yüksek olup, zirai gübre ve ilaç kullanımı düşük düzeydedir. Bölgede Organik Meyve Yetiştiriciliği Birliği bulunmakta olup, bu birlik üyelerince özellikle Niksar adı ile ünlenmiş ceviz yetiştiriciliği yapılmakta ve değişik şekillerde işlenerek pazarlanmaktadır. Ayrıca bölgede eko çiftlik bulunmaktadır. Başçiftlik yolu üstünde bulunan Sulugöl’de 12 odalı organik tarım sertifikaları olan konaklama çiftliği bulunmaktadır. Niksar’ a bağlı Serenli Beldesinde de organik tarım çiftlikleri bulunmaktadır (niksarbelediyesi, 2020),(tokat.tarimorman.gov.tr).

4.2.4.2. El Yapımı ve Etiketli veya Markalı Esnaf/Sanatkâr Ürünlerinin Korunması

Coğrafi işaretler yolu ile bazı yöresel ürünlerin korunması sağlanmaktadır. Niksar Cevizi 2011 yılında coğrafi işaretli ürün olarak kabul edilmiştir (OKA). Ayrıca coğrafi işaretli ürünler için yeni tesciller onayı beklenmektedir. Halkın bu tip ürünlerin satışına yereldeki alışveriş yerlerinde ulaşması mümkündür (niksarbelediyesi, 2020).

4.2.4.3. Geleneksel İş Tekniklerinin ve Zanaatların Değerinin Arttırılması

Niksar ‘da kadın girişimciliği kapsamında ‘‘Hamurkarlık’’(2010) isimli bir çalışma yapılmıştır. Niksar Belediyesine ait ‘‘Üreten Ahşap Eller’’ projesi de bulunmaktadır (oka. org.tr. , 2018).

4.2.4.4. Kırsal Bölgede Yaşayanların Hizmetlere Erişimini Arttırarak Kırsal Bölgelerin Değerini Arttırmak

Kültür rotaları projesinde kırsal alanların değerlerinin tanıtılarak artırılması hedeflenmiştir. Hizmet erişimi konusunda Niksar Belediyesi online sistemlere sahiptir. Online olarak bilgiye ve hizmete erişim konusunda hizmetler vermektedir (niksarbelediyesi, 2020).

4.2.4.5.Kamuya Ait Restoranlarda (okul kantinleri, aş evleri vb) Yerel, Mümkünse Organik Ürünlerin Kullanılması

Aş evi uygulamasında yereldeki esnaf ve üretici görev yaptığı için kullanılan ürünler ve malzemeler de çevrede yetişen ürünlerden tercih edilmektedir. Okul kantinleri ve aş evleri için bu konu ile ilgili proje bazında bir çalışma bulunmamaktadır (niksarbelediyesi, 2020).

4.2.4.6. Kişisel Kullanımda ve Yemek Sektöründe Tat Eğitimlerinin Verilmesi ve Mümkünse Organik Yerel Ürünlerin Kullanılmasının Teşvik Edilmesi

Niksar İlçesi ve çevresinde geleneksel yaşamda yemek kültürü yöreye özgün ve yerel ürünler ile yapılmaktadır. Damak tadı oluşumu en zeminden her evin mutfağından başlamaktadır. Bu sebeple özellikle böyle bir eğitim bulunmamaktadır (niksarbelediyesi, 2020).

4.2.4.7.Yerel ve Geleneksel Kültürel Etkinliklerin Korunması ve Değerlerinin Arttırılması

Niksar UNESCO somut olmayan kültürel mirasın korunması kapsamında bazı değerlerin korunması gerçekleştirilmiştir. Geleneksel kültürel üretim yapan miraslardan korunması ile ilgili bazı çalışmalar mevcuttur. Örneğin kaval üretiminde tescilli bir kişi bulunmaktadır. Keza Niksar sandığı, yemekleri konusunda da coğrafi işaretler alanında çalışmalar yapılmıştır (niksarbelediyesi, 2020).

4.2.4.8.Otel Kapasitelerin Arttırılması

2020 itibari ile Niksar İlçesinde yatak kapasitesi 734 ‘dür. 2019 dönemi içinde Niksar’da Ayvaz Park Otel, yatak kapasitesini neredeyse iki katına çıkarmayı planlayarak yeni yapılar inşa etmiştir (<http://www.niksar.gov.tr/>).

4.2.4.9. Tarımda GDO Kullanımının Yasaklanması

Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı’nın uygulaması ile tüm Türkiye’de olduğu gibi Niksar genelinde de GDO’lu ürün yetiştirilmemektedir (<https://tokat.tarimorman.gov.tr/>).

4.2.4.10.Önceden Tarım İçin Kullanılmış Alanların Kullanımı Hakkındaki İmar Planları İçin Yeni Fikirlerin Varlığı

Niksar'da tarımsal arazilerin varlığı çok miktardadır. Bu arazilerin bir bölümünde yasal izin ve uzun vadede süreç gerektiren işlemler olduğu için bu süreç, kullanım izinleri vb. gibi durumlar zor ilerlemektedir. Çoğu tarım arazisi için imar durumu da söz konusu değildir. Bu alanlar ile ilgili yeni bir plan proje mevcut değildir (niksarbelediyesi, 2020).

4.2.5. MİSAFİRPERVERLİK, FARKINDALIK ve EĞİTİM İÇİN PLANLAR

4.2.5.1.İyi Karşılama

Kültür Turizm Bakanlığı tarafından faaliyet gösterilen kurumlarca konukseverlik, misafirperverlik ve iyi karşılama konusunda birtakım ücretsiz hizmetler sunulmaktadır. Bireysel ya da grup halindeki turistler için turizm ve tanıtım adına tüm destekler personeller tarafından danışmanlık hizmeti olarak yürütülmektedir (<https://tokat.ktb.gov.tr/>, 2020).

4.2.5.2. Esnafın ve Operatörlerin Farkındalıklarını Arttırmak

Niksar'da uygulanan ‘‘ Bana Kendini Anlat Bana Şehrini Anlat Projesi’’ ile farkındalık oluşturulmaya çalışılmıştır (niksarbelediyesi, 2020).

4.2.5.3. Yavaş Güzergahlarının Mevcut Olması

Tarihi kent merkezi olan Niksar'ın topografik olarak da, tarihi ve doğal dokusunun doğal güzergahlar oluşturmuştur. Kale-mahalle-çarşı uygulaması mevcuttur. Aynı zamanda Kelkit Havzası Kültür Rotaları projesi bulunmaktadır. Yürüyüş rotaları (17 adet), bisiklet rotaları (5 adet), jip safari rotaları (5 adet), manzaralı araç rotaları (2 adet), dağ, vadi ve doğa rotaları (3 adet) olmak üzere toplam 32 adet rota çalışması mevcuttur (niksarbelediyesi, 2020).

4.2.5.4. Önemli Yönetimsel Kararlara Tabandan Tavana Katılım Sürecini Sağlayacak Aktif Tekniklerin Benimsenmesi

Türkiye’de mevcut seçim sisteminin getirisinden dolayı tabandan tavana işleyen bir süreç vardır. Belediyeler planlama ve strateji çerçevesini oluşturarak seçim beyannamesi ile birlikte yönetimsel kararlar konusunda bir nevi ortaklık oluşturarak bu şekilde tabandan tavana katılım sağlanır. Halkın takdirine göre süreç gelişir. Alınacak her karar ve her plan proje için ayrı birimlerde koordinatörler eşliğinde ilçe ölçeğinde alt ve üst ölçekleri olan yönetim ile çalışmalar yapılmaktadır (niksarbelediyesi, 2020).

4.2.5.5. Eğitimciler, Yöneticiler ve Çalışanların Cittaslow Temaları Hakkında Sürekli Eğitim Görmesi

Üyelik netliği olmadığı için henüz böyle bir çalışma bulunmamaktadır (niksarbelediyesi, 2020).

4.2.5.6. Sağlık Eğitimleri

İlçede böyle bir çalışma bulunmamaktadır (niksarbelediyesi, 2020).

4.2.5.7. Yöre Halkına Cittaslow’un Anlamı Hakkında Sistemantik ve Kalıcı Eğitim Vermek

İlçede böyle bir çalışma bulunmamaktadır (niksarbelediyesi, 2020).

4.2.5.8 Cittaslow Üzerine Yerel Yönetim ile Çalışan Derneklerin Aktif Varlığı

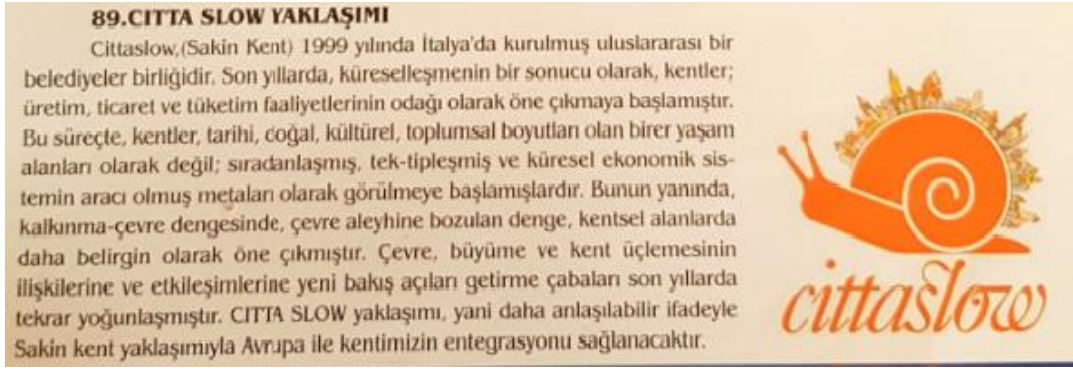
İlçede böyle bir çalışma bulunmamaktadır (niksarbelediyesi, 2020).

4.2.5.9. Cittaslow Kampanyalarının Desteklenmesi

İlçede böyle bir çalışma bulunmamaktadır (niksarbelediyesi, 2020).

4.2.5.10. Cittaslow Logosunun İnternet Sayfasında ve Anketli Kağıt Üzerinde Kullanımı

Uyguladığımız anket çalışmamızda ve Niksar Belediyesi’nin 2019 yerel seçim broşüründe Cittaslow felsefesi ve amblem resmi mevcuttur. (EK.3, anket çalışması),(niksarbelediyesi, 2020).

Fotoğraf 4.7: Niksar Belediyesi proje tanıtım kitapçığı.

Kaynak:(niksarbelediyesi, 2020).

Değerli Katılımcı;

Aşağıda yer alan anket formundaki bilgiler Niksar'ın Türkiye'deki Cittaslow (Sakin Şehir) üyelerinden biri olması durumunda üyeliğin ekonomik, sosyal, çevresel ve kültürel etkilerinin nasıl olacağını belirlemek amacıyla konu hakkındaki fikirlerinden yararlanmayı amaçlamaktadır. Veriler tamamıyla bilimsel amaçlı kullanılacaktır. Anket soruları genel olarak değerlendirileceği için isminiz istenmeyecektir. Soruları samimiyetle yanıtlayarak yapacağımız katkıdan dolayı şimdiden teşekkür ederim.

Derya ARSLAN

Gaziosmanpaşa Üniversitesi İktisat Anabilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi

Fotoğraf 4.8: Derya ARSLAN tez çalışmasında ankette Cittaslow amblemi gösterimi (2020).

4.2.6.SOSYAL UYUM

4.2.6.1. Azınlıklara Yönelik Ayrımcılığa Karşı Çalışmalar

Niksar mozaik çerçevede bir toplumu barındırmaktadır. Genel çerçevesi ile de azınlık kavramı gündemde bulunmamaktadır. Ayrıca türk örf adet kültürleri çerçevesinde yabancı uyruklu kişileri toplum kendi içine sorunsuz biçimde kolay entegre etmektedir. Bu yönde problemler yaşanmadığı için Niksar'da böyle bir uygulama bulunmamaktadır (niksarbelediyesi, 2020).

4.2.6.2. Farklı Etnik Kökene Sahip İnsanların Aynı Mahallede Yaşamaları

Bir üst maddede geçerli olan koşullar bu kriterde de geçerlidir. Aynı mahallede yaşayan farklı etnik kökene sahip insanlar bulunmaktadır. Bilhassa etnik köken olarak ayrılmış özel bir kesim ya da kısım bulunmamaktadır. Kilometrekare bazında hesaplama yapıldığında ise etnik mahalle durumu da söz konusu olmadığı için ulaşılan nüfus yoğunluğu değerleri yerel yönetimin bu konuda ayrıştırma ya da başarısız yönetime sahip olduğu söylenemez (niksarbelediyesi, 2020).

4.2.6.3. Engelli Kişilerin Entegrasyonu

Niksar Belediyesi'nin OKA(orta karadeniz kalkınma ajansı)'na hazırladığı bir proje vardır. Projenin adı "Kimlikli Engelsiz Kent Projesi"dir. Projenin öncelikli amacı; Engellilerin toplumun bir parçası olması ve özellikle kamu hizmetlerine erişiminin kolaylaştırılması için altyapı yatırımlarının oluşturulmasıdır. Bu proje ile entegrasyon tamamlanmıştır (niksarbelediyesi, 2020).

4.2.6.4. Çocuk Bakımının Desteklenmesi

Çocuk bakımı devlet eli ile desteklendiği için böyle bir çalışma bulunmamaktadır (niksarbelediyesi, 2020).

4.2.6.5. Genç Neslin İstihdam Durumu

OKA ile ortak yapılan bir proje mevcuttur. Projenin adı "Üreten Ahşap Eller Projesi" dir. Genel olarak amacı, İstihdam odaklı sürdürülebilir gelişmenin sağlanması, iş ortamlarının yöresel ve küresel öncelikler ölçütlerinde çeşitlendirilmesi, Güçlendirilmesi, yönlendirilmesine katkı sağlamak. İş sahası açısından ise; Etkin genç işgücü eğitimi ile birlikte güncel iş piyasasının sürekli değişen ihtiyaçları karşısında yeni kazanımlar geliştirilebilme imkânları yaratarak İşgücü piyasasının dışında kalan uzun süredir işsiz gençlerin, istihdam edilebilirliklerine katkı sağlamak, başta muhtaç kadınlar olmak üzere eşit iş imkânları yaratabilmeye katkı sağlamaktır (niksarbelediyesi, 2020).

4.2.6.6. Yoksulluk

Niksar organize sanayi bölgesinde yatırımları teşvik ederek istihdam olanağına katkı sağlıyor. Niksar Belediyesi ve GOPMYO(Gaziosmanpaşa Üniversitesi Meslek Yüksek Okulu) ile işbirliği içinde Eğitim ve İstihdam Projesi yürütüldü (niksarbelediyesi, 2020).

4.2.6.7. Toplumsal Ortaklıklar/sivil toplum Kuruluşların Mevcudiyeti

İlçede köy ve diğer beldelere ait STK 'lar mevcuttur. (niksarbelediyesi, 2020).

4.2.6.8. Farklı Kültürlerin Entegrasyonu

Niksar İlçe genelinde birbirinden farklı kültürler entegre olmuş biçimde yaşamaktadır aynı zamanda kültürlerini de yaşatmaktadır (niksarbelediyesi, 2020).

4.2.6.9. Politikaya Katılım

Sosyal uyum açısından politikaya katılım mevcuttur. Çevre ilçe ve beldelerin dernekleri bulunmaktadır. Ayrıca Balkan Göçmenleri Derneği ve Kapı Ağzı Köyü Arnavut Derneği entegre olmuş biçimde bulunmaktadır (niksarbelediyesi, 2020).

4.2.6.10. Belediyenin Kamu Konut Yatırımı

Niksar Belediyesi aracılığı ile yapılmış iki adet kamu konutu bulunmaktadır. Bu konutlar; Nik-konut Derebağ ve Nik-konut Aydınlık Evler 'dir (niksarbelediyesi, 2020).

4.2.6.11. Gençlik Faaliyetlerinin Yürütüldüğü Bir Alanın ve Gençlik Merkezinin Mevcudiyeti

Kapalı semt pazarı, kapalı otopark ve Gençlik merkezini de içinde barındıran Bina faaliyete geçmiştir ve hizmet vermektedir. Bununla birlikte aqua park projesi de hayata geçmiştir (niksarbelediyesi, 2020).

4.2.7.ORTAKLIKLAR

4.2.7.1.Slow Food Aktiviteleri ve Kampanyaları İçin Destek

Bu konu ile ilgili bir çalışma bulunmamaktadır (niksarbelediyesi, 2020).

4.2.7.2.Doğal ve Geleneksel Yiyecekleri Slow Food veya Diğer Kurumlar ile Desteklemek

Ortaklık kapsamında yöreye özgün yiyeceklerin Slow Food kapsamında desteğini veren bir birim bulunmaktadır. Niksar Evi Yöresel Lezzetler restoranı yöreye hitap eden tüm özgün yemekleri sipariş üstüne yapmaktadır. Artıca yöresel ev yemeklerini ev yapımı olarak her gün menü de sunmaktadır. Bunun yanı sıra halk eğitim destekli yemek kursları da verilmektedir (niksarbelediyesi, 2020).

4.2.7.3.Eşleştirme Projelerini Desteklemek ve Gelişmekte Olan Ükelerin Cittaslow ve Slow Food Felsefelerinin Yayılmasını da Sağlayacak Şekilde Gelişmeleri İçin İşbirliği Yapmak.

Gelişmekte olan ülke kapsamında bulunduğumuz için sürdürülebilir yerel kalkınma alanında yıllık çalışma ve raporlarında Niksar Belediyesi Cittaslow ‘u bir öge olarak değerlendirmiştir (fotoğraf 4.9). Cittaslow’a entegre olmak için Niksar Belediyesinin Cittaslow’a gönderilen niyet mektubu da mevcuttur (niksarbelediyesi, 2020).

Fotoğraf 4.9: Niksar Belediyesinin yerel kalkınma raporunda Cittaslow yaklaşımına yer vermesi (kaynak:niksar.bel.tr).

4.3.CİTTASLOW KRİTER DEĞERLENDİRMESİ SONUCU VE ELDE EDİLECEK KAZANIMLAR

Yapılan araştırmalar sonucuna göre 72 kriterden 22 adeti ile ilgili çalışmanın mevcut olmadığı yukarıdaki bilgiler ışığında ortaya çıkmaktadır. Eksik kalan kriterler de tamamlandığında kent birçok kazanım elde edecektir. Yerel kalkınma bağlamında ekonomik, ekolojik ve çevresel kazanımlar elde edecektir. Sonuç bölümünde daha detaylı bilgi verileceğinden dolayı kısaca bu kazanımlar; turizm potansiyelinin artması, yöresel el sanatları ürünlerinin daha fazla değerlenmesi, konaklama hizmeti artışı, yöresel yemek hizmetlerinde artış, Slow Food ile organik tarım ürünleri üretiminde artış, tarımsal üretim satış ve pazarlamasında artış olacaktır. Ürünlerin tanıtımı sağlanacaktır. İşsizlik oranında azalma olup, yerel düzeyde sürdürülebilirlik ve

kalkınma sağlanacaktır. Slow üretim modeli ve Cittaslow imajı ile halkın refahının artmasına ve ekonomik sürdürülebilirliğe destek olacaktır. Sosyal olarak; politikalar ile yaşam kalitesi artacaktır. Kentin daha popüler ve canlı olması sosyal ve kültürel anlamda da olumlu etkileri beraberinde getirecektir. Doğa dostu uygulamalar sonucunda ekolojik kazanım gözle görülür biçimde fark yaratacaktır. Ekolojik çeşitlilik, sokak peyzaj çalışmaları, ışık kirliliği, hava ve su temizliği gibi çevreci uygulamalar birçok çevresel kazanımı ortaya çıkaracaktır. Gelecek nesiller için sürdürülebilir bir çevre imkanı sağlayacaktır. Uygulamalar ile çevre konusunda bilinçlenme sağlanacaktır.

BÖLÜM 5: NIKSAR HALKININ SAKIN ŞEHİR KONUSUNDAKİ GÖRÜŞLERİNİ TESPİT ETMEYE YÖNELİK ALAN ARAŞTIRMASI

5.1.ARAŞTIRMANIN AMACI

Yapılan alan araştırmasının amacı Niksar İlçesi kamu kurumlarında istihdam edilen personelin Sakin Şehir konusundaki düşüncelerini tespit etmektir. Bu amaçla Niksar Sakin Şehir farkındalığını belirlemek ve Niksar'ın Sakin Şehir olması durumu kentin ekonomik, sosyal ve çevresel açıdan nasıl etkileyeceğini tespit etmektir. Yapılan çalışma Cittaslow kenti olmak için niyet mektubu gönderen Niksar İlçesi yöneticileri için yol gösteren bir harita olacaktır. Niksar halkının Sakin Şehir kavramı konusundaki fikirleri Sakin Şehir olma yolundaki süreçte ilgili kurumlara fikir desteği olacaktır.

5.2. ARAŞTIRMANIN KAPSAMI VE ÖNEMİ

Bu çalışmanın ana evreni Niksar İlçesinde ikamet eden kamuda çok farklı kategorilerde unvanlara sahip 18 yaş üstü bilirkişi ve üst düzey yöneticiyi kapsamaktadır. İlçedeki Kamu kurum ve kuruluşundaki üst düzey yöneticiler ve İlçedeki bilirkişi sayısı yaklaşık 2500 kişi civarında olup bu sayı için evren $\alpha = +0,05/-0,05$ örneklem hatası, $p=0,5$ $q=0,5$ için örneklem sayısı 75 kişidir. Yapılan anketlerden 88 kişiye ulaşılmıştır ve anketlerin hepsi değerlendirilmeye alınmıştır.

5.3. VERİ VE YÖNTEM

Veriler anket yoluyla derlenmiştir. Ankette toplam 52 soru bulunmaktadır. Literatür taraması yapılarak anket formunun oluşturulmasında Çakıcı, Yenipınar ve Benli (2014)'nin Kuvan ve Akan (2005) ve Özgen (2012)'den faydalanılarak konu ile ilgili geliştirdikleri ölçek ile Özmen, Birsen ve Birsen (2017) tarafından geliştirilen ölçekten faydalanılmıştır. Anketin ilk 7 sorusu demografik ve sosyal özellikler ile ilgili sorulardır sonrasındaki tüm sorular katılımcıların Niksar ve Cittaslow bağına dair cevapladıkları sorulardan oluşmaktadır. Ankette öncelikle Sakin Şehir algısının tespitine dair sorulara yer verilmiştir. Sonrasında yerel kalkınma ve sürdürülebilir kalkınma ile Sakin Şehir bağına yönelik sorular yer almaktadır. Daha sonra katılımcıların Sakin Şehre dair çevresel, ekonomik ve sosyal anlamda cevapladıkları sorulardan

oluşmaktadır. Demografik ve sosyal özellikli sorular hariç diğer sorular; sırasıyla hiç katılmıyorum, katılmıyorum, kararsızım, katılıyorum ve tamamen katılıyorum şeklinde beşli likert ölçeğine uygun olarak hazırlanmıştır. Anket uygulaması sonucu tüm veriler sınıflandırılmış ve veri girişine uygun biçimde hazırlanmıştır. Son olarak da StatisticalProgrammeforSocialSciences (SPSS) programında analizler yapılmıştır. SPSS programında faktör analizi, frekans analizi, KMO ve Bartlett's testi, grup istatistikleri, güvenilirlik analizi, anova ve t testi uygulanmıştır.

5.4. ARAŞTIRMA SONUCUNDA ULAŞILAN BULGULARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

Bulgular değerlendirilirken katılımcıların yaş, cinsiyet, eğitim durumları, ikamet süreleri, gelir seviyeleri rakamsal ve yüzdelik olarak sunulacaktır. Sürdürülebilir kalkınma ve NIKSAR ile ilgili bilgi düzeyleri ve uygulanan diğer analizlerin verileri ile sonuçları açıklanacaktır.

5.4.1. Demografik Özellikler

Katılımcıların cinsiyeti, yaşı, eğitimi, geliri, uğraş alanı ve NIKSAR'da ikamet süresi vb. özellikleri tespit etmek amacı ile beş adet soru sorulmuştur. Bu sorular ile ilgili istatistik tablolara aşağıda gösterilmiştir.

Tablo 5.1: Katılımcıların Cinsiyetleri

		n	%
Cinsiyet	Erkek	56	63,6
	Kadın	32	36,4

Katılımcıların cinsiyetlerine göre dağılımı incelenmiş ve Tablo 1 de verilmiştir. Tablo incelendiğinde katılımcıların %63,6'sı erkek, %36,4'si kadınlardan oluşmaktadır.

Tablo 5.2: Katılımcıların Yaş Dağılımı

		n	%
Yaş	18-30	13	14,8
	31-40	23	26,1
	41-50	29	33
	51-60	17	19,3
	61+	6	6,8

Katılımcıların yaş dağılımına göre ; %14,8(13) kişi 18-30 yaş arasında, %26,1(23) kişi 31-40 yaş arasında, %33(29) kişi 41-50 yaş arasında, %19,3(17) kişi 51-60 yaş arasında , %6,8(6) kişi 61 yaş üstündedir.

Tablo 5.3: Katılımcıların Eğitim Durumları

		n	%
Eğitim	Ortaokul	2	2,3
	Lise	18	20,5
	Ön Lisans	7	8
	Lisans	52	59,1
	Lisans Üstü	9	10,2

Katılımcıların eğitim durumlarına göre; %2,3(2) kişi ortaokul mezunu, %20,5(18) kişi lise mezunu, %8(7) kişi Ön Lisans mezunu, %59,1(52) kişi lisans mezunu, %10,2(9) kişi lisansüstü mezunudur.

Tablo 5.4: Katılımcıların Niksar'da İkamet Süresi

		n	%
Niksar'da İkamet Süresi	1-5 Yıl	5	5,7
	6-10 Yıl	11	12,5
	11-15 Yıl	6	6,8
	16-20 Yıl	11	12,5
	21 Yıl ve Üstü	55	62,5

Katılımcıların Niksar'da ikamet sürelerine göre; %62,5(55) kişi büyük bir oranla 21 yıl ve üstünde Niksar'da yaşamaktadır, bunu takiben %12,5(11) kişi de 16-20 yıl arası Niksar'da ikamet etmektedir.

Tablo 5.5: Katılımcıların Gelir Seviyesi

		n	%
Gelir Seviyesi	2500 TL ve altı	6	6,8
	2500 TL-5000 TL	28	31,8
	5000 TL-7500 TL	33	37,5
	7500 TL-10000 TL	6	6,8
	10000 TL ve üzeri	15	17

Katılımcıların gelir seviyelerine göre; %17(15) kişinin gelir seviyesi 10.000 ve üstüdür.5000 ve altı gelir seviyesine sahip olanların oranı %39(34) kişidir.

5.4.2. Niksar, Cittaslow ve Sürdürülebilir Kalkınmaya Dair Bilgiler.

Alan araştırmasındaNiksar, Sakin Şehir ve kalkınmaya yönelik toplam 9 adet soru sorulmuştur. Bu veriler ile ilgili bilgiler tablolarda yer almaktadır.

Tablo 5.6: Katılımcıların Niksar, Sakin Şehir ve kalkınmaya yönelik bilgileri

		n	%
Niksar dışında başka bir yerde yaşama	Evet	72	81,8
	Hayır	16	18,2
Gelecekte Niksar dışında başka bir yerde yaşamayı düşünme	Evet	45	51,1
	Hayır	43	48,9
Sakin Şehir (Cittaslow) kavramını ilk kez bu ankette duyma	Evet	37	42
	Hayır	51	58
Sakin Şehir kavramını ilk defa duyulan kaynak	İnternet	21	23,9
	Televizyon	11	12,5
	Anket	32	36,4
	Ulusal Basın	5	5,7
	Bilgi Toplantısı	4	4,5
	Sosyal Çevre	15	17
Niksar'ın Sakin Şehir olması için önce halkın bilgisine başvurulma	Evet	65	73,9
	Hayır	23	26,1
Niksar'da çözümlenmesi gereken en önemli sorun	İşsizlik	56	63,6
	Altyapı	19	21,6
	Trafik	12	13,6
	Çevre Kirliliği	1	1,2
Niksar'ın Sakin Şehir unvanına sahip olmasını isteme	Evet	84	95,5
	Hayır	4	4,5
Niksar'da yerel kalkınmayı sağlama yolları	Sanayileşme	17	19,3
	Turizm	30	34,1
	Yerel Değerler	25	28,4
	Diğer	16	18,2
Sürdürülebilir yerel kalkınma kavramını duyma	Evet	78	87,5
	Hayır	10	11,4

Katılımcıların verdiği cevaplara bakıldığında; 88 katılımcıdan 72'si Niksardışından başka bir yerde yaşamıştır. 16 kişi ise yaşamamıştır. Bu katılımcıların %51'i Niksar dışında başka bir yerde yaşamayı düşünüyor, %49'u ise Niksar dışında başka bir yerde yaşamayı düşünmüyor. 88 katılımcıdan Sakin Şehir kavramını ilk kez bu ankette duyan kişi sayısı 37, duymayan ise 51'dir. İlk kez anketten Sakin Şehir kavramını duyanların oranı %36'dır. Burakamı takiben Sakin Şehir kavramını internetten duyanların oranı %24' dür. Televizyon, basın, toplantı ve sosyal çevre gibi kaynaklardan duyma oranı da %40 civarındadır. Sakin Şehir kavramını anket dışında diğer kaynaklardan öğrenme oranı yüksek olduğu için bu konuda bilgi düzeyi yüksektir denilebilir. Ankete katılan kişilerin %74'ü Niksar'ın Sakin Şehir olması için öncelikle halkın bilgisine başvurulması gerektiğini düşünmektedir. Bununla birlikte Niksar'ın Sakin Şehir unvanına sahip olmasını isteyenlerin %95 ile çok yüksek bir orandadır. Katılımcılar, Niksar'da çözümlenmesi gereken en önemli sorunun %64 oranı ile işsizlik olduğunu belirtmişlerdir. Niksar'da yerel kalkınmanın turizm ile olabileceğini düşünenler %34, yerel değerlerin tanıtımı ile sağlanabileceğini düşünenlerin oranı %28'dir. Bu oranların yüksek olması Cittaslow olduğu durumda turizm, yerel değerler ve yerel ürünler ile yeni ekonomik getirilerin oluşabileceği anlamına gelmektedir. Ankete katılan 88 kişiden 78'si sürdürülebilir yerel kalkınma kavramını bilmekte, 10 kişi ise bu kavramı hiç duymamıştır. Yerel düzeyde kalkınma için kavramın yüksek oranda bilinmesi katılımcıların sorulara bilinç düzeyi daha yüksek biçimde cevap verdiğini göstermektedir.

5.4.3. Yapı Geçerliliği ve Güvenirlilik Analizi

Analizdeki ölçeğin belirlenmesi için açımlayıcı faktör analizi(AFA) ve bunula birlikte güvenirlilik belirlenmesi için Cronbach's alfa güvenirlilik katsayıları hesaplanmıştır.

5.4.3.1. Açımlayıcı Faktör Analizi

İstatistiksel olarak ölçeğin yapı geçerliliği tespiti için faktör analizi tekniği kullanılmıştır. İlk önce ölçeğin faktör analizine uygun olup olmadığını tespit etmek için KMO ve Bartlett testleri yapılmıştır. Örneklemin ne kadar büyüklükte olduğunu tespit etmek için KMO katsayısı hesabı yapılmaktadır. Bartlett testi ile faktör analizindeki evrenin dağılımının normal olup olmadığı belirlenmektedir. Bu durum için Bartlett

küresellik test sonucunun istatistiki açıdan anlamalı olması gerekir. KMO testinin ölçüm sonucu 1000'e yakın olmalıdır. Bartlett küresellik testi de istatistiki açıdan anlamlı olmalıdır. Faktör analizi testinde faktörlere ölçek atanması veya ölçekten çıkarma için faktör yüküne bakılması gerekir. Maddelerin faktörler ile ilişkisini faktör yük değeri açıklar. Faktörlere ait yük değerinin yüksek olması beklenir. Maddelerin faktör yüklerinin 0,30'dan küçük olması ve ya her iki maddenin de faktör yüklerinin farkının 0,10'dan az olması durumu söz konusu olduğunda madde ölçekten çıkartılarak analiz işlemine devam edilir.

5.4.3.2. Güvenirlilik Analizi

Ölçeğe ait güvenilirlik düzeyini Cronbach's alfa katsayısı verir. Bu kasayı 0 ile 1 arasında değişkenlik göstermektedir. Ölçeğe ait güvenilirlik testi alfa(α) katsayısına bağlı olarak yorumlaması şu şekilde yapılmaktadır (Nunnally, 1967, 248).

- $.00 \leq \alpha < .40$ olduğunda ölçek güvenilir değildir,
- $.40 \leq \alpha < .60$ olduğunda ölçeğin güvenilirliği düşüktür,
- $.60 \leq \alpha < .80$ olduğunda ölçek oldukça güvenilirdir,
- $.80 \leq \alpha < 1.00$ olduğunda ölçek yüksek derecede güvenilir kabul edilir.

5.4.3.2.1. Sakin Şehir Hareketi Algısı Ölçeğine Ait Analiz Sonuçları

Tablo 5.7: KMO ve Bartlett Testi (Algı ölçeği analizi)

KMO		0,89
Bartlett Testi	chi-square	1007
	sd	153
	p	0

Uygulanan anketin analiz sonucuna göre ölçek için hesaplanan KMO değeri 0,89($KMO > 0,500$) olup Bartlett testi bu sonuca göre istatistiki olarak anlamlı bulunmuştur ($p < 0,05$). Bu durumda ölçek faktör analizi için uygun bulunmuştur.

Tablo 5.8: Faktör Analizi Sonuçları

Maddeler	Faktör 1	Faktör 2	Faktör 3	Açıklanan Varyans (%)	Cronbach's Alfa
19. Planlı yapılanmayı sağlar	0,787			24,955	0,817
21. Peyzaj çalışmalarını artırır	0,576				
23. Kentsel yenileme çalışmalarında geleneksel mimariye bağlı kalınmasını sağlar.	0,658				
25. Kent içindeki yeşil alanların miktarını ve kalitesini artırır	0,685				
26. Kent içindeki görsel kirliliğin azalmasını sağlar.	0,687				
30. Yerel ekonominin canlanmasını sağlar.		0,747		20,997	0,863
31. Bölge dışından gelen yatırımları artırır.		0,691			
32. Halkın gelir düzeyini artırır		0,761			
34. Yoksul ve dezavantajlı kesimlerin yaşam kalitesini artırır.		0,714			
38. Nüksar'dan göçü azaltır.		0,777			
35. Kent içinde engelliler için geliştirilen projeleri artırır.			0,661	18,261	0,917
36. Organik tarımın gelişmesini sağlar.			0,685		
37. Tarihi merkezlerin değerini artırır.			0,699		
39. Geleneksel el sanatlarının üretimini artırır.			0,676		
40. Yerel kültürel etkinliklerde artış sağlar.			0,686		
41. Kültürel değerlerin korunmasını sağlar			0,641		
43. Bölgeye gelen turistlerin sayısını artırır.			0,738		
44. Sosyal yaşamın gelişmesini sağlar.			0,673		

Uygulanan faktör analizi sonuçlarına göre ölçeğin 3 alt boyuttan oluştuğu görülmektedir. Ölçeğe ait birinci kısım Sakin Şehir hareketinin doğal çevreye olan etkisi ile bağlantılı olan maddelerden oluşmaktadır. Doğal çevre boyutunda yer alan maddelerin faktör yükleri 0,576 ve 0,787 arasında değişmektedir. Doğal çevre boyutunun toplam varyansı açıklama oranı %24,955'dir. Test sonucunda, Cronbach's Alfa katsayısı 0,817 olarak hesaplanmıştır. Boyutun güvenilirlik düzeyi Alfa katsayısına bakıldığında çok yüksek boyutta olduğu gözlemlenmektedir. Ölçeğe ait 2. boyut Sakin Şehir Hareketinin refah ve ekonomiye etkisi olan maddelerden oluşmaktadır. Bu boyutta yer alan maddelerin faktör yükleri 0,691 ve 0,777 arasında değişmektedir. Refah ve ekonomi boyutunun toplam varyansı açıklama oranı ise %20,997'dir. Analizde Cronbach's Alfa katsayısı 0,863 olarak hesaplanmıştır. Alfa katsayısına bakıldığında boyutun güvenilirlik düzeyinin çok yüksek olduğu görülmektedir. Ölçeğe ait son ve üçüncü boyut ise Sakin Şehir Hareketinin Kültürel anlamda etkileri ile bağlantılı olan maddelerden oluşmaktadır. Bu boyutta bulunan maddelere ait faktör yük oranları 0,641 ve 0,738 arasında değişmektedir. Kültürel boyutun toplam varyansı açıklama oranı %18,261 olarak hesaplanmıştır. Test sonucu Cronbach's Alfa katsayısı 0,917'dir. Alfa katsayısına bakıldığında boyutun güvenilirlik düzeyinin son derece yüksek olduğu görülmüştür. Uygulanan analiz sonucunda 16, 17, 18, 20, 22, 24, 27, 28, 29, 33, 42, 45, 46. maddeler binişlilik ve farklı faktörde bulunduğu için analizden çıkartılmıştır.

5.4.3.2.2. Sakin Şehir Algısı ve Destekleme Ölçeği Analiz Sonuçları

Tablo 5.9: KMO ve Bartlett Testi

KMO		0,886
Bartlett Testi	chi-square	419,165
	sd	15
	p	0

Uygulanan analiz sonucuna göre; ölçek için hesaplanan KMO değeri 0,886($KMO > 0,500$) ve Bartlett testi istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($p < 0,05$). Ölçek faktöranalizi için uygundur.

Tablo 5.10: Sakin Şehir algısı faktör analizi sonuçları

Maddeler	Faktör Yüğü	Açıklanan Varyans Oranı	Cronbach's Alfa
47.Niksar'ın Sakin Şehir olması bölge turizmini geliştirir.	0,875	75,38	0,934
48.Niksar'ın Sakin Şehir olması bölge için yararlı olur.	0,884		
49.Niksar'ın Sakin Şehir olması için verilen uğraşların faydalı olacağı kanısındayım.	0,885		
50.Niksar'ın Sakin Şehir olması için verilen uğraşların daha da artırılmalıdır.	0,84		
51.Niksar'ın Sakin Şehir olması kentin markalaşmasına katkı sağlar	0,874		
52.Sakin Şehir üyeliğı Niksar'a gelen turistlerin sayısını artıracaktır.	0,851		

Uygulanan faktör analizi sonucuna göre ölçek tek boyuttan oluşmaktadır. Ölçekte bulunan maddelerin faktör yükleri 0,851 ve 0,875 arasında değişmektedir. Ölçeğin toplam varyansı açıklama oranı 75,38'dir. Cronbach's Alfa katsayısı 0,934'dür. Ölçeğe ait güvenilirlik düzeyi alfa katsayısına bakılarak yorumlandığında güvenilirlik düzeyinin çok yüksek olduğu görülmüştür.

5.4.4.Hipotez Testi Sonuçları

Tablo 5.11:Ölçeklerin tanımlayıcı istatistikleri

Sakin Şehir hareketinin	n	ort.	s.s.	Çarpıklık	Basıklık
Doğal çevreye etkisi	88	4,09	0,68	-1,071	1,459
Refaha etkisi	88	3,7	0,74	-0,713	1,18
Kültüre etkisi	88	3,85	0,67	-1,461	4,324
Algı ve destekleme	88	4,41	0,69	-2,28	7,557

Yavaş Şehir akımının çevresel etki değerlendirmesine ait puan ortalaması $4,09 \pm 0,68$; refah ve ekonomiye dair algının etkisi ise $3,70 \pm 0,74$; kültürel değerler konusundaki algı etkisi $3,85 \pm 0,67$ ve son olarak da Sakin Şehre dair algı puanının ortalaması $4,41 \pm 0,69$ 'dur ve normal dağılıma yakın olduğu söylenebilir.

Ölçeklerin basıklık ve çarpıklık değerleri incelendiğinde tümünün -3 ile +7 arasında olduğu görülmektedir. Doğal çevre ve refaha etkisi sırasıyla 1,459 ve 1,18 değeri ile basıktır. Kültüre etkisi 4,324 değeri ile kısmen sivridir. Algı ve destekleme değeri ise 7,554 ile sivridir. Ölçeklerden elde edilen basıklık ve çarpıklık değerlerinin +7

ile -3 arasında olması normal dağılıma yakın olduğu için yeterli görülmektedir. Buna göre çalışmada ölçek puanlarının normal dağılıma uygun olduğu kabul edilmiş ve hipotez testlerinde parametrik testlerin kullanılmasına karar verilmiştir. Çalışmada Sakin Şehir Hareketi Algısının boyutları ile Sakin Şehir Algısı ve Destekleme arasındaki ilişki pearsonkorelasyon testi ile analiz edilirken Sakin Şehir Hareketi Algısının boyutlarının, Sakin Şehir Algısı ve Destekleme üzerindeki etkisi regresyon testi ile analiz edilmiştir. Sakin Şehir Hareketi Algısının boyutları ve Sakin Şehir Algısı ve Destekleme puanlarının değişkenlere göre farklılık gösterme durumları ise t testi ve ANOVA testi ile analiz edilmiştir.

Tablo 5.12: Sakin Şehir Algısına ait boyutlar ve Sakin Şehir Algısı ile Destekleme Arasındaki İlişki

		Sakin Şehir Çevre Etkisi	Sakin Şehir Refah Etkisi	Sakin Şehir Kültür Etkisi	Sakin Şehir Algı ve Destekleme
Sakin Şehir Hareketinin Doğal çevreye Etkisi	r	1			
	p				
	n	88			
Sakin Şehir Hareketinin Refaha Etkisi	r	0,555	1		
	p	0,000			
	n	88	88		
Sakin Şehir Hareketinin Kültürel Etkisi	r	0,653	0,632	1	
	p	0,000	0,000		
	n	88	88	88	
Sakin Şehir Algı ve Destekleme	r	0,626	0,676	0,707	1
	p	0,000	0,000	0,000	
	n	88	88	88	88

P<0,01

Sakin Şehir hareket algısına ait boyutlar ile algı ve destekleme ilişkisinin analizi ve korelasyon testi sonuçları yukarıdaki tabloda verilmiştir. Yapılan analiz sonucuna göre Sakin Şehir algı ve destekleme ile çevre etkisi arasında pozitif yönde orta derecede kuvvete sahip bir ilişki bulunmaktadır ($r=0,626$; $p<0,05$). Sakin Şehir Algı ve destekleme ile refaha etki arasında pozitif yönlü zayıf derecede kuvveti olan ilişki bulunmaktadır ($r=0,676$; $p<0,05$). Sakin Şehir algı ve desteklemesi ile kültürel etki arasında (+) yönde olan orta kuvvete sahip etki vardır ($r=0,707$; $p<0,05$).

H1a: Niksar’da yaşayan kişilerin yaşlarıyla Sakin Şehir Hareketinin Doğal Çevreye Etkisi algıları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H1b: Niksar’da yaşayan kişilerin yaşlarıyla Sakin Şehir Hareketinin Refah ve Ekonomiye Etkisi algıları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H1c: Niksar’da yaşayan kişilerin yaşlarıyla Sakin Şehir Hareketinin Kültürel Etkisi algıları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H1d: Niksar’da yaşayan kişilerin yaşlarıyla Sakin Şehir Hareketi Algısı ve Destekleme durumları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

Tablo 5.13: Sakin Şehir Algısının Boyutları ve Sakin Şehir Algısı ve Desteklemenin Yaşa Göre Farklılık Gösterme Durumu

		n	ort.	s.s.	F	p
Sakin Şehir hareketinin doğal çevre etkisi	18-30	13	3,83	0,92	1,25	0,296
	31-40	23	4,33	0,45		
	41-50	29	4,06	0,67		
	51-60	17	4,01	0,73		
	61- +	6	4,13	0,78		
Sakin Şehir hareketinin refah etkisi	18-30	13	3,72	1,04	0,54	0,706
	31-40	23	3,80	0,68		
	41-50	29	3,78	0,63		
	51-60	17	3,53	0,69		
	61- +	6	3,47	1,06		
Sakin Şehir hareketinin kültür etkisi	18-30	13	3,69	0,95	0,415	0,797
	31-40	23	3,78	0,52		
	41-50	29	3,90	0,56		
	51-60	17	3,94	0,83		
	61- +	6	4,00	0,63		
Sakin Şehir hareketi algısı ve destekleme	18-30	13	4,35	1,08	0,313	0,869
	31-40	23	4,54	0,48		
	41-50	29	4,40	0,69		
	51-60	17	4,30	0,65		
	61- +	6	4,44	0,61		

Analiz sonuçlarına göre farklı yaş grubunda olan kişilerin Sakin Şehir hareketinin doğaya ve çevreye, ekonomi ve refaha, kültüre son olarak da Sakin Şehir hareketi algıları yaşıya göre farklılık göstermemektedir ($p < 0,05$). Sonuçlardan elde edilen verilere göre H1a, H1b, H1c, H1d hipotezleri de reddedilmiştir.

H2a: Niksar’da yaşayan kadınların ve erkeklerin Sakin Şehir Hareketinin Doğal Çevreye Etkisi algıları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H2b: Niksar’da yaşayan kadın ve erkeklerin Sakin Şehir Hareketinin Refah ve Ekonomiye Etkisi algıları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H2c: Niksar’da yaşayan kadınların ve erkeklerin Sakin Şehir Hareketinin Kültürel Etkisi algıları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H2d: Niksar’da yaşayan kadın ve erkeklerin Sakin Şehir Algısı ve Destekleme durumları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

Tablo 5.14: Sakin Şehir Algısının Boyutları ve Sakin Şehir Algısı ve Desteklemenin Cinsiyetlere Göre Değişiklik Gösterme Durumu

	Cinsiyet	n	ort.	s.s.	t	p
Sakin Şehir hareketinin çevre etkisi	Erkek	56	4,16	0,70	1,156	0,251
	Kadın	32	3,98	0,66		
Sakin Şehir hareketinin refah etkisi	Erkek	56	3,68	0,67	-0,525	0,65
	Kadın	32	3,76	0,88		
Sakin Şehir hareketinin kültür etkisi	Erkek	56	3,89	0,68	0,75	0,456
	Kadın	32	3,78	0,66		
Sakin Şehir hareketi algısı ve destekleme	Erkek	56	4,44	0,64	0,493	0,623
	Kadın	32	4,36	0,78		

Kadınların ve erkeklerin Sakin Şehir hareketinindoğaya ve çevreye, ekonomi ve refaha, kültüre son olarak da Sakin Şehir hareketi algıları cinsiyete göre farklılık göstermemektedir ($p<0,05$). Sonuçlardan elde edilen verilere göre H2a, H2b, H2c, H2d hipotezleri de reddedilmiştir.

H3a: Niksar’da yaşayan kişilerin eğitim seviyeleri ile Sakin Şehir Hareketinin Doğal Çevreye Etkisi algıları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H3b: Niksar’da yaşayan kişilerin eğitim seviyeleri ile Sakin Şehir Hareketinin Refah ve Ekonomiye Etkisi algıları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H3c: Niksar’da yaşayan kişilerin eğitim seviyeleri ile Sakin Şehir Hareketinin Kültürel Etkisi algıları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H3d: Niksar’da yaşayan kişilerin eğitim seviyeleri ile Sakin Şehir Algısı ve Destekleme durumları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

Tablo 5.15: Sakin Şehir Hareketi Algısının Boyutları ve Sakin Şehir Algısı ve Desteklemenin Eğitim Düzeyine Göre Farklılık Gösterme Durumu

		n	ort.	s.s.	F	p
Sakin Şehir hareketinin doğal çevreye etkisi	Ortaokul	2	4,00	1,41	0,273	0,895
	Lise	18	4,19	0,67		
	Ön Lisans	7	3,89	0,88		
	Lisans	52	4,10	0,62		
	Lisans Üstü	9	4,02	0,94		
Sakin Şehir hareketinin refah ve ekonomiye etkisi	Ortaokul	2	3,40	1,13	1,795	0,138
	Lise	18	3,98	0,78		
	Ön Lisans	7	3,63	0,89		
	Lisans	52	3,72	0,60		
	Lisans Üstü	9	3,20	1,11		
Sakin Şehir hareketinin kültürel etkisi	Ortaokul	2	4,50	0,71	1,076	0,374
	Lise	18	3,94	0,64		
	Ön Lisans	7	3,71	0,95		
	Lisans	52	3,87	0,56		
	Lisans Üstü	9	3,56	1,01		
Sakin Şehir hareketi algısı ve destekleme	Ortaokul	2	4,42	0,82	-2,381	0,058
	Lise	18	4,55	0,51		
	Ön Lisans	7	3,90	0,87		
	Lisans	52	4,51	0,56		
	Lisans Üstü	9	3,98	1,20		

Analiz sonucuna göre eğitim düzeyi farklı olan kişiler ile Sakin Şehir hareketi ve algısını destekleme arasında anlamlı bir farklılık vardır ($p>0,05$). Ortalamaya bakıldığında lise mezunu olanların Sakin Şehir algısının en yüksek, Ön Lisans mezunu olanların ise Sakin Şehir algısının en düşük olduğu gözlemlenmektedir. Elde edilen verilere göre,

H3a, H3b, H3c hipotezleri reddedilip, H3d hipotezi kabul edilmiştir.

H4a: Niksar’da yaşayan kişilerin ilçede ikamet süreleri ile Sakin Şehir Hareketinin Doğal Çevreye Etkisi algıları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H4b: Niksar’da yaşayan kişilerin ilçede ikamet süreleri ile Sakin Şehir Hareketinin Refah ve Ekonomiye Etkisi algıları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H4c: Niksar’da yaşayan kişilerin ilçede ikamet süreleri ile Sakin Şehir Hareketinin Kültürel Etkisi algıları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H4d: Niksar’da yaşayan kişilerin ilçede ikamet süreleri ile Sakin Şehir Algısı ve Destekleme durumları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

Tablo 5.16: Sakin Şehir Hareketi Algısının Boyutları ve Sakin Şehir Algısı ve Desteklemenin Niksar’da İkamet Süresine Göre Farklılık Gösterme Durumu

		n	ort.	s.s.	F	p
Sakin Şehir Hareketinin Doğal Çevreye Etkisi	1-5 Yıl	5	4,00	1,31	0,42	0,80
	6-10 Yıl	11	4,25	0,38		
	11-15 Yıl	6	3,97	0,45		
	16-20 Yıl	11	4,25	0,50		
	21 Yıl ve üstü	55	4,05	0,73		
Sakin Şehir Hareketinin Refah ve Ekonomiye Etkisi	1-5 Yıl	5	2,96	1,27	1,54	0,20
	6-10 Yıl	11	3,93	0,61		
	11-15 Yıl	6	3,70	0,50		
	16-20 Yıl	11	3,71	0,80		
	21 Yıl ve üstü	55	3,73	0,71		
Sakin Şehir Hareketinin Kültüre Etkisi	1-5 Yıl	5	3,20	1,30	1,54	0,20
	6-10 Yıl	11	4,00	0,45		
	11-15 Yıl	6	3,67	0,52		
	16-20 Yıl	11	3,91	0,54		
	21 Yıl ve üstü	55	3,89	0,66		
Sakin Şehir Algısı ve Destekleme	1-5 Yıl	5	3,73	1,58	1,97	0,11
	6-10 Yıl	11	4,74	0,26		
	11-15 Yıl	6	4,44	0,47		
	16-20 Yıl	11	4,32	0,54		
	21 Yıl ve üstü	55	4,42	0,66		

Niksar’da ikamet süresi farklı olan kişilerin Sakin Şehir hareketinin doğal çevreye, refaha ve ekonomiye, kültüre ve Sakin Şehir algısına göre farklılık göstermemektedir ($p<0,05$). Anket sonucunda elde edilen verilere göre; H4a, H4b, H4c ve H4d hipotezleri reddedilmiştir.

H5a: Niksar’da yaşayan kişilerin gelir seviyeleri ile Sakin Şehir Hareketinin Doğal Çevreye Etkisi algıları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H5b: Niksar’da yaşayan kişilerin gelir seviyeleri ile Sakin Şehir Hareketinin Refah ve Ekonomiye Etkisi algıları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H5c: Niksar’dayaşayan kişilerin gelir seviyeleri ile Sakin Şehir Hareketinin Kültürel Etkisi algıları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

H5d: Niksar’da yaşayan kişilerin gelir seviyeleri ile Sakin Şehir Algısı ve Destekleme durumları arasında anlamlı bir farklılık vardır.

Tablo 5.17: Sakin Şehir Algısının Boyutları ve Sakin Şehir Algısı ve Desteklemenin Gelir Seviyesine Göre Farklılık Gösterme Durumu

		n	ort.	s.s.	F	p
Sakin Şehir Hareketinin Doğal Çevreye Etkisi	2.500 TL ve altı	6,00	3,47	0,47	2,06	0,09
	.2500-5.000 TL	28,00	4,19	0,62		
	5.001-7.500 TL	33,00	4,00	0,82		
	7.501-10.000 TL	6,00	4,23	0,43		
	10.000 TL ve üzeri	15,00	4,31	0,51		
Sakin Şehir Hareketinin Refah ve Ekonomiye Etkisi	2.500 TL ve altı	6,00	3,23	0,71	1,47	0,22
	.2500-5.000 TL	28,00	3,91	0,85		
	5.001-7.500 TL	33,00	3,58	0,68		
	7.501-10.000 TL	6,00	3,80	0,40		
	10.000 TL ve üzeri	15,00	3,76	0,75		
Sakin Şehir Hareketinin Kültüre Etkisi	2.500 TL ve altı	6,00	3,67	0,52	1,33	0,27
	.2500-5.000 TL	28,00	3,93	0,54		
	5.001-7.500 TL	33,00	3,70	0,81		
	7.501-10.000 TL	6,00	3,83	0,41		
	10.000 TL ve üzeri	15,00	4,13	0,64		
Sakin Şehir Algısı ve Destekleme	2.500 TL ve altı	6,00	4,25	0,67	0,45	0,77
	.2500-5.000 TL	28,00	4,41	0,54		
	5.001-7.500 TL	33,00	4,34	0,92		
	7.501-10.000 TL	6,00	4,64	0,32		
	10.000 TL ve üzeri	15,00	4,54	0,47		

p<0,05

Farklı gelire sahip olan kişilerle Sakin Şehir hareketinin doğal çevreye etkisi arasında anlamlı bir fark bulunmaktadır(p<0,05). Doğal çevreye etki kısmındaki ortalama puanlara bakıldığında gelir düzeyi arttıkça Sakin Şehir hareketinin doğal çevreye etkisine dair algının arttığı görülmektedir. Tüm veriler incelendiğinde; H5a hipotezi kabul edilmiştir. Diğer hipotezlere bakıldığında H5b, H5c ve H5d hipotezleri reddedilmiştir.

Tablo 5.18: Hipotezlerin Sonuç Tablosu

Hipotez No	Hipotez	Kabul	Red
H1a	Niksar'da yaşayan kişilerin yaşlarıyla Sakin Şehir Hareketinin Doğal Çevreye Etkisi algıları arasında anlamlı bir farklılık vardır.		x
H1b	Niksar'da yaşayan kişilerin yaşlarıyla Sakin Şehir Hareketinin Refah ve Ekonomiye Etkisi algıları arasında anlamlı bir farklılık vardır.		x
H1c	Niksar'da yaşayan kişilerin yaşlarıyla Sakin Şehir Hareketinin Kültürel Etkisi algıları arasında anlamlı bir farklılık vardır.		x
H1d	Niksar'da yaşayan kişilerin yaşlarıyla Sakin Şehir Hareketi Algısı ve Destekleme durumları arasında anlamlı bir farklılık vardır.		x
H2a	Niksar'da yaşayan kadınların ve erkeklerin Sakin Şehir Hareketinin Doğal Çevreye Etkisi algıları arasında anlamlı bir farklılık vardır.		x
H2b	Niksar'da yaşayan kadın ve erkeklerin Sakin Şehir Hareketinin Refah ve Ekonomiye Etkisi algıları arasında anlamlı bir farklılık vardır.		x
H2c	Niksar'da yaşayan kadınların ve erkeklerin Sakin Şehir Hareketinin Kültürel Etkisi algıları arasında anlamlı bir farklılık vardır.		x
H2d	Niksar'da yaşayan kadın ve erkeklerin Sakin Şehir Algısı ve Destekleme durumları arasında anlamlı bir farklılık vardır.		x
H3a	Niksar'da yaşayan kişilerin eğitim seviyeleri ile Sakin Şehir Hareketinin Doğal Çevreye Etkisi algıları arasında anlamlı bir farklılık vardır		x
H3b	Niksar'da yaşayan kişilerin eğitim seviyeleri ile Sakin Şehir Hareketinin Refah ve Ekonomiye Etkisi algıları arasında anlamlı bir farklılık vardır.		x
H3c	Niksar'da yaşayan kişilerin eğitim seviyeleri ile Sakin Şehir Hareketinin Kültürel Etkisi algıları arasında anlamlı bir farklılık vardır		x
H3d	Niksar'da yaşayan kişilerin eğitim seviyeleri ile Sakin Şehir Algısı ve Destekleme durumları arasında anlamlı bir farklılık vardır.	x	
H4a	Niksar'da yaşayan kişilerin ilçede ikamet süreleri ile Sakin Şehir Hareketinin Doğal Çevreye Etkisi algıları arasında anlamlı bir farklılık vardır.		x
H4b	Niksar'da yaşayan kişilerin ilçede ikamet süreleri ile Sakin Şehir Hareketinin Refah ve Ekonomiye Etkisi algıları arasında anlamlı bir farklılık vardır		x
H4c	Niksar'da yaşayan kişilerin ilçede ikamet süreleri ile Sakin Şehir Hareketinin Kültürel Etkisi algıları arasında anlamlı bir farklılık vardır.		x
H4d	Niksar'da yaşayan kişilerin ilçede ikamet süreleri ile Sakin Şehir Algısı ve Destekleme durumları arasında anlamlı bir farklılık vardır.		x
H5a	Niksar'da yaşayan kişilerin gelir seviyeleri ile Sakin Şehir Hareketinin Doğal Çevreye Etkisi algıları arasında anlamlı bir farklılık vardır.	x	
H5b	Niksar'da yaşayan kişilerin gelir seviyeleri ile Sakin Şehir Hareketinin Refah ve Ekonomiye Etkisi algıları arasında anlamlı bir farklılık vardır.		x
H5c	Niksar'da yaşayan kişilerin gelir seviyeleri ile Sakin Şehir Hareketinin Kültürel Etkisi algıları arasında anlamlı bir farklılık vardır.		x
H5d	Niksar'da yaşayan kişilerin gelir seviyeleri ile Sakin Şehir Algısı ve Destekleme durumları arasında anlamlı bir farklılık vardır.		x

SONUÇ ve ÖNERİLER

Sürdürülebilirlik ve yerel kalkınma kavramları son dönemlerde gündemlerde bulunmaktadır. Her alanda kalkınma ve sürdürülebilirlik olgusu ile hareket edildiği gibi yereldeki en önemli konuların başında olan yerel düzeyde sürdürülebilir kalkınma yolları ve nasıl yöntemler uygulanacağı konusu da tartışılmaktadır. Bu konu kapsamında yerel düzeyde birçok plan, proje, etkinlik ve üyelik çalışmaları yapılmaktadır. Uygulanan birtakım çalışmaların temelini yerelde kalkınma oluşturmaktadır. Dünya’da tekdüzeleşme geleneksellikten çıkılıp sınır, kültür, yerel değerlerin yok olması küreselleşme kavramı ile yaygın hale gelmiştir. İnsan, doğa ve yeni ekonomik düzenlerin bir yandan varoluş diğer yandan ise yok ediş sistemi olan bu yenedünya düzenine karşı Cittaslow(Yavaş Şehir) akımı ortaya çıkmıştır. Yerel düzeyde sosyal, ekonomik ve ekolojik toparlanmalar için Cittaslow, hızlı yaşam kavramına karşı çıkmıştır. Yavaş Şehir standartlarında, özgün olan yapı ve doğa korunarak sürdürülebilir bir ekonomi ve yaşam biçiminin sağlanabileceği düşüncesi vardır. Yavaş akımı kentlerin sürdürülebilir bir sosyo-ekonomik yapıya sahip olmasını desteklemektedir. Yavaş şehre ait marjinal birtakım kriterler ile ekonomik, çevresel ve sosyal olumsuzlukların yerel düzeyde giderilmesini hedef alır. Sürdürülebilirlik açısından yavaş akımı turizm, yiyecek üretimi, kentleşme ve ekonomi konusunda kentlere marka imajı kazandıracak faaliyetleri barındırmaktadır. Kentlerin özgünlüğü içinde ekonomisinin canlanmasını hedeflediği için Cittaslow son derece önemlidir. Türkiye gibi coğrafi, kültürel ve ekonomik faaliyetlerin harman olduğu aynı zamanda özgün olduğu bir ülkede Yavaş Şehir akımı kentler için kolay uygulanabilir bir akımdır.

Bu çalışmanın temel hedefi sürdürülebilir yerel düzeyde kalkınma için Cittaslow (Sakin Şehir) modelleşmesinin Niksar İlçesi açısından yüksek oranda katkısı olacağı düşüncesi ile Niksar’ın üyelik potansiyeli durumunu tespit etmek için, Cittaslow’a ait 72 adet kriterin her biri incelenerek, Niksar’ın hangi oranda kriterleri sağladığına dair bir potansiyel sonuca ulaşmayı sağlamaktadır. Yavaş Şehir unvanına sahip olmak için temel 72 kriter 7 ana başlıkta incelenmektedir. 72 kriter ayrı ayrı başlıklar altında incelenip, birebir görüşmeler kurumlar ile yapılarak, gerekli plan proje incelemeleri yapıldıktan sonra her biri ayrı başlık altında değerlendirilmiştir. Adaylık için başvuru yöntemi bir önceki bölümlerde kapsamlı olarak anlatılmıştır. Cittaslow üyelik çalışması

yapan kentler 72 kriter üzerinden toplam olarak en az 50 tam puan almalıdır. Ana başlıklardan en az birinin alt başlığından bir maddenin başarılı olması gerekir. 7 ana başlıktan toplam olarak % 50'sinin başarılı olması gerekir. Cittaslow heyetinin farklı maddelere çok farklı yüzdeliklerde puan vermesi kendi inisiyatif ve fikirlerine (çalışmaların kalite miktarına) bağlıdır.

Bu çalışmanın birinci bölümde sürdürülebilirlik yerel kalkınma ve bu kavramların Cittaslow ile ilişkisi detaylı bir biçimde ele alınmıştır. İkinci bölümde ise Cittaslow fikri ve felsefesi izah edilerek Cittaslow'un detaylı olarak anlatılmıştır. Üçüncü bölümde ise Sakin Şehir üyelik süreci ve kriterleri, dünyadaki ve Türkiye'deki Cittaslow şehirlerine örnekler verilmiştir. Dördüncü bölümde ise; Niksar İlçesi tanıtımı yapıp daha sonrasında sürdürülebilir yerel kalkınmanın destekçisi olan bir yaklaşım olarak görülen Cittaslow modelleşmesinin kriterleri ile Niksar İlçesi değerlendirilmiştir. Çalışmanın beşinci ve en son bölümünde ise Niksar İlçesinde uygulanan Sakin Şehir anket çalışması değerlendirilmesi yapılmıştır.

Alanyazın taramaları yapılarak, ilgili tüm kurumlar ile görüşmeler sağlanarak, Cittaslow kriterleri ışığında uyumluluk analizi değerlendirilmiştir. Bu değerlendirmeye göre; Niksar adına yapılan 72 adet kriter değerlendirmesinde 7 makro başlığın alt başlıklarından en az biri yada birden fazlasında kriter değerlendirmesi kapsamında başarılı bulunmuştur. Niksar ilçe nüfusu 50.000'in altında olduğu için önemli aşamalardan birini geçmiştir. Kriterlerin tanımlanması ve uygunluk tespiti yapılmıştır. Değerlendirme sonucuna göre 72 alt maddeden 22 adetinde konu ile ilgili çalışma bulunmayıp, 50 adetinde ise plan, proje ve uygulanan çalışmalar mevcut olduğu gözlemlenmiştir. Potansiyel olarak Cittaslow kriterleri açısından Niksar'ın genel çerçevesi ile pozitif yönde ve hali hazırda uygulamaları olduğu gözlemlenmiştir. Cittaslow komitesi başvuru dosyasını incelediğinde % 50 oranında olumlu kriter aramaktadır. Bu çalışma kapsamında yapılan değerlendirmede Niksar'ın hali hazırda kriterlerin % 69'unu karşıladığı tespit edilmiştir. Oransal olarak 72'nin % 50 si 36'ya tekabül etmektedir. Yani en az 36 kriterin net biçimde sağlaması gerekir. Niksar adına yapılan hesaplamada 50 kritere ait mevcut yapılan çalışma bulunmaktadır. Oransal olarak uygunluk söz konusudur denilebilir. Henüz adaylık süreci bulunmayan Niksar İlçesi adına 72 kriterden 50 adetinin olur payının çok yüksek olması olumlu bir

sonuçtur. Adaylık sürecinde zaten hali hazırda kriterlerin bir kısmı için uygulamalar ve düzenleme çalışmaları yapılarak eksiklikler mümkün mertebe düzenlenecektir. Bu sayede kriter uygunluk oranı daha da artırılabilir. Üyelik işlemleri ve ziyaretleri esnasında zaten Cittaslow Komitesi hâli hazırda değerlendirme yapacaktır. Fakat alt madde değerlemelerinde heyetin yüzde olarak ayrı değerlendirme sistemi mevcut olduğu için Niksar adına net bir rakamı ancak Cittaslow heyeti belirleyebilmektedir. Cittaslow heyetinin kriter değerlendirmesinde ise puanlama yüzdeliği değişeceğinden dolayı en net puanlamayı ancak Cittaslow heyeti bilirkişileri uygulayabilmektedir. Aynı zamanda üyelik süreci konusunda potansiyel ön değerlendirmesi yapıldığı esnada hâlihazırda sağlanan kriterler ile çeşitli süreçlerde uzun vadede sürececek projelerde üyelik dosyasında bulunacağından dolayı süreçte yüzdelik oranı değişken olacaktır. Tüm bu detaylar içerisinde yapılan ön değerlendirmede Niksar İlçesi genel çerçevesi ile pozitif yönde potansiyeli barındırmaktadır.

Niksar halkının Sakin Şehir konusundaki görüşlerini belirlemek için anket çalışmasında çevresel kültürel ve ekonomik gelişimi tespit etmeye yönelik sorular sorulmuştur. Analiz sonucunda; Sakin Şehir kavramını bilme düzeyi yüksektir. Katılımcıların büyük çoğunluğu Sakin Şehir kavramını ilk kez ankettenden değil internet, televizyon ve soysal çevreden duymuşlardır. Niksar'ın Sakin Şehir unvanına sahip olmasını isteyenlerin oranı son derece yüksektir. Bu durumda katılımcıların Sakin Şehirleri daha önceden inceledikleri ve akımdan haberdar oldukları ortaya çıkmaktadır. Niksar'da en önemli sorunun işsizlik olduğu tespit edilmiştir. Yerel düzeyde kalkınmanın turizm ve yerel değerler ile sağlanacağını ifade edenler çoğunluktadır. Niksar'da yaşayan kişilerin eğitim seviyeleri ve gelir seviyeleri ile Sakin Şehir algısı ve destekleme arasında anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir.

Niksar'ın Sakin Şehir olması durumunda kentin ve yakın çevredeki bölgelerin bu ortaklık ve üyelikten birçok açıdan kazanım sağlaması mümkün olacaktır. Diğer Sakin Şehirlerde olduğu gibi kentin marjinal biçimde ifade edilmesi ve markalaşması bu kazanımlara büyük oranda katkı sağlayacaktır. Bu durumda kentin sosyal, ekonomik ve çevresel kazanımları artacak bununla birlikte sürdürülebilir yerel kalkınmaya ve yerelde canlılık oluşturacaktır.

Ekonomik kazanımlar; kentin üyelik sonrası marka imajı ile turizm potansiyeli artacak, yöresel el sanatları ürünleri olduğundan daha fazla değerlendirilecektir. Turizm potansiyeli ile konaklama hizmetleri ve yöresel yemek hizmetlerinde artış oluşacaktır. Slow Food aktiviteleri ile kentte organik tarım ürünleri üretimi ve gıda üretimi konusunda uğraşan kişi sayısında artış meydana gelecektir. Ürünlerin ulusal ve uluslararası boyutta tanıtımıyla ekonomik olarak önemli katkılar sağlayacaktır. Bu durumda yöredeki işsizlik oranında azalma oluşacak ve bununla birlikte dış göç azalacaktır. Yavaş akımındaki tarımsal, turistik ve esnaflara dair politikaları ile yerel düzeyde kendine yeterlilik ve yerel düzeyde kalkınmayı hedeflemektedir. Slow Food faaliyetleri kapsamında tescilli organik tarım üretimi çiftlikleri oluşturulması ile tarımsal üretim, satış, pazarlama yapılması, belirli zamanlarda yavaş yemek festivalleri düzenlenmelidir. Slow üretim modelinin uygulanması ve Cittaslow imajı ile ekonomik olarak bölge çiftçisinin refahının artması, gelirin artmasına ve ekonomik sürdürülebilirliğe destek olacaktır. Slow Food kapsamında kente özgü yemekler ve yöresel ürünler konusunda konviviüm oluşturulmalıdır. Genç neslin atadan kalma verimli topraklarını değerlendirmesi hususunda Slow Food faaliyetleri önemli bir ekonomik kalkınma ve istihdam oluşturma modelidir.

Sosyal ve kültürel kazanım; Cittaslow'a ait sosyal politikalar ile yaşam kalitesini artıran uygulamalarla refah düzeyinde de artış meydana gelecektir. Ekonomik kazancın artması, işsizliğin azalması ve kentin daha popüler ve canlı olması sosyal anlamda da olumlu etkileri beraberinde getirecektir. Cittaslow kentli olmak, kültürel anlamda da bireylere artı değer katacaktır.

Çevresel kazanımlar; ekolojik çeşitlilik, sokak peyzaj çalışmaları, ışık kirliliği, hava ve su temizliği gibi çevreci uygulamalar birçok çevresel kazanımı ortaya çıkaracaktır. Sürdürülebilir enerji üretimi, ilaçsız tarım uygulamaları gibi doğa dostu uygulamalarla gelecek nesiller için sürdürülebilir bir çevre imkanı sağlayacaktır. Böylece doğa dostu uygulamalar hususunda bilinçlenme sağlayacaktır.

Niksar bölgesi için de yöresel ürünler, tarım ve hayvancılık faaliyetleri, yöresel yemekler, yavaş güzergahlarının varlığı ve tarihi dokunun tanıtımı ile resesyonda olan kentin Cittaslow ile ekonomik ve sosyal canlılığının sağlanması mümkündür. Birçok medeniyete başkentlik yapmış olan Niksar'da özellikle Slow Food ve Slowturizm

konularında üyelik ile birlikte yükseliş olacağı kanaatindeyim. Niksar konum olarak da Amasya, Erbaa, Tokat, Perşembe Yaylası, Tarihi İpek Yolu hattı, Boraboy ve Ladik Gölü, Ladik, Amasya, Reşadiye ve Havza kaplıcalarına yakınlık, Başçiftlik ve Akdağ Kayak Merkezine yakınlık, Karadeniz sahil kesimini İç Anadolu'ya bağlayan önemli geçiş hattında yer almasından dolayı rota ve konum olarak Slowturizme çok müsait bir alanda yer almaktadır.

Niksar'ın Cittaslow kenti üyeliği sözkonusu olduğunda dikkatlerin daha fazla üstüne çekilerek turizm açısından gözde bir kent olması beklentisi söz konusudur. Niksar'ın cazibe merkezi haline gelmesi Cittaslow ile sağlanabilir. Ayrıca, kentin yakın çevresindeki şehirlerde de ortak rotasyon çalışması ile tüm vadi ve bölüm adına topyekün canlılıkla yeniden yapılanmaya giderek yöresel ekonomik kalkınma sağlanabilir. Bu durumda yapılması gereken kente özgü yöresel ürün ve gıdaların, tarihi ve doğal güzelliklerinin tanıtımının Slow Food kapsamında yapılması gerekmektedir. Kentte uygun bölgelerde Slow Food köyleri oluşturulmalıdır. Bu köylerin tescili biçimde sürdürülebilir organik tarım ve sürdürülebilir ekonomik gelişmeye son derece katkısı bulunacaktır. Kent merkezinde yöresel yiyecek festivalleri ve yöresel yemek yarışmaları düzenlenerek Cittaslow'un en önemli parçası olan Slow Food'un gelişmesi desteklenebilir. Bu faaliyetler konusunda yerel yönetimlere bazı görevler düşmektedir. Yerel halkın faaliyetlerde yer alması için küçük ölçekli işletmelere destek verilmelidir. Yerel düzeyde sürdürülebilir kalkınma için Niksar'da uygulanacak olan turizm faaliyetlerinde disiplinler arası durumlara dikkat edilmelidir. Yerel halka Sakin Şehir felsefesi konusunda eğitimler verilmelidir.

Türkiye'de yavaş akımı için uygulanan plan ve projelerin ilgili kurumlarca sürüncemeye bırakılmadan dikkate alınarak desteklenmesi gerekmektedir. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Kalkınma, Gıda Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ve yerel kalkınma ajansları üyelik kriterleri hazırlık ve eksik kriter sağlama aşamasında gerekli ve yeterli desteği Niksar Belediyesine vermelidir. Yerel ve sürdürülebilir boyutta olan kalkınma hedefi için ilgili kurumların organize olmaları gerekmektedir. Kentlerin farklı kimlik kazanmaları amacıyla ulusal ve uluslararası çapta yavaş çalışmaları daha fazla artırılarak kentlerin ekonomik potansiyelleri harekete geçirilebilir.

Bu çalışma Niksar İlçesi'nin Cittaslow başvuru dosyasının modelinin ana çerçevesini ve kriter değerlendirmelerini kapsamaktadır. Yapılan bu çalışma Cittaslow'a yeni ve kapsamlı niyet mektubu olarak en kısa sürede Niksar Belediyesi tarafından gönderilmesi planlanmaktadır. 72 adet kriterden henüz hiçbir çalışma yapılmamış olan 22 adet kriter konusunda Niksar Belediyesi gerekli adımları attığında, Niksar İlçesi'nin sürdürülebilir yerel kalkınması ve marka imajı kazanması için Cittaslow(Sakin Şehir) üyeliğine sorunsuz biçimde kabul edilmesi olasıdır. Cittaslow üyeliğinin kabulü Niksar halkına, kamu kurumlarına, kent ekonomisine sürdürülebilirlik adına tüm değerlere olumlu katkılarda bulunacaktır.

KAYNAKLAR

- ADIGÜZEL, D. ve ERİKÇİ, S. (2014). *The Redefinition of the City in the Slow City Movement: The Example of Akyaka in Turkey*, ICONARCH-II - International Congress of Architecture II, Selçuk University, 20-22 November 2014, Konya, Turkey, s:235-244.
- ALPAT, E. (2013). *Yavaş Moda Nedir?* Akdeniz Sanat Dergisi, Cilt 5, Sayı 7, sayfa 44-47.
- AYDOĞAN, S. (2015). *Sürdürülebilir Mimarlıkta Sakin Şehir (Cittaslow) Yaklaşımı* (Yayınlanmamış Doktora Tezi), İstanbul teknik Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- AFET, Ç. (2019). *Uluslararası turizm pazarlaması bağlamında Yavaş Şehirlerin turist tarafından algılanan yavaşlık düzeyi, çevre duyarlılığı ve gönüllü sade yaşam ilişkisi: Seferihisar örneği*.
- ACAR, B. (2017). *Balıkesir sındırgı ilçesinde yaşayan yerel halkın Sakin Şehir hareketine yaklaşımı* (Yüksek Lisans Tezi), Balıkesir Üniversitesi SBE.
- ATAKARA, C. (2017). *Sürdürülebilir yerel kalkınmada belediyelerin rolü, KKTC-Yeniboğaziçi Cittaslow (Sakin Şehir) örneği, 2017*.
- AKPINAR, O. (2019). *Yavaş Şehirler (Cittaslow) ve kentsel yaşam kalitesi üzerindeki etkileri: Seferihisar halkının algısı üzerine bir araştırma*, Afyon Kocatepe Üniversitesi İİBF, CİLT 21 SAYI 1 31-46.
- ARICI H, E. vd. (2014). *Journal of tourism and GastronomyStudies*2/1 3-12.
- AKSOY, M ve Bucak, H. B. (2014). (Prodüktörler), & AKSOY, M. (Yöneten). *Cittaslow Taraklı* [Sinema Filmi]
- ARSLAN, E. vd. (2016). *Sakin Şehirler için sürdürülebilir turizmin önemi: Sakarya Taraklı örneği*, 3(3), 1-17.
- ACAR, Y. (2016). *Turistlerin Sakin Şehirleri Tercih Nedenleri, Memnuniyet düzeyleri ve tekrar ziyaret etme niyetleri; Türkiye'deki Sakin Şehirlerin Değerlendirilmesi*, Aksaray Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- ADA, E. (2017). *İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi*, Cilt/Vol. 7 Sayı/No.16 66-78
- ATLAS, (2015). *CittaslowHareketine Katılan Türkiye ve Dünya Kentleri. Bu Şehirler Çok Sakin*. İstanbul: Doğan Burda Dergi Yayıncılık.

- ARROW, K. (1995). *Economic growth, carrying capacity, and the environment*, Science 268 -520-521.
- ACUNER, E. (2014). *Çamlıhemşin İçin Cittaslow Model Önerisi: Karşılaştırmalı Bir Analiz*, Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, s. 20-30.
- ALEXANDER, W. M. (1994) . *Humans sharing the bounty of the Ž . Earth: hopeful lessons from Kerala. Proceedings of the International Congress on Kerala Studies, Kerala, India, Aug. 27-29.*
- ATİK, A. ve ATİK, İ. (2018), *Slow city hareketinden Slow Food 'a doğru giderken belediyelerin rolü*, Cilt/Vol: 14, Özel Sayı/Special Issue:1, Page: 1-16
- ACUNER, E. (2015). *Cittaslow Olma Yolunda İlk Adım*. Trabzon: Celepler Yayıncılık.
- ASLAN, E. (2015). *Sakarya - Taraklı Örneğinde Avrupalı Seçkin Destinasyonlar (EDEN) ve Sürdürülebilir Turizm*, Yüksek Lisans Tezi, Atılım Üniversitesi. 106. Ankara.
- AKAR, H. (1998). *Müjdat Özbay; Milli Mücadele Yıllarında Niksar*, G.O.P. Ü.
- AKGÜL, U. (2010). *Sürdürülebilir kalkınma: Uygulamalı antropolojinin eylem alanı*.Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi Antropoloji Dergisi, 24, 133-164. Web: <http://dergiler.ankara.edu.tr/dergiler/71/1760/18665.pdf> adresinden 10 Haziran 2013'te alınmıştır.
- BİLGİ, M. G. (2013). *“Türkiye’nin Sakin Şehirlerinde Permakültürel Koruma, Planlama, Yönetim ve Eğitim Pratikleri”*, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 29, ss. 45-59.
- BİLGİLİ, M. Y. (2017). *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Cilt: 10 Sayı: 49, Nisan.
- BAHTİYAR KARADENİZ, C. (2014). *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Cilt: 7 Sayı: 29, Issn: 1307-9581.
- BLEWITT, J. (2008). *Understanding Sustainable Development*, London: Earthscan, sf. 96
- BUDAK, S. (2000). *Avrupa Birliği ve Türkiye çevre politikası*. İstanbul: Böke Yayınları.
- BATI, O. (2013). *Türkiye’de Sürdürülebilir Kalkınma ve Yenilenebilir Enerji Kaynakları*, Doktora Tezi.
- BARAN, P. (1972). *The Political Economy of Growth*, Mounthly Review Press, New York.

- BECKMAN, W. (1992). Economic growth and the environment. Whose growth? Whose environment? *World Development* 20, 481-496.
- BASIAGO, A. D. ,(1999). “Economic, Social, and Environmental Sustainability in Development Theory and Urban Planning Practice”, *The Environmentalist*, 19, 145-161.
- BAUMGARTNER, S. ve QUAAS, M. F. , (2009). “What Is Sustainability Economics”, *University Of Lüneburg Working Paper Series In Economics*, No. 138 September 2009.
- BENDER, C. G. (2012). *Thinking globally, acting locally, discussing online: the Slow Food movement quickens with new media*. Communication Theses, Department of Communication, Georgia State University, Georgia
- BİLGİ, M. G. (2013). “Türkiye’nin Sakin Şehirlerinde Perma Kültürel Koruma. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, No: 29, ss. 45-59.
- BURSALI MEHMET TAHİR EFENDİ , (1972). Osmanlı Müellifleri 1299 – 1915, C.II, Meral Yayınları, İstanbul 1972.
- BUHAN, E. ,(2015). "Orta Karadeniz’de Bir Akdeniz", Phanoria, (Yayın No: 5428723).
- BOSSELL, H. (1999). Indicators for Sustainable Development: Theory, Method, Applications: A Report to the Balaton Group. p.2, International Institute for Sustainable Development (IISD), Winnipeg, Canada.
- BASIAGO A. D. (1999) , The Environmentalist 19, 145]161.
- BAUREN, R., BAKER, B., ve JOHNSON, K. (1996). Sustainable Community Checklist. Washington Seattle: University of Washington.
- BİLGİLİ, M.Y. (2017),Uluslararası Sosyal Araştırmalar DergisiThe Journal of International Social ResearchCilt: 10 Sayı: 49 Volume: 10 Issue: 49 Nisan 2017.
- BİLGİLİ, M.Y. (2007). Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, Cilt: 10 Sayı: 49,
- BENDER, C. G. (2012). *Thinking globally, acting locally, discussing online: the Slow Food movement quickens with new media*. Communication Theses, Department of Communication, Georgia State University, Georgia.

- BULUT, Y. (2019). <https://www.habergazetesi.com.tr/>
- BRACKETT, R. A. (2011). Savoring ideology: an ethnography of production and consumption in Slow Food's Italy. Iowa: Doctor of Philosophy degree in Anthropology, The University of Iowa.
- COŞAR, Y. (2014). Yavaş Şehir Olgusunun Kentsel Yaşam Kalitesi Üzerindeki Algılanan Etkisi. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi* Cilt:25, Sayı 2, Sayfa 226-240.
- CANLI, V. (2016). Yavaş Şehir Akımı ve Sürdürülebilirlik: Konaklama İşletmeleri Açısından Değerlendirme Muğla - Akyaka Örneği Yüksek Lisans Tezi Selçuk Üniversitesi. Konya.
- CITY OF VANCOUVER (2005). *City Of Vancouver Policy Report Social Development*, <http://council.vancouver.ca/20050524/documents/p1.pdf> (Erişim Tarihi: 16/01/2020).
- CHRİSTIAN, K. (2015) “Sustainable Development Goals: Are the rich countries ready?”
- CENGİZ, Ş. (2019) Cittaslow Kavramı, Türkiye’de Cittaslow Ünvanını almış ilçelerin Tanıtımı ve Eskişehir Han İlçesi’nin Cittaslow Kapsamında incelenmesi, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. 10-2.
- COŞAR, Y. (2014). *Yavaş Şehir Olgusunun Kentsel Yaşam Kalitesi Üzerindeki Algılanan Etkisi*. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 25(2), 226 – 240.
- CASANOVA, F. (2004), *Local Development, Productive Networks and Training: Alternative Approaches to Training and Work for Young People*, ILO.
- CITY OF VANCOUVER (2005). *City Of Vancouver Policy Report Social Development*, <http://council.vancouver.ca/20050524/documents/p1.pdf> (Erişim Tarihi: 27/04/2016).
- ÇERÇİ, A. (2013). Destinasyon Markalama ve Yavaş Şehir Seferihisar’ın Destinasyon Marka İmajı. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- ÇOLAK, E.C. (2018). *Sürdürülebilir kentleşme kapsamında Sakin Şehir uygulaması: Yalvaç örneği*, Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi, SBE.

- ÇİÇEK, D.(2017). *Bir Kalkınma Modeli Olarak Sakin Şehirlerde Yerel Halkın Turizm Desteği*, Doktora Tezi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- ÇETİNKAYA, M.Y., SERÇEOĞLU N. ve UZAN H.A. (2016). *Yavaş Şehir Hareketinin Yaşam Doyumu Üzerindeki Etkisi: Erzurum-Uzundere Halkının Tutum ve Algıları Üzerine Bir Araştırma. Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Cilt 9, Sayı 45, sayfa 1065-1073.
- ÇELİK, S. (2017).Cittaslow Hareketi ve Seferihisar örneği; Tarım, Emek, Mülkiyet İlişkileri ve Mekan Bağlamında Bir Çözümleme.
- ÇETİN, Y. (Yöneten). (2017). *Anadolu Zeytinburnu'nda Ordu - Perşembe* [Sinema Filmi].
- ÇELİK, A. (2002). *Perşembe'de Şehirsel Gelişme*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi. İstanbul.
- ÇETİN, M.(2007).*Yerel Ekonomik Kalkınma Yaklaşımı ve Uluslararası Organizasyonlar. Yönetim ve Ekonomi: Celal Bayar Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 14 (1) , 153-170.
- ÇARKÇI, A. (2008). *Ulusal Kalkınma İçin Yerel Teklifler*. Şehir Yayınları: İstanbul.
- ÇAHAANTİMUR, A. Ve YILDIZ, H. T. (2008). Sürdürülebilir Kentsel Gelişmeye Sosyokültürel Bir Yaklaşım: Bursa Örneği. *İTÜ Dergisi/A Mimarlık, Planlama, Tasarım*, 7(2).
- DEĞİRMENCİ İ. ve SARIBIYIK M. (2015). *Tarihi Mekanlarda Sürdürülebilirlik Bağlamında Cittaslow Hareketi: Taraklı Örneği*. Gazi Üniversitesi 2. Sustainable Buildings Symposium s: 613-620, Ankara.
- DEMİR, N. (2015). “Türkiye’de Girişimcilik ve Kadın”, *Kalkınmada Anahtar ve Verimlilik Dergisi* Mart 2015 Sayı: 315.
- DONAT O. ve SAVAŞ YAVUZÇEHRE P. (2016). Sakin Kent (Cittaslow) Üyeliğinin Kamusal Mekanlara Etkisi. Konya, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Sayı 35, sayfa 115-126.
- DONAT, O. (2016). Sakin Kent (Cittaslow) üyeliğinin kamusal mekânlara etkisi: Türkiye'deki sakın kentler üzerine bir inceleme, Y.Lisans Tezi.

- DÜZENLİ, T.(2018). *Çevreyle Bütünleşen- Sürdürülebilir “Cittaslow” Hareketi: Gerze Örneği*, Journal smart, vol 4, issue 11, p:307-314, 2018.
- DENKNALBANT, A. (2013). Niksar Ulu Camii Üzerine Bir Değerlendirme. *Niksar Tarihi, Su Kültürü ve Teknolojileri Çalıştayı* (s. 9-32). Tokat: Vakıflar Dergisi.
- DARICI, B.(2015). Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, Cilt: 8 Sayı: 40, Ekim.
- DAVID, P. W. (1989). *Blueprint for a Green Economy*, Londra: Earthscan Publications Ltd.,P.192.
- ERGÜVEN, M.H. (2011). Cittaslow- Yaşamaya Değer Şehirlerin Uluslararası Birliği: Vize Örneği. *Organizasyon ve Yönetim Bilimleri Dergisi*, Cilt 3, Sayı 2, Sayfa 201-210.
- EŞİTTİ, B. ve HARPUTOĞLU, D. (2015). “CittaSlow Şehirlerde Yerel Halkın Earth Markete Yaklaşımı: Gökçeada Destinasyonu Örneği” *Journal of Tourism and Gastronomy Studies* 3/1 (2015) 64-71.
- EDİĞİO, D. (2012). Research Report. The Food Community Model In Slow Food’s Action In Africa. Operating Methods And Guidelines For Assessing And Monitoring Activities. Centre for African Studies, 22-27.
- EGELİ, G. (1996). *Avrupa Birliği ve Türkiye’de çevre sorunları*. Ankara: TÇV Yayını.
- enhert ina, european journal management, Jan 2009, vol,3, issue 4, pp.419-438.
- ERAYDIN, A. (2004). “Bölgesel Kalkınma Kavram, Kuram ve Politikalarında Yaşanan Değişimler”, *Kentsel Ekonomik Araştırmalar Semp.* 2004, Cilt 1. 126-146.
- ERTEN, S. (2009). Cittaslow / Yavaş Şehir Seferihisar. *Arredamento Mimarlık Dergisi*, 9, 106-109.
- ERTÜRK, H. ve KARAKURT T.E. (2009), Küreselleşme Sürecinde Kentlerde Mekânsal, Sosyal ve Kültürel Değişim: Bursa Örneği. *U.Ü. Fen-Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi* Yıl: 10, Sayı: 16, 2009/1 ss.37-53.
- FELL, E. ve LUKİANOVA, N. (2015). Fast Food and The Semiotics of Gastronomy. *Journal for Communication Studies*, 8 (2/16), 59-73.
- FOLKESON, C.:(2005), “*Geographical Indications and Rural Development in the EU*”, *School of Economics and Management, Lund University*, s. 48-49.

- GÜNEŞ, G., ÇALIŞKAN ARISOY E. ve ASLAN E. (2015). *Cittaslow Ağına Dahil Kentler ve Sürdürülebilir Turizm Kriterlerine Yönelik Bir Analiz. Doğu Karadeniz Bölgesi Sürdürülebilir Turizm Kongresi Bildiri Kitabı*, Gümüşhane üniversitesi, Turizm Fakültesi, sayfa 1-13.
- GÜNDÜZ C., (2012). *Neoliberalizmin gözetiminde pragmatizm ve Ütopya: Seferihisar'dan bir Cittaslow çıkarmak*, .
- GÖKALİLER, E. (2017). Şehirlerin Markalaşması Sürecinde Marka Konumlandırmasının Rolü: Seferihisar Cittaslow Üzerine Bir İnceleme, *Erciyes İletişim Dergisi "Akademia"*, 5(1), 326-342.
- GOODLAND, R. (1995). "The Concept of Environmental Sustainability", *Annual Review of Ecology and Systematics*, 26, 1-24.
- GOODLAND, R. (2002). "Sustainability: Human, Social, Economic and Environmental", Ted Munn (Ed.), *Encyclopedia of Global Environmental Change*, içinde (1-3), John Wiley&Sons Ltd.
- GOODLAND, R. (1998). "The Urgent Need for Ecosystem Integrity and Ethics to Support Environmental Sustainability", *Global Bioethics*, 11(1-4), 29-46.
- GOODLAND, R. ve DALY, Herman (1996). "Environmental Sustainability: Universal And Non-Negotiable", *Ecological Applications*, 6(4), 1002-1017.
- GİLMAN, R. (1992). Sustainability By Robert Gilman from the 1992 UIA/AIA Call for sustainable community solutions. 16 Mart 2003, <http://www.context.org>.
- GOEL, S. ve SIVAM, A. (2015). "Social Dimensions In The Sustainability Debate: The Impact Of Social Behaviour In Choosing Sustainable Practices In Daily Life", *International Journal of Urban Sustainable Development*, 7(1), 61-71
- HAYES, C., A. ve Martin, D., G. (2010). "Mobilising Bodies: Visceral Identification in The Slow Food Movement". *Transactions of the Institute of British Geographers*, C. XXXV, S. 2, ss. 269-28.
- HATİPOĞLU, B. (2015) , " Cittaslow ": Quality of life and visitor experiences, tourism planning development, 12/1, 20-36.
- HONORE, C. (2008). *Yavaş, Hız Çolğunluğuna Başkaldıran Yavaşlık Hareketi*. (E. Gür, Çev.) İstanbul: Alfa.

- HOCAOĞLU, D. (2012). Kültürel Miras Olarak Yemek Kültürü: Cittaslow Seferihisar'ın Yavaş Yemekleri. İzmir, İzmir Ekonomi Üniversitesi, Agrindustrial Design: 2nd Interneational Product and Service Design Congress and Exhibition on Agricultural Industries- Mediterranean/Food/Design Proceeding Book. Sayfa:346-360.
- HONORE, C.(2004). Hız Çılgınlığına Başkaldıran Yavaşlık Hareketi Yavaş, İstanbul: Alfa Yayınları.
- HARRİS, J.M. (2000). Basic Principles of Sustainable Development. Global Development and Environment Institute Working Paper:00-04, Tufts University, USA.
- HAHNEL, R. (2004). Siyasal İktisadın ABC'si, Modern Bir Yaklaşım, Ayrıntı Yayınları, Çev. Yavuz Alagon, 1. Baskı, İstanbul: 1-70.
- HONORE, C. (2008). *YAVAŞ! Hız Çılgınlığına Başkaldıran Yavaşlık Hareketi*, (çev: Esen Gür), Alfa Yayınları, İstanbul. Houghton JT Jenkins GJ Ephraums JJ, eds. 1990 Climate Change: The Scientific Assessment. Cambridge (UK) , Cambridge University Press.
- HAR, M. (1999). *The guide to sustainable community indicators* (2. Baskı). North Andover: Hart Environmental Data.
- HEKİMCİ, F. (2014). Sürdürülebilir Bir Yerel Kalkınma Modeli: ‘‘Yavaş Şehirler’’ ve Ekoturizm. Kalkınmada Anahtar Verimlilik Dergisi, T.C. Bilim Sanayi Ve Teknoloji Bakanlığı Verimlilik Genel Müdürlüğü, Haziran 2014, Ankara. (erişim; 25.01.2020. <https://anahtar.sanayi.gov.tr/tr/content/kunye/24>).
- HAYES CONROY, A. (2009). *Bodily Geographies of Slow Food: Food Activism and Visceral Politics*. Doctor of Philosophy in the Department of Geography, Clark University, Worcester, Great Britain.
- HAŞTEMOĞLU, H. (2006). 1960’ larda Sürdürülebilirlik ve Kentleşme; Isparta, İstasyon Caddesi Örneği. Isparta: Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Süleyman Demirel Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü.
- HOLMBERG, J. ve SANDBROOK, R. (1992). Sustainable Development: What Is to BeDone? Making Development Sustainable: Redefining Institutions, Policy and Economics. (Ed. J. Holmberg). International Institute for Environmentand Development, p. 19-38, Island Press, Washington, D. C.

- HERDİNG, J. (2004). Counter-capitalism: globalisation's children strike back. In Lechner, F.J. & Boli J. (Eds), (pp. 494-499), *The globalization reader (5th edition)*. Malden MA: Blackwell Pub.
- IMBROSCIO, D. L. (2004). The imperative of economics in urban political analysis. *Journal of Urban Affairs*, 26 (1), 21-26.
- IRSHAD, H. (2010). *Rural Tourism an Overview*. Alberta: Agriculture and Rural Development.
- IPA. (2017). Teknik Yardım Entegre Su Projeleri, Eylül Raporu, s. 71.72.
- İLBAN, M.O., AKKILIÇ, M.E. ve YILMAZ, Ö. (2011). Tüketicilerin Beyaz Eşya Satın Alma Karar Sürecinde Marka Algılarına Yönelik Bir Araştırma, *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(15), 63-84.
- JURİS, J. S. (2005). The new digital media and activist networking within anti-corporate globalization movements. *The Annals*, 7 (1), 189-208.
- KARADENİZ, B.C. (2014). "Sürdürülebilir Turizm Çerçevesinde Sakin Şehir Perşembe" Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi, Cilt: 7 Sayı: 29 Volume: 7 Issue: 29.
- KÖSE, H.H. (2019). Sakin Şehirde (cittaslow) yaşayanların misafirperverlik anlayışlarının yerli turistlerin şehri tekrar ziyaret etme niyeti üzerindeki etkisi: Seferihisar örneği, 3(4): 1371-1389.
- KAZANÇOĞLU, İ. ve T. Dirsehan (2016). Sosyal İnnovasyon ile Sakin Şehirler Arasındaki İlişkinin Sosyal Girişim(ciler açısından İncelenmesi: Seferihisar Örneği. İzmir, Ege Stratejik araştırmalar Dergisi, Cilt 7, Özel Sayı, sayfa: 135-161.
- KESKİN, E.B. (2012). Sürdürülebilir Kent Kavramına Farklı Bir Bakış: Yavaş Şehirler (Cittaslow). Paradoks Ekonomi, Sosyoloji ve Politika Dergisi, Cilt:8, Sayı:1, Sayfa: 81-99.
- KESKİN, S. (2014). "Türkiye'de Kadın Girişimciliğinin Durumu", Girişimcilik ve Kalkınma Dergisi, 9:1.
- KNOX, P. ve MAYER, H. (2009). Small town sustainability: Economic, social, and environmental innovation. Walter de Gruyter. Maryland: Belwether Publishing.

- KAVANOZ ERSAVAŞ , S., (2015). Cazibe merkezleri yaratma stratejisi olarak yavaş kentler, İstanbul Üniversitesi SBE Doktora Tezi.
- KESKİN, E. B. (2010). Sürdürülebilir Kent Kavramına Farklı Bir Bakış Olarak Yavaş Şehirler (Cittaslow): Seferihisar Örneği. Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Yüksek Lisans Tezi.
- KNOX, P.L. and MAYER; H. (2006). Slow cities: Sustainable places in a fast world. *Journal Of Urban Affairs*, 28 (4), 321-334.
- KARABAĞ, Ö, YÜCEL, F. ve İNAL, M. E. (2012). Cittaslow Movement: An Opportunity for Branding Small Towns and Economic Development in Turkey. *International Journal of Economics and Research*, 313: 64-75.
- KESKİN, E. B. (2012). Sürdürülebilir Kent Kavramına Farklı Bir Bakış: Yavaş Şehirler (Cittaslow), *Paradoks Ekonomi, Sosyoloji Ve Politika Dergisi*. 8(1), ss. 81-99.
- KING, M. (1990). Health is a sustainable state, *Lancet* 336 -664- 667.
- KAYNAK, Muhteşem (2007). Kalkınma İktisadı, Gazi Kitabevi, 29-33.
- KUNDERA, M. (2014). *Yavaşlık*, (çev: Özdemir İnce), Can Sanat Yayınları, İstanbul.
- KAYA, E. (2007). *Kent Yönetiminde Yeni Yaklaşım: Yerel Kalkınma Yönetimi Okutan* Yayıncılık, İstanbul.
- KOZAK AKOĞLAN, M., AKSÖZ, O., HÜSAMOĞLU, B., ÖZTÜRK, F. ve ÇAKICI E. (2013). Eskişehir İli Seyitgazi İlçe Merkezinin Sakin Şehir (Cittaslow) Hareketi Kapsamında Değerlendirilmesi, Anadolu Üniversitesi Bilimsel Araştırma Projesi, Proje No: 1105E103, Eskişehir.
- KADIOĞLU, D.Y. (2009). “Yavaşlığın Keyfi Bu Şehirlerde”, *Yolculuk Dergisi*, 2009, Sayı:62, (72-76), Elektronik Sürümü, www.yolculuk.com.tr/.
- KULA, E. (1998). *History of Environmental Economic Thought*, Routledge, London.
- Larre, Dominique (1986), “Çevre Yönetimi Konulu Dünya Sanayi Konferansı’nın Sonuçları ve Tavsiye Kararları”, Sanayi ve Çevre Konferansı, TÇSV, Ankara, ss. 26-29.
- KÜÇÜK, N. (2010), Yerel Ekonomik Kalkınmada Yeni Bir Açılım: Teknoparklar (Gaziantep Teknopark Örneği). Yüksek Lisans Tezi Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde ss.195.
- KELEŞ, R. ve HAMAMCI, C. (2005). *Çevre Politikası*. Ankara: İmge Kitabevi.

- KISS, K. (2011). "Rise and Fall of the Concept Sustainability" , Journal of Environmental Sustainability, Volume 1-Issue 1.
- LIM, S. H. (2003), "Local Partnership and Human Resources Development", Paper prepared for KLI/ILO Tripartite Workshop on Skill Development, High Performance, Work Organization and Social Dialog, Seoul, Korea, (6 March), 1-28.
- LUCA, S. (2012). Journal of European Studies,42(2):168-189: June.
- LASSAUT, B., SYLVANDER, B. (1997). "Producer-Consumer Relationships in Typical Products Supply Chains: Where are the Theoretical Differences with Standart Products?", Rural Effect and Agro-Industrial Problems, 52 nd EAAE Seminar, Parma. (Nakleden Demirbaş, N.ve ark., 2006, s. 51).
- LUMSDON, M.L. , MCGRATH, P. (2011). "Developing a Aonceptual Framework for Slow Travel: a Groundedn Theory Approach", *Journal of Sustainable Torism*, p. 265-27.
- LITTIG, B. ve GRIEBLER, E. (2005). "Social Sustainability: A Catchword between Political Pragmatism and Social Theory", *International Journal of Sustainable Development*, 8(1/2), 65-79.
- LOWRY, L.L. & Lee, M. (2011). CittaSlow, Slow Cities, Slow Food: Searching for a Model for the Development of Slow Tourism, Travel & Tourism Research Association, 42nd Annual Conference Proceedings: Seeing the Forest and the Trees – Big Picture Research in a Detail- Driven World, June 19-21, 2011, London, Ontario, Canada.
- MIELE, M. (2008). "Cittaslow: Producing Slowness Against the Fast Life", *Space and Polity*, 12(1), 135-156.
- MARKULEV, A. ve LONG, A. (2013). "On Sustainability: An Economic Approach" *Australian Government Productivity Commission*, Productivity Commission Staff Research Note, <http://www.pc.gov.au/research/supporting/sustainability/sustainability.pdf> (Erişim Tarihi: 22/12/2019).
- MASCA, M. (2009). "Sürdürülebilir Kalkınma: Kalkınma ve Doğa Arasında Denge Arayışları", Davraz Kongresi, Isparta, 24-27 Eylül 2009'dan ÖZER, A. Ö., 1995,"Güncel Bir Tartışma: Sürdürülebilir Kalkınma, Planlama", 3-4.

- MILUTINOVIC, S. (2009). Cittaslow Movement Ludlow, UK, urban sustainable development: A European perspective, *Earth and Environmental Sciences, University Of Pennsylvania*, 1-10.
- MORELLI, J. (2011). "Environmental Sustainability: A Definition for Environmental Professionals", *Journal of Environmental Sustainability*, 1(1), 1-9.
- MAYER, H. ve KNOX, P. (2017). "Small-Town Sustainability: Prospects in the Second Modernity", *European Planning Studies*, 18/10, s.1545-1565. Nisan 2017.
- MCMİCHAEL, A.J. (1993). Planetary Overload: Global Environmental Change and the Health.
- MEBRATU, D. (1998). "Sustainability and Sustainable Development: Historical and Conceptual Review", *Environmental Impact Assessment Review*, 18(6), 493-520.
- MEADOWS, D.H. (1972). *Limits to growth, Report to the Club of Rome*, New York: Universe Books, Miletı, Dennis S. (1999) *Disasters by Design: A Reassessment of Natural Hazards in the United States*, Joseph.
- MEYER, .W.B. (1996). Human Impact on the Earth, Cambridge (UK) , Cambridge University Press.
- MAK, M. Y. ve PEACOCK, C. (2011). "Social Sustainability: A Comparison of Case Studies in UK, USA and Australia", *17th Pacific Rim Real Estate Society Conference 16-19 January, Gold Coast-Australia*, 1-14.
- NORGAARD, R. B. (1994). Development Betrayed: The End of Progress and Coevolutionary Revisioning of the Future.p.2, Routledge, New York and London of the Human Specie. Cambridge (UK),Cambridge University Press.
- OLGUN, A. (2016). Yavaş Şehir (Cittaslow): Seferihisar örneğiyle ekonomik ve mali yapı.
- ONARAN, D. C. (2013). *Yavaş Şehirlerde Kentsel Kimlik*, (Basılmamış Yüksek Lisans Tezi), Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.

- OECD. (2001). *Strategies for sustainable development- Practical guidance for development*. Paris: OECD.
- OYGUR, H. (1984). ‘‘Kalkınma Düşüncesinin Gelişimi ‘ ’ , Hacettepe Üniversitesi İİBF Dergisi.
- OKTAY, B. (2005). *A Model for Measuring the Sustainability of Historic UrbanQuarters: Comparative Case Studies of Kyrenia and Famagusta in NorthCyprus*, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), Doğu Akdeniz Üniversitesi, Gazimagusa, Pearce.
- ÖZDEMİR, S. (2012). Kırsal Kalkınmada Kırsal turizmden Yararlanma Olanakları: Gökçeada Örneği. Karaman, KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi, Cilt 14, Sayı 23, Sayfa 19-21.
- ÖZHANCI E., BOZHÜYÜK ARDAHANLI Z. ve YILMAZ H. (2012). Sakin Şehir Üyelik Süreci Analizi. Erzurum, Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi Dergisi Cilt 43 Sayı 2 Sayfa: 163-173.
- ÖZMEHMET, Ö. (2008) Dünyada ve Türkiye’de Sürdürülebilir Kalkınma Yaklaşımları, Dergipark, Cilt 3, Sayı 12, Sayfalar 1853 - 1876.
- ÖZBAY, M. (2013). *Niksar Kent Rehberi*. Tokat: Niksar Belediyesi Yayınları.
- ÖZER, R. (2018). Kü-yerelleşme perspektifinden Sakin Şehirler: Yalvaç örneği.
- ÖZYURT ÖKTEN, S. (2016). Bir Yerel Kalkınma Modeli Olarak Cittaslow Modeli: Seferihisar (İzmir) Örneği, Çukurove Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü,2015.
- PAJO, A. ve UĞURLU K. (2015) Cittaslow Kentleri için Slow Food Çalışmalarının Önemi. Electronic Journal of Vocational Colleges, Cilt:5, Sayı: 6, sayfa:65-73.
- PETRİNİ C. ve PADOVİNİ G. (2011). SlowFood Devrimi. Ankara: Sinek Sekiz Yayınevi.
- PİNK, S., (2009) “Urban Social Movements and Small Places- Slow Cities as Sites of Activism”, City, Vol:13, No.4, ss.451-465.
- PETRİNİ, C. ve PADOVANI, G. (2012). *Slow Food devrimi*. (çev. Ç. EKĞZ). Sinek Sekiz Yayınevi. (Eserin orijinali 2005’de yayımlandı).
- PİNK, S. (2007). *Sensing Cittaslow: Slow living and the constitution of the sensory city*. Senses and Society, 2 (1), 59-77.

- PETRİNİ, C. ve PADOVANİ, G. (2011). Fast Food'lara Alternatif Bir Manifesto. *Slow Food Devrimi Areigola'dan Terra Madre'ye Yeni Bir Yaşam ve Yemek Kültürü* (Ç. EKİZ, Çev., s. 107-114), İstanbul: Sinek Sekiz Yayınevi.
- PETRINI, C. ve WILLIAM WATER; A. (2003). *Slow Food: The case for taste*. Newyork, USA: Columbia University Press.
- PEKTAŞ, E. K. (2010), “Türkiye’de Sosyal Belediyecilik Uygulamaları ve Temel Sorunlar”, *Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Akademik İncelemeler Dergisi*, C: 5, No:1, ss.1-114.
- PAJO, A. ve UĞURLU, K. (2015). Cittaslow Kentleri İçin Slow Food Çalışmalarının Önemi. *Dergipark*, 65 - 67.
- PRESENZA, A., ABBATE, T. Ve MİCERA, R. (2015). The Cittaslow Movement: Opportunities and Challenges for the Governance of Tourism Destinations. *Tourism Planning & Development*, 12(4), 479-4.
- PREZİ, (2013). “Pazar Konusunda Geniş Kitlelere Ulaşan Seferihisar Sana”, <https://prezi.com/hil4r7k8cwrc/pazar-konusunda-cok-genis-kitlelere-ulasan-seferihisar-sana/> (Erişim: 3.04.2020).
- PİNK, S. (2008), “Sense and sustainability: The case of the slow city movement”, *Local Environment*, C: 13, No: 2, ss.95-106.
- PISANI, J, A. (2006). “Sustainable Development- Historical Roots of Concept”, *Environmental Sciences*, 3(2), 83-96.
- PIETERSE, J. N.(2001). Globalization and collective action. In Hamel, P.,Lustiger, H., Thaler, H., Pieterse, J.N. & Roseneil, S. (Eds.), *Globalization and social movements global solidarity* (pp. 21-40). UK: Palgrave McMillan.
- PEACE, A. (2008). Terra Madre 2006: Political theater and ritual rhetoric in the Slow Food Movement. *Gastronomica: The Journal Of Food And Culture*, 8 (2), 31-36.
- RUCKELSHAUS, W. D. (1989). Toward a sustainable world. *Scientific American*, 261(3), 66-175.
- RADSTORM, S. (2011). “A Place-Sustaining Framework for Local Urban Identity: An Introduction and History of Cittaslow”, *Italian Journal of Planning Practice*, 1/1, s.90-113.

- RODRIGUEZ-POSE, A. (2001), "The Role of the ILO in Implementing Local Economic Development Strategies in a Globalized World", Working Papers, London, (31 December), 1-19.
- RUTTAN, V. W. (1991). Sustainable growth in agricultural production: poverty, policy and science. Unpublished paper prepared for International Food Policy Research Institute Seminar on Agricultural Sustainability, Growth, and Poverty Alleviation, Feldafing, Germany, Sept. 23-27.
- REPETTO, R. (1992). Accounting for environmental assets. *Scientific American*, June, 94-100.
- REDDY, T. ve THOMSON, R. (2015). "Environmental, Social and Economic Sustainability: Implications for Actuarial Science", *Actuaries Institute 2015 ASTIN, AFIR/ERM and IACA Colloquia*, 23-27 August Sydney: Australia.
- RÅDSTRÖM, S. J. (2005). *An urban identity movement rooted in the sustainability of place: A case study of slow cities and their application in rural Manitoba*. Requirements for the Degree of Master. Department of City Planning University of Manitoba, Canada.
- RADSTORM, S. (2011). *IJPP Italian Journal of Planning Practice* Vol. I, issue 1 2011.
- SIRIM V. (2012), *Çevreyle Bütünleşmiş Bir Yerel Yönetim Örneği Olarak "Sakin Şehir" Hareketi Ve Türkiye'nin Potansiyeli*, Tarih Kültür ve Sanatsal Araştırmalar Dergisi. Cilt: 1, No:4, Karabük Üniversitesi Yayınları, Karabük. S. 119-131.
- SOSYAL, A. (2010). "Türkiye'de Kadın Girişimciler: Engeller ve Fırsatlar Bağlamında Bir Değerlendirme" Ankara Üniversitesi SBF Dergisi, 65-1.
- SARIBAŞ Ö. (2016). *Uluslararası Türk Dünyası Turizm Araştırmaları Dergisi*, Kasım-2016 Cilt:1 No:2.
- SÜNNETÇİOĞLU S., CAN A. ve F. Durulu-Özkaya (2012). Yavaş Turizmde Coğrafi İşaretlemenin Önemi. Antalya, 13. Ulusal Turizm Kongresi.
- SEZGİN, M. ve ÜNÜVAR, S. (2011). Sürdürülebilirlik ve Şehir Pazarlaması Ekseninde Yavaş Şehir; Çizgi Kitabevi, Konya.
- SERVON, L. J. ve PINK, S. (2015). "Cittaslow: Going Glocal in Spain", *Journal of Urban Affairs*, 37/3, s. 327-340.

- SUNGUR, Z. (2013), “Türkiye’nin Sakin Şehirlerindeki Kadın Girişimciliğine Sosyolojik Bir Bakış”, *International Conference on Eurasian Economies Session 3c: Girişimcilik*, 17.02.2020.
- SNIESKA, V., BARKAUSKIENE, K. ve BARKAUSKAS V. (2014). The Impact of Economic Factors on the Development of Rural Tourism: Lithuanian Case. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 156, 280-285.
- SÜRDÜRÜLEBİLİR TURİZM DESTEK FONU , (2014). 2020 tarihinde gelecekturizmde.com: <http://www.gelecekturizmde.com/surdurulebilir-turizm-programi/> adresinden alındı.
- SELÇUK, M. F. (2008). *Tokat Niksar Geleneksel Mimaride Renk Araştırması* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Trakya Üniversitesi, Edirne.
- SERVON L.J. ve PINK (2015) ,Cittaslow: going glocal in the Spain, *Journal of Urban Affairs* 37/3, s.327-340.
- SEZGİN, M. ve ÜNÜVAR, Ş. (2011). *Sürdürülebilirlik ve Şehir Pazarlaması Ekseninde Yavaş Şehir*. Konya: Çizgi Kitabevi.
- SİNİSCALHI V. (2013). *Journal of Political Ecology*,20(1):295-305,December 2013.
- SERDANE, Z. (2017). *Slow Tourism in Slow Countries: The Case of Latvia*. Salford: Salford Business School, University of Salford.
- ŞAHİN, G. (2013). Coğrafi İşaretlerin Önemi ve Vize (Kırklareli)’nin Coğrafi İşaretleri. Denizli, Pamukkale Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, Sayı 15, Sayfa: 23-37.
- ŞAHİN İ. ve KUTLU S.Z (2014). Cittaslow: Sürdürülebilir Kalkınma Ekseninde Bir Değerlendirme. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, Vol: 2 S: 1, sayfa 55-63.
- ŞENOL, F. (2013). *Türkiye Turizm Coğrafyası ve Dünya Kültürel Mirası* (3 b.). Ankara: Detay Yayıncılık.
- ŞAHİN, D. H. (2019). Niksar ovasında taban suyu seviyesi ve kalitesinin değişimi, yüksek lisans tezi, GOP.
- ŞAHİNKAYA, S. (2010), “Bir Yerel Kalkınma Modeli: Cittaslow ve Seferihisar Üzerine Değerlendirmeler”,http://www.bagimsizsosyalbilimciler.org/Yazilar_Uye/SahinTem10.pdf (Erişim:2020).

- ŞEN, U. (2017). Çevre politikaları kapsamında sakin kentlerin çalışanların yaşam tatmini üzerindeki etkileri: Uzundere örneği, 2017.
- ŞAHİN, Z. (2017). Aktüel turizm türü olarak Cittaslow organizasyonu, Türkiye ve dünyadaki örnekleriyle Cittaslow faaliyetlerinin pazarlaması açısından bir SWOT analizi, 2017.
- SPRINGER, A. (2011). *Slow Food: A globalized social movement with an anti-globalization mission*. Doctor Of Philosophy In Sociology. University Of Hawai,,i, Hawai.
- SERVON, L. J. ve PİNK, S. (2015). “Cittaslow: Going Glocal in Spain”, *Journal of Urban Affairs*, 37/3, s. 327-340.
- SEZGİN, M. ve ÜNÜVAR Ş. (2011). *Sürdürülebilirlik ve Şehir Pazarlaması Ekseninde Yavaş Şehir*, Çizgi Kitabevi, Konya.
- SIRIM, V. (2012), “Çevreyle Bütünleşmiş Bir Yerel Yönetim Örneği Olarak “Sakin Şehir” Hareketi ve Türkiye’nin Potansiyeli”, *Tarih Kültür ve Sanat Araştırmaları Dergisi*, C: 1, No: 4, ss. 119-131.
- SUTTON, P. (2004). *A Perspective on Environmental Sustainability? A Paper for the Victorian Commissioner for Environmental Sustainability*, <http://www.green-innovations.asn.au/A-Perspective-on-Environmental-Sustainability.pdf> (Erişim Tarihi:01/10/2019).
- SPRINGER, A. (2011). *Slow Food: A globalized social movement with an anti-globalization mission*. Doctor Of Philosophy In Sociology. University Of Hawai.
- TEKSÖZ, G. (2014). “Geçmişten Ders Almak: Sürdürülebilir Kalkınma İçin Eğitim”, *Boğaziçi Üniversitesi Eğitim Dergisi*, 31(2), 73-97.
- TEPE BALABAN. S. , Türk Patent Enstitüsü Marka Uzmanı, 2016/1 FMR.
- TRANter, P.J. (2010). Speed kills: The complex links between transport, lack of time and urban health. *Journal of Urban Health: Bulletin of the New York Academy of Medicine*, 87 (2), 155-166.

- TUNÇER, M. (2017) ; Seferihisar’ın Ekonomik ve Mali Yapısı Üzerinden Sakin Şehir Uygulamalarına İlişkin Bir İnceleme, *Uluslararası Ekonomi ve Yenilik Dergisi*, 3 (1) 2017, 47-72.
- TOPRAK, Ö. (2017). Niksar (tokat) yöresinin jeodeğerleri, Türkiye jeoloji bülteni cilt 60, sayı 1, Ocak 2017.
- TAŞ GÜRSOY, İ. (2016). Küreselleşme ve Yerelleşme Ekseninde Gastronomi. H. Kurgun, & D. Bağırın Özşeker içinde, *Gastronomi (Kavramlar-Uygulamalar-Uluslararası Mutfaklar-Reçeteler) ve Turizm* (s. 65-83). Ankara: Detay Yayıncılık.
- TUTULMAZ, O. (2012). “Sürdürülebilir Kalkınma: Sürdürülebilirlik İçin Bir Çözüm Vizyonu”, *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(3), 601-626.
- TUNA, M. (2000). Çevresel sorunların küreselleşmesi. *Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitü Dergisi*, 1(2), 3-16.
- USLU, A. (2009), “Sürdürülebilir Yeşil Kent Fikirleri, Örnekleri Ve Türkiye İçin Dersler”, XXI. Uluslararası Yapı ve Yaşam Kongresi Bildiriler Kitabı, TMMOB Mimarlar Odası Yayını, Bursa.
- UNEP *Decleration on the United Nations Conference on the Human Environment*, 5-16 Haziran, 1972, Stockholm. (<http://www.unep.org>).
- URSULO STO, T. ve UNNI, E. K. (2010). Case studies in sustainable consumption and production: Food and agriculture. *System Innovation for Sustainability*, 3, Greenleaf Publishing, South Yorkshire, Great Britain, 6-44.
- UNEP, *Decleration on the United Nations Conference on the Human Environment*, 5-16 Haziran, 1972, Stockholm. (<http://www.unep.org>).
- UN (2002). *Report of the World Summit on Sustainable Development*, (http://www.un.org/jsummit/html/documents/summit_docs.html).
- ÜNAL, Ç. (2016). Turizm Coğrafyasında Yeni Kavramlar “Yavaş Şehirler ve Yavaş Turizm”. *Doğu Coğrafya Dergisi*, Cilt 21, Sayı 36, Sayfa: 13-28.
- ÜSTÜN TOPAL T. , KORKUT A. ve KİPER T. (2016). *Yerel Kimliğin Kent ile Buluşması: Cittaslow-Yavaş Şehirler*. *İdil Dergisi*, Cilt 5, Sayı 25, Sayfa 1413-1430.

- YILDIRIM A. ve KARAAHMET A. (2013). *Yavaş Şehir Hareketinin Kent İmajına Katkısı: Ordu-Perşembe Örneğinin Yerel Basın Üzerinden Analizi*. Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi, Cilt:5 Sayı 1, Sayfa: 11-20.
- YALÇIN A. ve YALIN S. (2013). *Sürdürülebilir Yerel Kalkınma İçin Cittaslow Hareketi Bir Model Olabilir mi?* Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi Cilt: 5, Sayı 1, Sayfa 32-41.
- YÜKSEL H. , (2016). *Cittaslow olma potansiyelinin belirlenmesine yönelik bir araştırma: Kandıra'nın Cittaslow olma potansiyelinin belirlenmesine yönelik bir araştırma*, Editör, IJOPEC Publication Limited, Londrina, ss.231-242.
- YILDIZ, Ö. E. (2016). Turistik Ürün Olarak Gastronomi. H. Kurgun, & D. Bağırın Özşeker içinde, *Gastronomi (Kavramlar-Uygulamalar-Uluslararası Mutfaclar-Reçeteler) ve Turizm* (s. 25-44). Ankara; Detay Yayıncılık.
- YURTSEVEN, H.R., KAYA, O. ve HARMAN, S. (2010). *Yavaş Hareketi* (1. Basım). Ankara: Detay Yayıncılık..s.24.
- YAZAR, K. H. (2006). *Sürdürülebilir Kentsel Gelişme Çerçevesinde Orta Ölçekli Kentlere Dönük Kent Planlama Önerisi*, Ankara Üniversitesi, SBE Doktora Tezi.
- YILMAZ, A. (2016, Temmuz). *Perşembe İlçesi'nin Yavaş Kent Birliğine Dahil Olmasının Kentsel Yaşam Kalitesine Etkisi*, Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi. 61. Trabzon.
- YURTSEVEN, H. R. ve KAYA, O. (2011). “Slow Tourists: A Comparative Research Based on Cittaslow Principles”, *American International Journal of Contemporary Research*, 1/2, s.91-98.
- YURTSEVEN H.R., KAYA O. ve HARMAN S. (2010). *Yavaş Hareketi*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- YALÇIN, H. (2010). *Niksar İlçesi Tarihi ve Arkeolojik Araştırmaları* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
- YALÇIN A. (2013). Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi, Cilt 5, No 1.
- YAVİLİOĞLU C. (2002). C.Ü. İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi, Cilt 3, Sayı 1.
- YAZAR, K. H. (2006). *Sürdürülebilir Kentsel Gelişme Çerçevesinde Orta Ölçekli Kentlere Dönük Kent Planlama Yöntem Önerisi*. Ankara: Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

- YILDIZ, Ö. E. (2016). Turistik Ürün Olarak Gastronomi. H. Kurgun, & D. Bağırın Özşeker içinde, *Gastronomi (Kavramlar-Uygulamalar-Uluslararası Mutfaqlar-Reçeteler) ve Turizm* (s. 25-44). Ankara: Detay Yayıncılık.
- YÜKSEL ÖZMEN, Ş., BİRSEN H., BİRSEN Ö. ve ÇITAK, Ş.Ö. (2017). *Salyangozun izinde Türkiye'nin Sakin Şehirleri*, Anı Yayıncılık, Ankara, Türkiye.
- ZAMAN, M., KIZILKAN Y., KAYMAZ, Ç.K. ve BİRİNCİ S..(2017). Turizm Açısından Perşembe İlçesi: Sakin (Cittslow) Şehir Hareketi (Ordu), DOKAP Bölgesi Uluslararası Turizm Sempozyumu, s.395-409, 23-24 Ekim.
- WILDERER, P.A. (2007). "Sustainable Water Resource Management: The Science Behind the Scene", *Sustainability Science*, 2, 1-4.
- WORLD BANK: 2005 World Development Indicators, Development Data Center, Washington, 2005.
- WORLD BANK: World Development Indicators 2005, Oxford University Press, New York, 2005.
- WEINER, S. (2005). The Slow Food companion. Web: http://www.SlowFoodbirmingham.com/docs/SlowFoodCompanion_http.pdf. Adresinden 12 Şubat 2020'de alındı.
- WOODCRAFT, S. (2011). *Design For Social Sustainability A Framework For Creating Thriving New Communities*. Procedia - Social and Behavioral Sciences, p.29 – 42.
- WEINER, S. (2005). The Slow Food companion. Web: http://www.SlowFoodbirmingham.com/docs/SlowFoodCompanion_http.pdf. Adresinden 12 Şubat 2020'de alındı. World Commission on Environment and Development (1987). Our Common Future.
- WCED, (1987). *Our Common Future, Brundtland Report*, Oxford & New York: Oxford University Press.
- WEINER, S. (2005). The Slow Food companion.
- <http://www.SlowFoodbirmingham.com/docs/SlowFoodCompanion.pdf>, (2020).
- <https://Cittaslowturkiye.org/>, (10.11.2019)

www.tokat.gov.tr, (10.04.2020)

www.eskiturkiye.net, (10.04.2020)

www.oka.org.tr , (11.04.2020)

<https://www.tr.undp.org/>, (10.03.2020)

<https://gezentiyaaviz.wordpress.com/2018> taraklı, (12.12.2019)

www.milliyetgazetesi.com , (06.02.2020)

www.Cittaslow.org, (20.01.2020)

<https://Cittaslowturkiye.org/>, (22.01.2010).

<http://www.context.org>, (15.03.2020)

www.sosyalarastirmalar.com, (16.04.2020)

<http://www.Cittaslow.org/network/sokndal> adresinden , (16.04.2020)

<https://sokndal.kommune.no/om-sokndal/Cittaslow> adresinden alındı ,(16.04.2020)

<https://en.wikipedia.org/wiki/Sokndal> , (16.04.2020)

www.niksar.gov.tr, (27.03.2020)

www.niksarbel.tr , (27.03.2020)

<http://www.gop.edu.tr> ,(07.05.2020)

www.tokatkulturturizm.gov.tr , (Mayıs, 2020)

www.tuik.gov.tr , (20.03.2020)

<https://tokat.tarim.gov.tr> , (20.03.2020)

www.nvi.gov.tr, (05.04.2020)

<http://www.tokat.gov.tr/niksar> , (21.04.2020)

tokat.tarimorman.gov.tr , (20.03.2020)

<http://tokat.hsm.saglik.gov.tr/> , (22.05.2020)

<https://www.turktelekom.com.tr/> , (Mayıs, 2020)

<https://tokat.csb.gov.tr/>, (Mayıs, 2020)

<https://tokat.tarimorman.gov.tr/>, (Mayıs, 2020)

<https://tokat.ktb.gov.tr/> , (Mayıs, 2020)

<https://webdosya.csb.gov.tr/> (Mayıs, 2020)

<https://www.cedas.com.tr/> , (Mayıs, 2020)

<https://www.gib.gov.tr/>, (Mayıs, 2020)

isikkirliligi.org, (Mayıs, 2020)

[www. Slow Food.com](http://www.Slow Food.com), (Ocak, 2020)

<http://www.seferihisar.bel.tr/tr/> , (18.03.2020)

<https://www.karsiyakahaber.com/> , (18.03.2020)

www.tuik.gov.tr , (1.05.2020)

www.cumhuriyet.com.tr, (20.03.2020)

<https://www.Slow Food.com>, (17.01.2020)

Tokat Halk Sağlığı Müdürlüğü, Niksar Halk Sağlığı Merkezi

EKLER

Ek-1: Cittaslow (Sakin Kent) Üyelik Kriterleri

CITTASLOW KRİTELERİ (Mevcut 72 kriter bulunmaktadır)

1.ÇEVRE POLİTİKALARI

- 1.1. Hava temizliğinin yasa tarafından belirtilen parametrelerde olduğunun belgelenmesi
- 1.2. Su temizliğinin yasa tarafından belirtilen parametrelerde olduğunun belgelenmesi
- 1.3.Halkın içme suyu tüketiminin ulusal ortalamayla karşılaştırılması
- 1.4.Kentsel katı atıkların ayrıştırılarak toplanması
- 1.5.Endüstriyel ve evsel kompostlamanın desteklenmesi
- 1.6. Kentsel ya da toplu kanalizasyon için atık su arıtma tesisinin bulunması
- 1.7.Binalarda ve kamu kullanım alanlarında enerji tasarrufu
- 1.8.Kamunun yenilebilir enerji kaynaklarından enerji üretimi
- 1.9.Görsel kirliliğin ve trafik gürültüsünün azaltılması
- 1.10.Kamusal ışık kirliliğinin azaltılması
- 1.11.Hane başına düşen elektrik enerjisi tüketimi
- 1.12. Biyoçeşitliliğin korunması.

2.ALTYAPI POLİTİKALARI

- 2.1.Kamu binalarına bağlı verimli bisiklet yolları
- 2.2.Mevcut bisiklet yollarının araç yollarıyla kilometre üzerinden karşılaştırılması
- 2.3. Metro ve otobüs durakları gibi aktarma merkezlerinde bisiklet park yerleri
- 2.4.Özel taşıt kullanımına alternatif olarak eko- ulaşım planlanması
- 2.5.Engellilere yönelik mimari engellerin kaldırılması
- 2.6.Aile hayatı ve hamile kadınlar için girişimler
- 2.7.Sağlık hizmetlerine onaylanmış ulaşılabilirlik
- 2.8.Kent merkezlerinde malların sürdürülebilir dağıtımı
- 2.9. Şehir dışında çalışan şehir sakinlerinin oranı

2.4.1.)Elektrikli otobüs, dik yokuşlarda yürüyen merdivenler vb.

2.6.2.)Kent merkezlerinde ve/veya hastanelerde hamileler için özel park yeri ayrılması gibi

2.8.3.)Tarihi kent merkezlerinde mal dağıtımı için havayı kirleten araçlar yerine elektrikli veya motorsuz taşıtlar gibi kirlilik yaratmayan taşıtların tercih edilmesi

3.KENTSEL YAŞAM KALİTESİ POLİTİKALARI

3.1.Kentin direnci için planlama

3.2. Kente ait değerlerin iyileştirilmesi, kent merkezlerinin ve kamu binalarının değerlerinin artırılması için programlar

3.3. Verimli bitkiler ve meyve ağaçları kullanılarak sosyal yeşil alanların iyileştirilmesi ve/veya oluşturulması

3.4. Kentsel yaşanabilirliğin artırılması

3.5. Marjinal alanların tekrar değerlendirilip kullanılması

3.6. Vatandaşlara ve turistlere yönelik interaktif hizmetlerin geliştirilmesinde bilgi ve iletişim teknolojilerinden faydalanılması

3.7. Sürdürülebilir mimari için hizmet masası oluşturulması

3.8. Kentin internet ağına sahip olması

3.9. Kirleticilerin izlenmesi ve azaltılması

3.10. Tele çalışmanın geliştirilmesi

3.11. Kişisel sürdürülebilir kentsel planlanmanın teşviki

3.12. Sosyal altyapıyı desteklemek

3.13. Kamusal sürdürülebilir kentsel planlamanın teşviki

3.14. Kent içindeki kullanışlı yeşil alanların verimli bitkiler ile değerlendirilmesi

3.15. Yerel ürünlerin ticarileşmesi için alanların yaratılması

3.16. Atölyelerin korunması ve değerlerinin artırılması – doğal/yerel alışveriş merkezlerinin yaratılması

3.17. Yeşil alanlarda kullanılan beton miktarı

3.2.1.)Sokak mobilyaları, turizm levhaları, kentsel peyzaj ve korunması

3.4.2.) Kentin daha yaşanabilir olması için çalışmalar yapmak. Örnek olarak işe gidiş ve çıkış saatlerinde oluşan trafik sıkışıklığını azaltmak için okulların veya kamu

kurumlarının mesai saatlerini kaydırmak. İş yerlerinde kreş açılmasını teşvik etmek de örnek verilebilir.

3.7.3.) Biyomimari vb.

3.8.4.) Fiber optik, kablosuz sistemler

3.9.5.) Gürültü, elektrik sistemleri vb

3.10.6.) Bilgisayar bağlantısıyla evden çalışma

3.11.7.) Pasif ev vb

3.13.8.) Pasif ev vb

3.16.9) Tarihi kent merkezlerinde yer alan geleneksel kasap, fırın, bakkal vb.

dükkânların desteklenmesi

3.17.10) Metre küp olarak

4.TARIMSAL, TURİSTİK, ESNAF ve SANAATKARLARA DAİR POLİTİKALAR

4.1. Agroekolojinin geliştirilmesi

4.2. El yapımı ve etiketli veya markalı esnaf/sanatkâr ürünlerinin korunması

4.3. Geleneksel iş tekniklerinin ve zanaatların değerinin arttırılması

4.4. Kırsal bölgede yaşayanların hizmetlere erişimini arttırarak kırsal bölgelerin değerini arttırmak

4.5. Kamuya ait restoranlarda (okul kantinleri, aş evleri vb) yerel, mümkünse organik ürünlerin kullanılması

4.6. Kişisel kullanımda ve yemek sektöründe tat eğitimlerinin verilmesi ve mümkünse organik yerel ürünlerin kullanılmasının teşvik edilmesi

4.7. Yerel ve geleneksel kültürel etkinliklerin korunması ve değerlerinin arttırılması

4.8. Otel kapasitelerin arttırılması

4.9. Tarımda GDO kullanımının yasaklanması

4.10. Önceden tarım için kullanılmış alanların kullanımı hakkındaki imar planları için yeni fikirlerin varlığı

4.1.1.) Yerel ürünlerin sertifikalandırılması, kültür müzeleri kurulması

4.4.2.) Bölgedeki halkının hizmetlere ulaşımını arttırmak

4.5.3.) Mümkünse yerel organik ürünlerin kullanılması. Okul kantinleri vb

4.8.4.) Yatak sayısının nüfusa yıllık oranının değerlendirilmesi

5. MİSAFİRPERVERLİK, FARKINDALIK ve EĞİTİM İÇİN PLANLAR

- 5.1. İyi karşılama
- 5.2. Esnafın ve operatörlerin farkındalıklarını arttırmak
- 5.3. Yavaş güzergahların mevcut olması
- 5.4. Önemli yönetsel kararlara tabandan tavana katılım sürecini sağlayacak aktif tekniklerin benimsenmesi
- 5.5. Eğitimciler, yöneticiler ve çalışanların Cittaslow temaları hakkında sürekli eğitim görmesi
- 5.6. Sağlık eğitimleri
- 5.7. Yöre halkına Cittaslow'un anlamı hakkında sistematik ve kalıcı eğitim vermek
- 5.8. Cittaslow üzerine yerel yönetim ile çalışan derneklerin aktif varlığı
- 5.9. Cittaslow kampanyalarının desteklenmesi
- 5.10. Cittaslow logosunun internet sayfasında ve anketli kağıt üzerinde kullanımı

5.1.1.) Kenti ziyaret edenlere yönelik çalışacak bir karşılama/tanıtım görevlisinin belirlenmesi, görevlendirilmiş kişilerin eğitimi, yönlendirme levhaları, ziyaretçilere uygun altyapı olanakları ve tanıtım ofisleri gibi bu alanda çalışan noktaların mesai saatlerinin düzenlenmesi.

5.2.2.) Fiyatların ve tarifelerin açık bir şekilde sergilenmesi.

5.3.3.) Basılı olarak veya internet sayfasında ve web üzerinde

5.6.4.) Obezite, diyabet vb. sorunlara yönelik çalışmalar

6.SOSYAL UYUM

- 6.1. Azınlıklara yönelik ayrımcılığa karşı çalışmalar
- 6.2. Farklı etnik kökene sahip insanların aynı mahallede yaşamaları
- 6.3. Engelli kişilerin entegrasyonu
- 6.4. Çocuk bakımının desteklenmesi
- 6.5. Genç neslin istihdam durumu
- 6.6. Yoksulluk
- 6.7. Toplumsal ortaklıklar/sivil toplum kuruluşların mevcudiyeti
- 6.8. Farklı kültürlerin entegrasyonu

6.9. Politikaya katılım

6.10. Belediyenin kamu konut yatırımı

6.11. Gençlik faaliyetlerinin yürütüldüğü bir alanların ve bir gençlik merkezinin mevcudiyeti

6.2.1.)Azınlıkların veya farklı etnisiteye sahip kesimlerin yaşadıkları mahallelerde yaşayan insanların yerleşim yoğunluğu değerlendiriliyor. Örneğin şehrin “normal” bir mahallesinde kilometrekare başına 100 kişi düşerken şehrin “etnik” mahallesinde 300 kişi düşmesi, yerel yönetimin entegrasyon konusunda başarısız olduğu anlamına geliyor ve aday kentin bu kriterden düşük puan almasına neden oluyor.

7.ORTAKLIKLAR

7.1. Slow Food aktiviteleri ve kampanyaları için destek

7.2. Doğal ve geleneksel yiyecekleri Slow Food veya diğer kurumlar ile desteklemek

7.3. Eşleştirme projelerini desteklemek ve geliştirmekte olan ülkelerin Cittaslow ve Slow Food felsefelerinin yayılmasını da sağlayacak şekilde gelişmeleri için işbirliği yapmak.

Kaynak: <http://Cittaslowturkiye.org/uyelik/> (20.02.2020).

Ek-2: Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri

SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMAYA AİT HEDEFLER;

- Dünyada yoksulluğun son bulması
- Dünyada açlığın son bulması
- Toplumda sağlıklı bireylerin gelişmesi
- Bilim için nitelikli eğitimin gerçekleştirilmesi
- Toplumlarda cinsiyet konusunda eşitsizliklerin kaldırılması
- Kullanım için temiz su ve sağlık şartlarının sağlanması
- Herkesin erişebileceği ve temiz bir enerjinin sağlanması
- Her bireye yakışır bir iş ve ekonomik büyümenin sağlanması
- Sanayide yenilikçi politika ve sürdürülebilir altyapının sağlanması
- Toplumda eşitsizliklerin azaltılması
- Sürdürülebilir şehir ve yaşam alanlarının oluşturulması
- Tüketicilerin sorumlu tüketim yapması ve üretimi de aynı biçimde yapmasının sağlanması
- Küresel iklim konusuna dikkat çekerek iklim eylemini değerlendirmek
- Sudaki yaşam konusunda dikkat çekmek
- Karadaki yaşam konusunda dikkat çekmek
- Barış ve adil düzen sağlamak
- Tüm bu hedefler için ortaklık sağlamak

Kaynak: UNDP(Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı) Türkiye;

<https://www.tr.undp.org/content/turkey/tr/home/sustainable-development-goals.html>

Ek-3: Niksar Sakin Şehir anketi

Değerli Katılımcı;

Aşağıda yer alan anket formundaki bilgiler Niksar'ın Türkiye'deki Cittaslow (Sakin Şehir) üyelerinden biri olması durumunda üyeliğin ekonomik, sosyal, çevresel ve kültürel etkilerinin nasıl olacağını belirlemek amacıyla konu hakkındaki fikirlerinden yararlanmayı amaçlamaktadır. Veriler tamamıyla bilimsel amaçlı kullanılacaktır. Anket soruları genel olarak değerlendirileceği için isminiz istenmeyecektir. Soruları samimiyetle yanıtlayarak yapacağınız katkıdan dolayı şimdiden teşekkür ederim.

Derya ARSLAN

Gaziosmanpaşa Üniversitesi İktisat Anabilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi

CITTASLOW (Yavaş Şehir) KAVRAMI NEDİR?

Cittaslow, 1999 yılında İtalya'da kurulmuş uluslararası belediyeler birliğidir. Küçük kentlerde istihdam ve sosyal olanakların eksikliği nedeniyle özellikle gençler büyük şehirlere göç etmektedir. Ekonomik gücü olmayan kentler zamanla ölmektedir. Kentin kendi kimliğine sahip çıkarak kalkınması mümkündür.

Kentin **doğasına, esnafına, kültürüne, tarihine, yemeklerine, ürünlerine** saygı duyarak ve **sürdürülebilir yerel kalkınmayı sağlayarak** geliştirilmesi sosyal ve ekonomik hayatın canlanması kentin ayakta kalması için Cittaslow güzel bir modelleşmedir. Türkiye'nin Yavaş Şehirleri; **Akyaka, Eğirdir, Gökçeada, Gerze, Göynük, Halfeti, Mudurnu, Perşembe, Şavşat, Seferihisar, Taraklı, Uzundere, Vize, Yalvaç, Yenipazar, Güdül, Köyceğiz, Ahlat.**

Niksar'ın mevcut potansiyelini düşünerek cevap vermeniz doğru analiz için son derece önemlidir
DEMOGRAFİK BİLGİLER

1.Yaş Grubu: 18-30 () 31-40 () 41-50 () 51-60 () 61 Yaş ve Üzeri ()

2. Cinsiyet: Erkek () Kadın ()

3. Eğitim Seviyesi: İlkokul () Ortaokul () Lise () Ön Lisans () Lisans () Lisans Üstü ()

4. Niksar'da İkamet Süresi: 1-5 yıl () 6-10yıl () 11-15 yıl () 16-20 yıl () 21 yıl ve üzeri ()

5. Gelir Seviyesi: 2.500 TL den az () 2501-5.000 TL () 5.001-7.500 TL ()
7.501-10.000 TL () 10.001 TL Üzeri ()

6. Uğraş Alanı (Görevi):

7. Niksar dışında başka bir yerde yaşadınız mı? Evet () Hayır ()					
8. Gelecekte Niksar dışında başka bir yerde yaşamayı düşünüyor musunuz? Evet () Hayır ()					
9.Sakin Şehir (Cittaslow) kavramını ilk kez bu ankette mi duydunuz? Evet () Hayır ()					
10. Sakin Şehir kavramını ilk defa nereden öğrendiniz? İnternet () Televizyon () Yerel Basın () Anket () Ulusal Basın () Bilgilendirme Toplantısı () Sosyal Çevre ()					
11.Niksar'ın Sakin Şehir olması için önce halkın bilgisine başvurulması gerekli midir? Evet () Hayır ()					
12. Niksar'ın Sakin Şehir unvanına sahip olmasını ister misiniz? Evet () Hayır ()					
13.Niksar'da çözümlenmesi gereken en önemli sorun nedir? İşsizlik () Alt Yapı () Trafik () Çevre Kirliliği ()					
14.Niksar'da yerel kalkınmanın hangi şekilde sağlanabileceğini düşünüyorsunuz? Sanayileşme () Turizm () Yerel Değerlerin Tanıtımı () Diğer ()....					
15.Sürdürülebilir yerel kalkınma kavramını duydunuz mu? Evet () Hayır ()					
<u>Aşağıdaki soruları Niksar 'ın Sakin Şehir unvanını alması durumunda olabilecek değişiklikleri düşünerek cevaplayınız.</u>					
Katılma Düzeyi: Hiç Katılmıyorum(1) Katılmıyorum(2) Kararsızım(3) Katılıyorum(4) Tamamen Katılıyorum(5)					
	Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
16. Hava, su ve toprak kirliliğini azaltır.	1	2	3	4	5
17. Yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımını artırır.	1	2	3	4	5
18. Çevre koruma bilincinin artmasını sağlar.	1	2	3	4	5
19. Planlı yapılanmayı sağlar	1	2	3	4	5
20. Niksar içindeki trafik yoğunluğunu azaltarak, ulaşımın güvenli olmasını sağlar.	1	2	3	4	5
21. Peyzaj çalışmalarını artırır.	1	2	3	4	5
22. Tarım alanlarına verilen önemi artırır.	1	2	3	4	5
23. Kentsel yenileme çalışmalarında geleneksel mimariye bağlı kalınmasını sağlar.	1	2	3	4	5
24.Kentin altyapı sorunlarını azaltır.	1	2	3	4	5
25. Kent içindeki yeşil alanların miktarını ve kalitesini artırır.	1	2	3	4	5
26. Kent içindeki görsel kirliliğin azalmasını sağlar.	1	2	3	4	5
27. Toplumsal bilinç artar.	1	2	3	4	5
28. İşsizliğin azalmasını sağlar.	1	2	3	4	5
29. Kamu hizmetlerinin kalitesini iyileştirir.	1	2	3	4	5
30. Yerel ekonominin canlanmasını sağlar.	1	2	3	4	5

31. Bölge dışından gelen yatırımları artırır.	1	2	3	4	5
32. Halkın gelir düzeyini artırır.	1	2	3	4	5
Katılma Düzeyi: Hiç Katılmıyorum(1) Katılmıyorum(2) Kararsızım(3) Katılıyorum(4) Tamamen Katılıyorum(5)	Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
33. Kadın girişimcilerin sayısını artırır.	1	2	3	4	5
34. Yoksul ve dezavantajlı kesimlerin yaşam kalitesini artırır.	1	2	3	4	5
35. Kent içinde engelliler için geliştirilen projeleri artırır.	1	2	3	4	5
36. Organik tarımın gelişmesini sağlar.	1	2	3	4	5
37. Tarihi merkezlerin değerini artırır.	1	2	3	4	5
38. Niksar'dan göçü azaltır.	1	2	3	4	5
39. Geleneksel el sanatlarının üretimini artırır.	1	2	3	4	5
40. Yerel kültürel etkinliklerde artış sağlar.	1	2	3	4	5
41. Kültürel değerlerin korunmasını sağlar.	1	2	3	4	5
42. Geleneksel yiyeceklerin tanıtımını sağlar.	1	2	3	4	5
43. Bölgeye gelen turistlerin sayısını artırır.	1	2	3	4	5
44. Sosyal yaşamın gelişmesini sağlar.	1	2	3	4	5
45. Yöresel ürünlerin tanıtımını sağlar.	1	2	3	4	5
46. Kentin ulusal ve uluslararası alanda tanıtımını sağlar.	1	2	3	4	5
47. Niksar'ın Sakin Şehir olması bölge turizmini geliştirir.	1	2	3	4	5
48. Niksar'ın Sakin Şehir (Cittaslow) olması durumunda bölge için yararlı olur.	1	2	3	4	5
49. Niksar 'ın Sakin Şehir olması için verilen uğraşın faydalı olacağını düşünüyorum.	1	2	3	4	5
50. Niksar 'ın Sakin Şehir olması için çalışmaların daha çok artırılmasını düşünüyorum.	1	2	3	4	5
51. Niksar 'ın Sakin Şehir olması kentin markalaşmasına katkı sağlar.	1	2	3	4	5
52.Sakin Şehir üyeliği Niksar'a gelen turistlerin sayısını artıracaktır.	1	2	3	4	5

ÖZGEÇMİŞ

Adı Soyadı : Derya ARSLAN

Doğum Yılı ve Yeri : 1983 / Lâdik /SAMSUN

Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi : Gazi Üniversitesi Çorum İİBF İktisat Bölümü

Yabancı Dili : İngilizce

İş Deneyimi : 2008-2009 UZUN GRUP, UNC Makina/ORDU, 2009-2010-
MEB(Muhasabe ve Finasman) Öğretmenlik/AMASYA,
2010-2011 MEB(Matematik/ İngilizce) Öğretmenlik
Akkuş/ORDU 2016-2017 MEB (İngilizce) Öğretmenlik
Niksar/TOKAT, 2017-2018 MEB (İngilizce) Öğretmenlik,
Niksar/TOKAT

İletişim

E-Posta Adresi : derya.arslan005@gmail.com